

Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ: ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2008

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

**ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

(ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΜΕ ΘΕΜΑ:

**ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:
ΝΤΑΛΙΑΝΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
κα ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2009

Η εργασία μου αναφέρεται στις διάφορες μορφές παραβατικότητας, όπως κλοπές ναρκωτικά, παραβάσεις του Κ.Ο.Κ. και διάφορα άλλα γεγονότα και επιχειρείται ο ρόλος του Δήμου, καθώς εκτός του ότι ευθύνεται για την εύρυθμη λειτουργία της πόλης και την ανάπτυξη των ενδιαφερόντων των κατοίκων του μπορεί να πετύχει δράσεις που αποσκοπούν στην πρόληψη της παραβατικότητας με τη λειτουργία ενός νέου θεσμού, των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας. Η εργασία μου αναφέρεται στο Δήμο Καλαμάτας και βασίζεται κυρίως σε πρωτογενή έρευνα, δηλαδή σε συνεντεύξεις, νομοθεσία εφημερίδες, ερωτήματα καθώς και επίσκεψη στις αρμόδιες υπηρεσίες για την άντληση των στοιχείων.

Στο Πρώτο Κεφάλαιο δίνεται η έννοια της παραβατικότητας ποιος είναι ο ρόλος του Δήμου, μέσα από τις αρμοδιότητες που μπορεί να αναπτύξει. Ακόμα αναλύεται ο θεσμός των Τ.Σ.Π.Π., ο σκοπός τους και οι δραστηριότητες που μπορούν να αναπτύξουν.

Στο Δεύτερο Κεφάλαιο φαίνεται η ύπαρξη της παραβατικότητας στην Καλαμάτα από τα στοιχεία της Αστυνομίας, άρθρα από τον τοπικό τύπο καθώς και από τις απόψεις των κατοίκων μετά από έρευνα, γιαυτό και ακολούθησε συζήτηση με το Δήμαρχο Καλαμάτας κ. Παναγιώτη Νίκα σχετικά με το θέμα αυτό.

Στο Τρίτο Κεφάλαιο αναφέρονται τα μέτρα που έχει πάρει ο Δήμος Καλαμάτας. Συγκεκριμένα ο Δήμος προσπαθεί μέσα από τους φορείς του και με διάφορα προγράμματα να αναπτύξει δραστηριότητες με στόχο την καλή ζωή των κατοίκων και στο να δώσει ενδιαφέροντα στα μικρά παιδιά.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται κάποιες προτάσεις που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την κατάσταση. Επίσης προτάσεις που έχουν προτείνει στο παρελθόν κάποιοι αρμόδιοι π.χ. το Τμήμα Τροχαίας Καλαμάτας.

Στο Πέμπτο Κεφάλαιο βρίσκονται τα συμπεράσματα της εργασίας.

Τέλος στο παράρτημα περιλαμβάνεται το ερωτηματολόγιο και στοιχεία της Τροχαίας με τα Τροχαία ατυχήματα, καθώς και αναλυτικά οι αρμοδιότητες που μπορούν να αναπτύξουν οι Δήμοι και οι Κοινότητες σχετικά με το θέμα σύμφωνα με τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της εργασίας, που ακολουθεί, είναι να αναλύσει περαιτέρω έναν καινούργιο θεσμό που εμφανίζεται στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας. Μέσω της συγκεκριμένης έρευνας θα διατυπωθούν ο σκοπός και η λειτουργία των τοπικών συμβουλίων, θα τεθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ως προς την εφαρμογή τους, καθώς και προτάσεις για την επίλυση τους. Η δομή της εργασίας αποτελείται από το θεωρητικό τμήμα, το οποίο προσδιορίζει τον σκοπό, την λειτουργία, ιστορικά στοιχεία, καθώς και τον αντίλογο που αντιμετωπίζει ο θεσμός. Στην συνέχεια ακολουθεί το ερευνητικό τμήμα, το οποίο μέσω στατιστικής έρευνας προσπαθεί να καταλήξει σε συμπεράσματα και προτάσεις που αφορούν τον θεσμό. Οι Δήμοι και οι κοινότητες αποτελούν τον πρώτο δέκτη κοινωνικών προβλημάτων, λόγω της άμεσης επαφής τους με τον δημότη. Βρίσκονται κοντά του σχεδόν αμέσως μετά τη γέννηση του, με τους δημοτικούς βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, μέχρι και τα γεράματα του, με τα Κέντρα Απασχόλησης Ηλικιωμένων. Βρίσκονται όμως κυρίως κοντά στα αδύναμα μέλη της κοινωνίας, παρέχοντας στήριξη με αξιόλογα προγράμματα, όπως το "Βοήθεια στο Σπίτι". Συνεργάζονται και με οργανισμούς, ώστε να προσφέρουν κοινωνικό έργο, όπως π.χ. με τον ΟΚΑΝΑ για τη δημιουργία Κέντρων Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών. Αλλά και στον τομέα της απασχόλησης, σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ, υλοποιούν προγράμματα που ενημερώνουν και προωθούν την απασχόληση σε τοπικό επίπεδο, εκπαιδεύουν και επιμορφώνουν τους άνεργους δημότες (είτε μέσω των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης, είτε άλλων ειδικών προγραμμάτων για γυναίκες και νέους) και προσφέρουν διασύνδεση με τις τοπικές επιχειρήσεις, βοηθώντας την απορρόφηση των ανέργων από την αγορά εργασίας. Σημαντική είναι η συνεισφορά των ΟΤΑ και στην ενσωμάτωση στην κοινωνία των Ατόμων με Αναπηρία (ΑΜΕΑ), με τη δημιουργία ειδικών σχολείων, που απασχολούν δημιουργικά τα παιδιά, καθώς και με τις ειδικές σχολές εκπαίδευσης που βοηθούν τους ανθρώπους αυτούς να αναπτύξουν τις ιδιαίτερες δεξιότητές τους. Μάλιστα, οι ΟΤΑ μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των Ατόμων με Αναπηρία προσφέροντας τους εργασία. Προγράμματα ενσωμάτωσης, λειτουργούν και για τις μειονότητες, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που οι ΟΤΑ έχουν δείξει το ευαίσθητο τους πρόσωπο απέναντι στους μετανάστες, παρέχοντας κατάλυμα, στήριξη και ιατρική φροντίδα. Οι ΟΤΑ, λοιπόν, αποτελούν σημαντικό παράγοντα ενσωμάτωσης ομάδων που βρίσκονται, λιγότερο ή περισσότερο, στο περιθώριο, διαδραματίζοντας έτσι πρωταρχικό ρόλο στη συνοχή της τοπικής κοινωνίας. Αξιόλογο έργο επιτελείται και στα Δημοτικά Ιατρεία, όπως και στα Κέντρα Ψυχοκοινωνικής Στήριξης, με συμβουλευτική από ειδικούς ψυχολόγους, παιδοψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 84 του Ν. 2713/1999, το Δημοτικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα, σε δήμους με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων κατοίκων, να συγκροτήσει Τοπικά Συμβούλια Παραβατικότητας. Τα συμβούλια αυτά στελεχώνονται από πέντε έως έντεκα μέλη τα οποία έχουν ειδικές γνώσεις σε θέματα εγκληματολογίας. Τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας (ΤοΣΠΠΑ) είναι συμβουλευτικά γνωμοδοτικά όργανα για την ανάπτυξη μιας εναλλακτικής πολιτικής, προσαρμοσμένη στις σύγχρονες

τοπικές ανάγκες. Έργο των συμβουλίων αυτών είναι η καταγραφή και μελέτη της παραβατικής συμπεριφοράς σε τοπικό επίπεδο, η κατάρτιση σχετικών προγραμμάτων, η διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων και συναφών εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της κοινής γνώμης, ο συντονισμός των κοινωνικών φορέων. Στόχος των ΤοΣΠΠΑ είναι να περιορίσει ορισμένες μορφές της μικρομεσαίας εγκληματικότητας και να δημιουργήσει αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφάλειας στους πολίτες. Η εφαρμογή των ΤοΣΠΠΑ σε όλους τους δήμους της χώρας κρίνεται απαραίτητη διότι η φιλοσοφία του νόμου αυτού αποσκοπεί στην πρόληψη της αξιόποινης πράξης και όχι στην καταστολή της. Η πρόληψη μπορεί να αφορά μέτρα είτε για εξάλειψη των ευκαιριών που ευνοούν την δράση του εγκληματία (π.χ αστυνομικός της γειτονιάς) είτε την καταπολέμηση κοινωνικών παραγόντων που ωθούν το άτομο προς το έγκλημα, άτομα που προέρχονται από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως είναι αποφυλακισμένοι, ουσιοεξαρτημένοι ή απεξαρτημένοι, αλλοδαποί, άνεργοι, πένητες, κακοποιημένες γυναίκες κ.α. Βέβαια για να υλοποιηθούν όλα τα παραπάνω χρειάζεται οικουμενική υποστήριξη από τους πολίτες, για αυτό η ανάπτυξη του εθελοντισμού κρίνεται απαραίτητη. Τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας είναι εκείνα που εστιάζουν τη δράση τους στην πρόληψη του εγκλήματος και της παραβατικότητας. Έχουν προληπτικό, συμβουλευτικό και ενημερωτικό χαρακτήρα που επικεντρώνεται στη μείωση του αισθήματος φόβου των πολιτών αλλά και στη μείωση των ευκαιριών που ευνοούν τη δράση του εγκληματία και παραβάτη. Η ευαισθητοποίηση των δημοτών αποτελεί άμεση προτεραιότητα των Συμβουλίων. Η διαρκής και συνεπής παρουσία των μελών στις κλήσεις των πολιτών είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία των συμβουλίων. Πρέπει να γίνει γνωστό ότι τα μέλη των Συμβουλίων έχουν επιλεγεί βάσει της ιδιότητάς τους και έχουν άμεση και πλήρη γνώση του αντικειμένου.

Τα Τοπικά συμβούλια παραβατικότητας είναι μία άριστη πρωτοβουλία από τους τοπικούς φορείς, βέβαια τα συμβούλια στοχεύουν, κατά ένα μεγάλο βαθμό, στον εθελοντισμό των δημοτών. Ο εθελοντισμός στην Ελλάδα δεν έχει καθιερωθεί στην ζωή των πολιτών με αποτέλεσμα τα τοπικά συμβούλια να μην αποδώσουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους, μεγάλα βήματα ανάπτυξης του εθελοντισμού στην χώρα μας έγινε την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 στην Αθήνα παρά την μεγάλη αυτήν πρόοδο τα επίπεδα εθελοντισμού βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο στην Ελλάδα σε σύγκριση και με άλλες χώρες. Ποιος είναι ο λόγος όμως που ο εθελοντισμός δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο στην Ελλάδα? Κατά την προσωπική μου άποψη δεν έχει γίνει μία αξιολογη συνεχόμενη εκστρατεία από τα αρμόδια όργανα, εννοείτε ότι προσπάθειες έχουν γίνει αρκετές φορές, αλλά ο εθελοντισμός τελειώνει μαζί με το γεγονός (π.χ. Ολυμπιακοί Αγώνες). Βασικός παράγοντας είναι ο εθελοντισμός να εισχωρήσει στην Παιδιά και Κουλτούρα των πολιτών, μία ιδέα κατά την κρίση μου είναι η εισαγωγή υποχρεωτικού μαθήματος σε σχολεία και σχολές.

Ένα δεύτερο μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας είναι η εξασφάλιση πόρων, η έλλειψη πόρων δυσχεραίνουν την πρόσληψη προσωπικού, την δημιουργία εγκαταστάσεων καθώς και την εφαρμογή των προγραμμάτων. Οι οικονομική βοήθεια έρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το προσωπικό όμως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά

ένα μεγάλο ποσοστό δηλώνει άγνοια για τον τρόπο που εξασφαλίζονται οι οικονομικοί πόροι.

Στην συνέχεια θα πρέπει να κατανοήσουμε ότι η παραβατικότητα δεν <γεννιέται> αλλά δημιουργείτε μέσα από κοινωνικές αντιθέσεις, ανισοκατανομή αγαθών, φτώχεια κ.τ.λ. η προσωπική μου γνώμη είναι να λυθούν όλα αυτά τα προβλήματα από την αρχή χωρίς να φτάσουμε στο επίπεδο της πρόληψης.

Παρόλο ότι υπάρχουν αρκετά προβλήματα, τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας, είναι μία αξιόλογη πρωτοβουλία σε τοπικό επίπεδο η οποία αυξάνει την κοινωνική πολιτική των ΟΤΑ. Η κίνηση αυτή ταραξεί τα λιμνάζοντα νερά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς παρατηρούμε μία ομάδα επιστημόνων με διάφορες ειδικότητες να προσπαθούν να δώσουν λύση σε ευαίσθητα και πολύπλοκα προβλήματα. Για πρώτη φορά παρουσιάζεται στους ΟΤΑ μία τόσο οργανωμένη και διευρυμένη κοινωνική πολιτική, πράγματι ο παραπάνω θεσμός είναι κάτι πρωτόγνωρο για τα Ελληνικά δεδομένα. Ο θεσμός αυτός έχει μεγάλη επιτυχία σε άλλες χώρες, δεν μένει λοιπόν, παρά να δούμε τα θετικά αποτελέσματα και στην δική μας χώρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.1: ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.3: ΣΚΟΠΟΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.4: ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΕΡΓΟ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.5: ΣΥΣΤΑΣΗ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.6: ΔΙΑΛΥΣΗ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.7: ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ-ΠΟΡΟΙ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.8: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

(Α): ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ

(Β): ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΛΩΝ

(Γ): ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

(Δ): ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

(Ε): ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΦΟΡΟΥ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.9: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΣΠΠΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.10: ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(Α): ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

(Β): ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ

**ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.11: ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.12: ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.13: ΕΝΕΡΓΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.14: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΤΟ.Σ.Π.ΠΑ

(Α): ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ

(Β): ΔΗΜΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ

(Γ): ΔΗΜΟΣ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ

(Δ): ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

(Ε): ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

(Ζ): ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

(Η): ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.15: ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.16: ΑΝΤΙΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.17: ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.18: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.19: ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.20: ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤoΣΠΠΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.21: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΤoΣΠΠΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.22: ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.23: ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.24: ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΟΚΑΝΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1.25: ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΡΕΥΝΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.1: ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.2: ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.3: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΜΕΛΗ ΤΩΝ Τo.Σ.Π.ΠΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.4: ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.5: ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΝΕΑΠΟΛΗΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.6: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.7: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.8: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.9: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (ΟΜΙΛΙΕΣ-ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ)

1.1 ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΚΕ.Σ.ΠΑ.: ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Κ.Ε.Δ.Κ.Ε: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤοΣΠΠΑ: ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΑΜΕΑ: ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΟΚΑΝΑ: ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

ΥΠΕΧΩΔΕ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ και ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΚΕΚΟΙΠΟ: ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΚΠΝ: ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΝΕΩΝ

ΚΕΠΥΕ: ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΦΗΒΩΝ

Α.Π.Θ.: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΠΗ: ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

1.2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αρχίζοντας, θα ήθελα να αναφέρω την έρευνα του Αριστοτελείου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ) η οποία έγινε για λογαριασμό της ΚΕΔΚΕ, στόχος αυτής της στατιστικής έρευνας ήταν να καταθέσει τις ανησυχίες των Ελλήνων πολιτών, τα αποτελέσματα ήταν τα εξής, στην πρώτη θέση είναι η οικονομική κατάσταση, στην δεύτερη η μόλυνση του περιβάλλοντος, ενώ στην τρίτη θέση η εγκληματικότητα, ακολουθούν θέματα παιδείας, πολιτισμού, ανθρωπίνων σχέσεων¹. Θα λέγαμε λοιπόν, ότι το θέμα της ασφάλειας βρίσκεται στην κορυφή της προσοχής των Ελλήνων. Σκοπός της εργασίας, που ακολουθεί, είναι να αναλύσει περεταίρω έναν καινούργιο θεσμό που εμφανίζεται στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας. Μέσω της συγκεκριμένης έρευνας θα διατυπωθούν ο σκοπός και η λειτουργία των τοπικών συμβουλίων, θα τεθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ως προς την εφαρμογή τους, καθώς και προτάσεις για την επίλυση τους. Η δομή της εργασίας αποτελείται από το θεωρητικό τμήμα, το οποίο προσδιορίζει τον σκοπό, την λειτουργία, ιστορικά στοιχεία, καθώς και τον αντίλογο που αντιμετωπίζει ο θεσμός. Στην συνέχεια ακολουθεί το ερευνητικό τμήμα, το οποίο μέσω στατιστικής έρευνας προσπαθεί να καταλήξει σε συμπεράσματα και προτάσεις που αφορούν τον θεσμό. Οι Δήμοι και οι κοινότητες αποτελούν τον πρώτο δέκτη κοινωνικών προβλημάτων, λόγω της άμεσης επαφής τους με τον δημότη. Βρίσκονται κοντά του σχεδόν αμέσως μετά τη γέννηση του, με τους δημοτικούς βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, μέχρι και τα γεράματα του, με τα Κέντρα Απασχόλησης Ηλικιωμένων. Βρίσκονται όμως κυρίως κοντά στα αδύναμα μέλη της κοινωνίας, παρέχοντας στήριξη με αξιόλογα προγράμματα, όπως το "Βοήθεια στο Σπίτι". Συνεργάζονται και με οργανισμούς, ώστε να προσφέρουν κοινωνικό έργο, όπως πχ. με τον ΟΚΑΝΑ για τη δημιουργία Κέντρων Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών. Αλλά και στον τομέα της απασχόλησης, σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ, υλοποιούν προγράμματα που ενημερώνουν και προωθούν την απασχόληση σε τοπικό επίπεδο, εκπαιδεύουν και επιμορφώνουν τους άνεργους δημότες (είτε μέσω των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης, είτε άλλων ειδικών προγραμμάτων για γυναίκες και νέους) και προσφέρουν διασύνδεση με τις τοπικές επιχειρήσεις, βοηθώντας την απορρόφηση των ανέργων από την αγορά εργασίας. Σημαντική είναι η συνεισφορά των ΟΤΑ και στην ενσωμάτωση στην κοινωνία των Ατόμων με Αναπηρία (ΑΜΕΑ), με τη δημιουργία ειδικών σχολείων, που απασχολούν δημιουργικά τα παιδιά, καθώς και με τις ειδικές σχολές εκπαίδευσης που βοηθούν τους ανθρώπους αυτούς να αναπτύξουν τις ιδιαίτερες δεξιότητές τους. Μάλιστα, οι ΟΤΑ μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των Ατόμων με Αναπηρία προσφέροντας τους εργασία. Προγράμματα ενσωμάτωσης, λειτουργούν και για τις μειονότητες, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που οι ΟΤΑ έχουν δείξει το ευαίσθητο τους πρόσωπο απέναντι στους μετανάστες, παρέχοντας κατάλυμα, στήριξη και ιατρική φροντίδα. Οι ΟΤΑ, λοιπόν, αποτελούν σημαντικό παράγοντα ενσωμάτωσης ομάδων που βρίσκονται, λιγότερο ή περισσότερο, στο περιθώριο, διαδραματίζοντας έτσι πρωταρχικό ρόλο στη συνοχή της τοπικής κοινωνίας. Αξιόλογο έργο επιτελείται και στα Δημοτικά Ιατρεία, όπως και στα Κέντρα Ψυχοκοινωνικής

¹ Έρευνα ΑΠΘ Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, Νοέμβριος 2002.

Στήριξης, με συμβουλευτική από ειδικούς ψυχολόγους, παιδοψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 2713/1999, το Δημοτικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα, σε δήμους με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων κατοίκων, να συγκροτήσει Τοπικά Συμβούλια Παραβατικότητας. Τα συμβούλια αυτά στελεχώνονται από πέντε έως έντεκα μέλη τα οποία έχουν ειδικές γνώσεις σε θέματα εγκληματολογίας. Τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας (ΤοΣΠΠΑ) είναι συμβουλευτικά γνωμοδοτικά όργανα για την ανάπτυξη μιας εναλλακτικής πολιτικής, προσαρμοσμένη στις σύγχρονες τοπικές ανάγκες. Έργο των συμβουλίων αυτών είναι η καταγραφή και μελέτη της παραβατικής συμπεριφοράς σε τοπικό επίπεδο, η κατάρτιση σχετικών προγραμμάτων, η διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων και συναφών εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της κοινής γνώμης, ο συντονισμός των κοινωνικών φορέων. Στόχος των ΤοΣΠΠΑ είναι να περιορίσει ορισμένες μορφές της μικρομεσαίας εγκληματικότητας (κλοπές, κακοποίηση ατόμων, οδική συμπεριφορά, χρήση ναρκωτικών) και να δημιουργήσει αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφάλειας στους πολίτες. Η εφαρμογή των ΤοΣΠΠΑ σε όλους τους δήμους της χώρας κρίνεται απαραίτητη διότι η φιλοσοφία του νόμου αυτού αποσκοπεί στην πρόληψη της αξιόποινης πράξης και όχι στην καταστολή της. Η πρόληψη μπορεί να αφορά μέτρα είτε για εξάλειψη των αιτιών που ευνοούν την δράση του εγκληματία (π.χ αστυνομικός της γειτονιάς) είτε την καταπολέμηση κοινωνικών παραγόντων που ωθούν το άτομο προς το έγκλημα, άτομα που προέρχονται από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως είναι αποφυλακισμένοι, ουσιοεξαρτημένοι ή απεξαρτημένοι, αλλοδαποί, άνεργοι, πένητες, κακοποιημένες γυναίκες κ.α. Βέβαια για να υλοποιηθούν όλα τα παραπάνω χρειάζεται οικουμενική υποστήριξη από τους πολίτες, για αυτό η ανάπτυξη του εθελοντισμού κρίνεται απαραίτητη. Τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας είναι εκείνα που εστιάζουν τη δράση τους στην πρόληψη του εγκλήματος και της παραβατικότητας. Έχουν προληπτικό, συμβουλευτικό και ενημερωτικό χαρακτήρα που επικεντρώνεται στη μείωση του αισθήματος φόβου των πολιτών αλλά και στη μείωση των ευκαιριών που ευνοούν τη δράση του εγκληματία και παραβάτη. Η ευαισθητοποίηση των δημοτών αποτελεί άμεση προτεραιότητα των Συμβουλίων. Η διαρκής και συνεπής παρουσία των μελών στις κλήσεις των πολιτών είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία των συμβουλίων. Πρέπει να γίνει γνωστό ότι τα μέλη των Συμβουλίων έχουν επιλεγεί βάσει της ιδιότητάς τους και έχουν άμεση και πλήρη γνώση του αντικειμένου. Στην συνέχεια με την ψήφιση του νέου Δημοτικού Κώδικα, τα τοπικά συμβούλια πρόληψης εμφανίζονται στο άρθρο 84 του 3463/2006 το οποίο εμπλουτίζει και συμπληρώνει το παλαιότερο νόμο (3719/1999 άρθρο 16), αφού γίνεται ξεκάθαρος ο ρόλος των συμβουλίων με την φράση «συμβουλευτικά γνωμοδοτικά όργανα», ενώ παρατηρούμαι διαφορές και στο έργο των συμβουλίων, διότι γίνεται λόγος για καταγραφή και μελέτη της παραβατικής συμπεριφοράς σε τοπικό επίπεδο, το οποίο δεν αναφέρονταν στον παλαιότερο νόμο. Τέλος θα λέγαμε ότι ο νεότερος νόμος παρουσιάζετε αναβαθμισμένος με επιπλέον επιλογές και περισσότερο ειδικός σε σχέση με τον γενικό παλαιότερο νόμο.

1.3 ΣΚΟΠΟΣ

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, έχει καθοριστικό ρόλο στην ικανοποίηση των δικαιωμάτων των πολιτών, μεταξύ όλων κορυφαία θέση κατέχει το δικαίωμα στην ασφάλεια. Όλες οι αξιόποινες πράξεις αρχίζουν από τοπικό επίπεδο για αυτό το λόγω συγκροτούνται τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας(ΤοΣΠΠΑ) τα οποία πρέπει να ενεργούν άμεσα και αποτελεσματικά. Τα τοπικά αυτά συμβούλια σαν σκοπό έχουν τα εξής:

- Την προστασία της τοπικής κοινωνίας μέσω της πρόληψης .
- Την καταπολέμηση του φόβου της μικρομεσαίας εγκληματικότητας και ιδίως της καθημερινής παραβατικότητας.
- Την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πολίτη.
- Την ευαισθητοποίηση των πολιτών, ήδη από τις νεαρές ηλικίες, για συμπεριφορά σύμφωνη με τους κοινωνικούς κανόνες και για αποφυγή καταστάσεων που οδηγούν στην παραβατικότητα.
- Την συνδρομή του κοινωνικού έργου της αστυνομίας.
- Την κοινωνική πρόληψη παραβατικών τάσεων που μπορούν να εκδηλωθούν από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.
- Τον σχεδιασμό για την πρόληψη των γενικότερων κοινωνικών κινδύνων που οδηγούν στην παραβατικότητα.
- Την ενίσχυση και ενθάρρυνση του εθελοντισμού.
- Τη σύσταση δικτύου για τη συνεργασία και τον συντονισμό όλων των οργανισμών ,οργανώσεων, φορέων και ατόμων που δραστηριοποιούνται μέσα στην τοπική κοινωνία για την πρόληψη της παραβατικότητας.

1.4 ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΕΡΓΟ

Τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας είναι αποκεντρωμένες δομές αντεγκληματικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο και έχουν συσταθεί με το αθρ. 16 του Ν.2713/1999.Οι δραστηριότητες τους απαριθμούνται από το αρθρ.2 της υπ'αρ.3002/1/14-στ'14-1-02 απόφασης του Υπουργού Δημόσιας Τάξης². Σύμφωνα με αυτήν τα εν λόγω Συμβούλια ασκούν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Καταγράφουν και μελετούν την παραβατικότητα στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Δήμου ή Κοινότητας.
2. Σχεδιάζουν και προωθούν ειδικές δράσεις για την πρόληψη της παραβατικότητας και την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, της βίας στην οικογένεια, του κοινωνικού αποκλεισμού και της κοινωνικής ανασφάλειας.
3. Μεριμνούν για την ευαισθητοποίηση των πολιτών και την ενεργό συμμετοχή τους σε προγράμματα πρόληψης παραβατικότητας.
4. Αναλαμβάνουν τον συντονισμό και την πλαισίωση πρωτοβουλιών άλλων κοινωνικών φορέων, όπως συλλόγων γονέων εθελοντών, θεραπευτικών κοινοτήτων, που στοχεύουν στην πρόληψη παραβατικότητας.

² Βιβλίο <ΓΙΑ ΝΑ ΝΙΩΘΟΥΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΣ> Κο ΚΟΥΡΑΚΗΣ

5. Φροντίζουν για τη σύσταση δικτύων βοήθειας, αρωγής και πληροφόρησης των θυμάτων εγκληματικών πράξεων σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, ιδίως δικηγορικούς συλλόγους, ιατρικούς συλλόγους, κοινωνικού χαρακτήρα ιδρύματα.
6. Ενισχύουν τα προγράμματα μέριμνας των εγκαταλειμμένων παιδιών και των ατόμων που χρήζουν βοήθειας.
7. Βοηθούν τους αποφυλακισμένους στην εύρεση εργασίας ή δημιουργικής τους απασχόλησης και γενικώς στην ομαλή ένταξη τους στο κοινωνικό περιβάλλον.
8. Σχεδιάζουν την εφαρμογή μέτρων, σε συνεργασία με τη δ/ση Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για την πρόληψη της βίας και της διακίνησης ναρκωτικών μέσα στο σχολείο ή στην γύρο περιοχές .
9. Μεριμνούν για τη δημιουργία χώρων υποδοχής και ανάπτυξης πρωτοβουλιών νέων, εργαστηρίων θεάτρου, ζωγραφικής μουσικής.
10. Σχεδιάζουν την εφαρμογή ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων για γονείς, δασκάλους και καθηγητές.
11. Μεριμνούν για την εκπαίδευση εθελοντών πάνω σε θέματα όπως: πρόληψη τροχαίων ατυχημάτων, σχολική και εξωσχολική βία, χρήση ναρκωτικών, κακομεταχείριση και εκμετάλλευση γυναικών και ανηλίκων.
12. Διοργανώνουν αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις για νέους σε συνεργασία με φυσιολατρικούς, πολιτιστικούς, αθλητικούς και άλλους τοπικούς συλλόγους.
13. Μεριμνούν ώστε να καταχωρίζονται στις τοπικές εφημερίδες οδηγίες για τον τρόπο προστασίας των πολιτών από την παραβατικότητα. Για τον ίδιο σκοπό μπορούν να εκδίδουν και ενημερωτικά φυλλάδια και έντυπα με ανάλογο περιεχόμενο.
14. Συντάσσουν την ετήσια έκθεση για την κατάσταση της παραβατικότητας στον χώρο δράσης τους και αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των ληφθέντων μέτρων πρόληψης.
15. Προτείνουν αρμοδίως μέτρα αντεγκληματικής πολιτικής. Μεριμνούν για την καθιέρωση «Ημέρας Προβληματισμού» της τοπικής κοινωνίας για τα προβλήματα παραβατικότητας της περιοχής τους.
16. Μεριμνούν στην βράβευση αστυνομικών, άλλων δημόσιων λειτουργών και ιδιωτών που εκδηλώνουν ιδιαίτερο ζήλο και καταβάλλουν ιδιαίτερες προσπάθειες στην πρόληψη και καταστολή της παραβατικότητας στην περιοχή τους.

Τα Συμβούλια Παραβατικότητας καλούνται να αντιμετωπίσουν τα κοινωνικά αίτια που προκαλούν τις αξιόποινες πράξεις και όχι να αστυνομεύουν. Συνεργάζονται για την επίτευξη της αποστολής τους με την Αστυνομία το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Πρόληψη της Εγκληματικότητας και άλλους παρόμοιους φορείς.

1.5 ΣΥΣΤΑΣΗ

Τα συμβούλια παραβατικότητας μπορούν να συσταθούν σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα της Ελληνικής Επικράτειας που έχει πληθυσμό μεγαλύτερο από τρεις χιλιάδες (3.000) κατοίκους. Σε περιοχές με ιδιαίτερες ανάγκες είναι

δυνατόν να συσταθούν επιπρόσθετα τέτοια Συμβούλια στα επιμέρους δημοτικά διαμερίσματα.

Οργάνωση, σύσταση και λειτουργία των Συμβουλίων γίνεται με απόφαση του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας, μετά από πρόταση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Αυτό σημαίνει, ότι δεν είναι έγκυρη η απόφαση μόνο του δημάρχου, αλλά ότι θα πρέπει προηγουμένως να έχει υποβληθεί σχετική πρόταση από κάποιο ή κάποια μέλη του δημοτικού συμβουλίου και η πρόταση αυτή να έχει γίνει δεκτή με τη συνήθη πλειοψηφία αυτού.

Στην συνέχεια με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου θα πρέπει να καθορίζεται αριθμός των μελών και τα πρόσωπα που θα απαρτίζουν το συμβούλιο. Ο αριθμός των μελών θα πρέπει να κυμαίνονται μεταξύ πέντε και έντεκα προσώπων. Μετά από την απόφαση ο δήμαρχος ή ο κοινοτάρχης αντίστοιχα, εκδίδει πράξη συγκρότησης τους.

Για ορθότερη λειτουργία του συμβουλίου κρίνεται απαραίτητη η συμμετοχή του δημάρχου ή ενός μέλους του δημοτικού συμβουλίου ή του προέδρου του διαμερίσματος.

Η επιλογή των μελών γίνεται από τα οικεία δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια και προτιμώνται δημότες ή και κάτοικοι του ΟΤΑ που διαθέτουν ειδικές γνώσεις στον τομέα της παραβατικότητας. Τα ΤοΣΠΠΑ αποτελούν συμβουλευτικά ή γνωμοδοτικά όργανα η σύσταση των οποίων είναι προαιρετική για τους ΟΤΑ.

1.6 ΔΙΑΛΥΣΗ

Τα συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας καταργούνται με τον ίδιο τρόπο που έχουν συσταθεί και το υπαλληλικό προσωπικό που τυχόν υπηρετεί σε αυτά, εφόσον είναι μόνιμο, περιέχεται στον δήμο που το ίδρυσε και διατίθεται κατά τον τρόπο που θα ορίσει το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο με την απόφαση για κατάργησή του, όπως κάθε φορά ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις του δημοτικού ή κοινοτικού κώδικα.

1.7 ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ-ΠΟΡΟΙ

Οι πόροι που απαιτούνται για τη σύσταση και λειτουργία των ΤοΣΠΠΑ είναι μικροί δεδομένου ότι συμμετοχή των μελών σε αυτά είναι τιμητική και καλύπτεται με συμβολικοί αμοιβή γραμματειακή υποστήριξη γίνεται από το υπάρχον διοικητικό προσωπικό του δήμου, το οποίο μπορεί να παραμείνει σταθερό ή να εναλλάσσεται. Σταδιακά η ευθύνη της γραμματειακής υποστήριξης μπορεί να διεκπαιρώνεται από εθελοντές.

Ακόμη σύμφωνα με διατάξεις του νόμου για την μερική απασχόληση στο δημόσιο(ν.3250/7/7/2004,ΦΕΚ Α'124) επιτρέπεται η πρόσληψη ενός κοινωνικού επιστήμονα ο οποίος θα έχει τον συντονισμό των δράσεων σε σχέση με τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων καθώς και με άλλους κοινωνικούς φορείς. Δηλαδή είναι ο διαμεσολαβητής ανάμεσα στις κοινωνικές υπηρεσίες. Πόροι των ΤοΣΠΠΑ μπορούν να αποτελέσουν:

- Πάσης φύσεως συνδρομές, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοτήματα.
- Έσοδα από πάσης φύσεως κρατικές ή ιδιωτικές επιχορηγήσεις και ενδεχομένως ιδιωτικές χορηγίες έπειτα από έγκριση του δημοτικού ή κοινοτικού κώδικα.

- Έσοδα από κοινοτικά προγράμματα, όπως π.χ. κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, προώθησης της απασχόλησης, καταπολέμησης της ξενοφοβίας του ρατσισμού, αστικής ανάπτυξης κοινωνία της πληροφορίας κ.λπ.
- Έσοδα από συνεργασία με Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. για πραγματοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων.

1.8 ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

A. ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ

Ένα τοπικό συμβούλιο παραβατικότητας αποτελείται από:

- I. Από τον εκάστοτε δήμαρχο που είναι και πρόεδρος του ή από ένα αντιδήμαρχο ή μέλος του δημοτικού συμβουλίου οριζόμενο από τον δήμαρχο. Σε περίπτωση δημοτικών διαμερισμάτων, ο πρόεδρος ορίζεται από τον δήμαρχο.
- II. Από μέλη που προτιμώνται δημότες ή και κάτοικοι του ΟΤΑ που διαθέτουν ειδικές γνώσεις στον τομέα της παραβατικότητας όπως:

- Δικαστικοί λειτουργοί
- Εγκληματολόγοι
- Ψυχολόγοι
- Κοινωνιολόγοι
- Αστυνομικοί
- Κοινωνικοί λειτουργοί
- Εκπαιδευτικοί
- Ιατροί
- Εκπρόσωποι παραγωγικών τάξεων (εμπορικών, αθλητικών και εκπαιδευτικών συλλόγων)
- Εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων (εκκλησίας, συλλόγων γονέων, προσκόπων ή οδηγών, ΟΑΕΔ, ΟΚΑΝΑ, μη κυβερνητικών οργανώσεων κ.λπ)

Η θητεία των συμβουλίων ακολουθεί τη δημοτική περίοδο. Επιπλέον, στο τέλος κάθε δημοτικής περιόδου η θητεία παρατείνεται για ένα μήνα, ώστε η νέα διοίκηση να ορίζεται από τη Δημοτική Αρχή που θα προέρχεται από τις εκάστοτε δημοτικές εκλογές.

Η επιλογή και ο ορισμός των εν ενεργεία αστυνομικών που συμμετέχουν στα ΤοΣΠΠΑ γίνεται με απόφαση του οικείου αστυνομικού διευθυντή μετά από σχετικό αίτημα του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας.

Κατά τα λοιπά, για τη συγκρότηση τη σύνθεση τη λειτουργία και τον τρόπο λήψεως αποφάσεως του συμβουλίου ισχύουν τα οριζόμενα στα άρθρα 13-15 του κώδικα διοικητικής διαδικασίας. (Ν.2690/1999 όπως ισχύει).

B. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΛΩΝ

Οι αρμοδιότητες που ακολουθούν είναι έχουν δημιουργηθεί και ψηφιστεί από τα μέλη του ΚΕΣΠΑ. Τα μέλη των ΤοΣΠΠΑ έχουν τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Προγραμματισμός των δραστηριοτήτων τους.
- Εποπτεία και έλεγχος στους επιμέρους τομείς λειτουργίας.

- Κατάρτιση και εισήγηση στο Δημοτικό Συμβούλιο για ψήφιση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας τους καθώς και των τυχόν τροποποιήσεων του.
- Σύσταση κλιμακίων από μέλη του ή και εθελοντές που έχουν επιφορτιστεί με την εκπλήρωση των κατανεμημένων σε αυτά δραστηριοτήτων του.
- Γνωμοδότηση για κάθε θέμα που αφορά τα ΤοΣΠΠΑ και για το οποίο το αρμόδιο όργανο να αποφασίσει είναι το δημοτικό συμβούλιο.
- Ενημέρωση και πληροφόρηση πολιτών σε πρακτικά ζητήματα, καθώς και καλλιέργεια αισθήματος εμπιστοσύνης προς αυτούς.
- Συνεργασία με ΕΛ.ΛΑΣ και Δημοτική Αστυνομία, για σχεδιασμό και ανάληψη δράσεων πρόληψης σε επίπεδο γειτονιάς.
- Δημιουργία και συντονισμός δικτύου εθελοντών-στελεχών πρόληψης σε κάθε δήμο κατά τομείς όπως:
 - ✓ Οδική συμπεριφορά
 - ✓ Παραβατική συμπεριφορά
 - ✓ Σχολική, εξωσχολική βία
 - ✓ Χρήση ναρκωτικών
 - ✓ Κακοποίηση, εκμετάλλευση ανηλίκων
 - ✓ Κακοποίηση, εκμετάλλευση γυναικών
- Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς:
 - ✓ Οργανισμούς των δήμων που συντονίζουν δίκτυα εθελοντών.
 - ✓ Θεραπευτικές κοινότητες
 - ✓ Σύλλογοι γονέων
 - ✓ Επαγγελματικές ενώσεις
 - ✓ Εκκλησία
 - ✓ ΟΑΕΔ
 - ✓ Κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου
 - ✓ Ινστιτούτο Μετανάστευσης
- Προσέγγιση ευπαθών κοινωνικών ομάδων που κινδυνεύουν να γίνουν δράστες ή θύματα παραβατικότητας.
- Δημιουργία κέντρων αρωγής και πληροφόρησης για τα θύματα παραβατικών πράξεων σε συνεργασία με κοινωνικές υπηρεσίες.
- Στατιστική καταγραφή σε συνεργασία με Δημοτική και Κρατική Αστυνομία, της τοπικής εγκληματικότητας των νέων, καθώς σύνταξη ετήσιας έκθεσης ως προς την εξέλιξη τους.
- Διοργάνωση αθλητικών και πολιτισμικών εκδηλώσεων.
- Ημερίδες και συζητήσεις στα σχολεία με αντικείμενο η αναζήτηση λύσεων σε προβλήματα των νέων, τα οποία θα οδηγήσουν σε παραβατική συμπεριφορά.
- Υποβολή προτάσεων προς τους αρμόδιους φορείς (Περιφέρεια, Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, Νομαρχία ΥΠΕΧΩΔΕ) με σκοπό την αναβάθμιση περιοχών που παρουσιάζουν υψηλούς δείκτες εγκληματικότητας.

Γ. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

- Επιβλέπει το προσωπικό του Συμβουλίου.

- Επιμελείται για ορθότερη λειτουργία του Συμβουλίου.
- Συνεργάζεται με τη γραμματειακή υποστήριξη του Συμβουλίου.
- Εκπροσωπεί το συμβούλιο ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου και άλλων Αρχών καθώς και στις κάθε μορφής συναλλαγές του.
- Απαντά στην αλληλογραφία του Συμβουλίου σε συνεργασία με τον έφορο.
- Όταν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται στα καθήκοντα του από τον Αντιπρόεδρο ή εφόσον πρόκειται για προς τα έξω εκπροσώπηση, από άλλο μέλος του Συμβουλίου, που οριστικέ με απόφαση του να εκπροσωπεί τον Πρόεδρο.
- Αναθέτει αρμοδιότητες στις επιμέρους επιτροπές ή κλιμάκια που συστήνονται από το Συμβούλιο.
- Συγκαλεί το Συμβούλιο και καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του σε συνεργασία με τον Γραμματέα.
- Μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεων του Συμβουλίου, εφόσον αυτές εγκριθούν από το οικείο Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.
- Εισηγείται στο Συμβούλιο όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για την άρτια λειτουργία και υπογράφει όλα τα εξερχόμενα έγγραφα.

Δ. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

- Μεριμνά για τη διενέργεια των ψηφοφοριών και ενισχύει γενικά τον Πρόεδρο με τα καθήκοντα του.
- Τηρεί τη σφραγίδα του Συμβουλίου.
- Συνεργάζεται με την γραμματειακή υποστήριξη του Συμβουλίου και επιβλέπει, μαζί με τον πρόεδρο, το έργο της.
- Ελέγχει και υπογράφει τα πρακτικά του Συμβουλίου.
- Καταρτίζει την ημερησία διάταξη των συνεδριάσεων και την κοινοποιεί τουλάχιστον προ 48 ωρών, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο.

Ε. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΦΟΡΟΥ

- Επιμελείται για τη συντήρηση και επισκευή της υλικοτεχνικής υποδομής του Συμβουλίου.
- Οργανώνει, συντονίζει και εποπτεύει τις ημερίδες ή άλλες εκδηλώσεις του Συμβουλίου.
- Απαντά σε συνεργασία με τον Πρόεδρο στην αλληλογραφία του Συμβουλίου.
- Οργανώνει και εποπτεύει τις ημερίδες ή άλλες εκδηλώσεις του συμβουλίου, στο πλαίσιο των αποφάσεων του.
- Συνεργάζεται με τη γραμματειακή υποστήριξη του Συμβουλίου.
- Επιμελείται για την αποδοτική λειτουργία του Συμβουλίου από την άποψη της επάρκειας χώρων για τις συνεδριάσεις και τις εκδηλώσεις, καθώς και τις υλικοτεχνικής υποδομής.

1.9 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΤοΣΠΠΑ

1. Τα ΤοΣΠΠΑ συνέρχονται σε συνεδρίαση με πρόσκληση του Προέδρου:
 - I. Υποχρεωτικά μία φορά το μήνα.
 - II. Όταν το ζητήσει ο Πρόεδρος.
 - III. Ακόμη αν το ζητήσουν το 1/3 των με αίτηση που θα αναφέρει τα θέματα που τους απασχολούν. Αν ο Πρόεδρος δεν συγκαλέσει το συμβούλιο το αργότερο σε έξι μέρες μετά την υποβολή της αίτησης, τότε συνέρχεται από τα μέλη που έκαναν την αίτηση και συζητούν τα θέματα.
2. Το συμβούλιο συνεδριάζει όταν βρίσκεται σε απαρτία, δηλαδή τα μισά συν ένα μέλη. Όταν απουσιάζει ο πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος τότε προεδρεύει ένας από τους συμβούλους που εκλέγεται μέσα από μυστική ψηφοφορία. Όταν δεν έχουμε απαρτία στην πρώτη πρόσκληση του συμβουλίου τότε η σύγκληση μεταφέρεται μετά από πέντε μέρες και αποφασίζουν για τα ίδια θέματα ανεξαρτήτως απαρτίας.
3. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών, σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου. Οι ψηφοφορίες είναι φανερές εκτός αν αναφέρονται σε πρόσωπα.
4. Η σειρά των θεμάτων μπορεί να αλλάξουν ή να αναβληθούν, αυτό καθορίζεται με απόλυτη πλειοψηφία, συνήθως όμως, ακολουθούν την σειρά που αναγράφονται. Ακόμη μπορούν να συζητηθούν θέματα εκτός της ημερησίας διάταξης, και αυτή η επιλογή θα πρέπει να έχει την απόλυτη πλειοψηφία των μελών.
5. Αν κάποιο από τα μέλη του συμβουλίου απουσιάσει αδικαιολόγητα από τρεις συνεχόμενες συνεδριάσεις ή τέσσερις σε διάστημα ενός έτους, το συμβούλιο στο δημοτικό συμβούλιο την αντικατάσταση του, αυτό υλοποιείται το πολύ σε ένα μήνα μετά την εισήγηση.
6. Οι αποφάσεις του συμβουλίου και τα πρακτικά καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο αριθμημένο και υπογεγραμμένο από τον πρόεδρο.
7. Κατά την διάρκεια της θητείας των μελών μπορούν να αντικατασταθούν για κακή άσκηση των καθηκόντων τους ή για πράξεις που φέρνουν σε δυσλειτουργία το συμβούλιο. Στην ενέργεια αυτή θα πρέπει να συμφωνήσει το δημοτικό συμβούλιο.
8. Τις συνεδριάσεις των ΤοΣΠΠΑ μπορούν να παρακολουθήσουν και να διατυπώσουν την άποψη τους πολίτες, επιστήμονες, εκπρόσωποι τοπικών φορέων, συλλόγων και δημοσίων υπηρεσιών. Δηλαδή είναι ελεύθερες προς το ευρύ κοινό.
9. Το συμβούλιο αποφασίζει, με απόλυτη πλειοψηφία, ότι σε ορισμένη συνεδρίαση αυτού θα γίνει κεκλεισμένων των θυρών, αν κρίνει ότι συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος.
10. Το αποτέλεσμα των συνεδριάσεων ανακοινώνονται υποχρεωτικά στην τοπική αστυνομική αρχή. Αρχικά όμως το δημοτικό συμβούλιο θα πρέπει να εγκρίνει τις αποφάσεις προτού δημοσιευτούν.
11. Η πραγμάτωση των αποφάσεων γίνονται από κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου, σε συνεργασία με κοινωνικούς φορείς και εθελοντές.

1.10 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

A. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Αυτή έχει τις πιο κάτω αρμοδιότητες:

- Πρωτοκολλεί, δακτυλογραφεί, φωτοτυπεί και διανέμει έγγραφα κ.λ.π.
- Τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων του συμβουλίου και των τυχόν επιτροπών του και τα υποβάλλει στο αρμόδιο όργανο για έλεγχο και υπογραφή.
- Συνεργάζεται και ενισχύει τα μέλη και διεκπεραιώνει τα έγγραφα που τα αφορούν.
- Διαχειρίζεται την αλληλογραφία τα αρχεία καθώς και την ηλεκτρονική καταχώρηση.
- Καταχωρεί και αρχειοθετεί δεδομένα έτσι ώστε να είναι εφικτή η στατιστική τους επεξεργασία.

B. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ

Όπως προαναφέραμε υπάρχει ένας συνδετικός κρίκος ανάμεσα στα ΤοΣΠΠΑ και δημοτικό συμβούλιο, αυτός είναι ο κοινωνικός επιστήμονας. Τα προσόντα που πρέπει να έχει είναι τα εξής:

1. Πτυχίο ΑΕΙ κοινωνικής εργασίας (με άδεια άσκησης επαγγέλματος), ή πτυχίο ΤΕΙ κοινωνικής Εργασίας (με άδεια άσκησης επαγγέλματος) ή πτυχίο/μεταπτυχιακό δίπλωμα ΑΕΙ κοινωνικής πολιτικής ή κοινωνιολογίας ή εγκληματολογίας ή παιδαγωγικών επιστημών.
2. Ηλικία από 25 έως 45 ετών, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά για συγκεκριμένες κατηγορίες.
3. Καλή γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας.
4. Προϋπηρεσία στον τομέα της κοινωνικής εργασίας ή της πρόληψης.
5. Συνεκτιμώνται: α) μεταπτυχιακές σπουδές, β) συμμετοχή σε προγράμματα εθελοντισμού, γ) παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης ή εργασιακής ένταξης, δ) συγγραφικό έργο, ε) οποιοδήποτε άλλο δίπλωμα επιμόρφωσης ή ειδίκευσης.

Τα καθήκοντα του κοινωνικού επιστήμονα είναι τα παρακάτω:

- I. Ενημερώνει τους δημότες για τον ρόλο των ΤοΣΠΠΑ.
- II. Τηρεί αρχείο για τις αναφορές και τα προβλήματα που αφορούν το ΤοΣΠΠΑ.
- III. Τηρεί μητρώο φορέων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών της περιοχής.
- IV. Συντάσσει εκθέσεις πεπραγμένων ανά έτος ή και ανά τρίμηνο.
- V. Μετέχει στις συνεδριάσεις του ΤοΣΠΠΑ συμβουλευτικά και χωρίς ψήφο.
- VI. Ενισχύει τα μέλη του ΤοΣΠΠΑ και τις επιτροπές του ή τα κλιμάκια στις αρμοδιότητες που ασκούν.
- VII. Εισηγείται τη διενέργεια μελετών, ερευνών και λοιπών δράσεων, συμμετέχει σε αυτά και προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την υλοποίησή τους.
- VIII. Διευκολύνει τις οικογένειες αυτών που έχουν εμπλακεί με τους μηχανισμούς απονομής της δικαιοσύνης (χρήστες, αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες, καταδικασθέντες που εκτίουν ποινή κοινωφελούς εργασίας κ.λπ., μετά από ειδική εξουσιοδότηση του ΤοΣΠΠΑ.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Ας δούμε τώρα πως διατυπώνονται τα ΤοΣΠΠΑ μέσω της ΕΦΗΜΕΡΗΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ που δημοσιεύτηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 2005 με αριθμό φύλλου 224.

Άρθρο 13

Συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας

Η παρ. 1 του άρθρου 16 του 2713/1999 (ΦΕΚ 89 Α΄) καθίσταται ως εξής:

1. Σε κάθε δήμο ή κοινότητα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων(3.000) κατοίκων συνιστάται Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας (ΤοΣΠΠΑ). Περιοχές με ιδιαίτερες ανάγκες είναι δυνατόν να συνιστώνται τέτοια συμβούλια και ανά δημοτικό διαμέρισμα. Γενικότερα θέματα που αφορούν τη συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία των Συμβουλίων και τη συνεργασία τους με τις αρμόδιες αρχές και φορείς καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης ενώ η σύσταση του και λειτουργία του κάθε Τοπικό συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας πραγματοποιείται με απόφαση του αρμόδιου Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας ύστερα από πρόταση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού Συμβουλίου.
2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 16 του ν2713/1999 καταργείται.
3. Στο άρθρο 16 του ν.2713/1999 προστίθενται παράγραφοι 4 και 5 που έχουν ως εξής:
4. Στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης συνιστάται Κεντρικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας (ΚΕΣΠΠΑ) με αποστολή το συντονισμό των δραστηριοτήτων των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας και την παροχή σε αυτά επιστημονικών κατευθύνσεων και οδηγιών. Το Συμβούλιο είναι ενδεκαμελές και απαρτίζεται από εγκληματολόγους κοινωνικούς λειτουργούς, κοινωνιολόγους, εκπροσώπους του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης της ΚΕΔΚΕ, δήμων της χώρας, καθώς και επιστήμονες με ειδικές γνώσεις στα θέματα πρόληψης παραβατικότητας. Ο πρόεδρος τα μέλη και ο γραμματέας του Κεντρικού Συμβουλίου ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Ως γραμματέας ορίζεται αξιωματικός της Διεύθυνσης Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Η θητεία του Κεντρικού Συμβουλίου είναι ετήσια και μπορεί να ανανεώνεται. Στον Πρόεδρο τα μέλη και τον γραμματέα του Κεντρικού Συμβουλίου καταβάλλεται αποζημίωση το ύψος της οποίας καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.
5. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος <Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης της Εγκληματικότητας> νοείται εφεξής το <Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης της Παραβατικότητας> και όπου αναφέρεται ο όρος <Ομάδα διοίκησης έργου για τον συντονισμό της δράσης και την παροχή επιστημονικών κατευθύνσεων προς τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας> νοείται εφεξής το <Κεντρικό Συμβούλιο Πρόληψης της Παραβατικότητας.>

1.11 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Το κεντρικό συμβούλιο πρόληψης παραβατικότητας (ΚΕ.Σ.Π.ΠΑ.) εδρεύουν στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης το οποίο έχει σκοπό τον συντονισμό των δράσεων των ΤοΣΠΠΑ και την παροχή σε αυτά επιστημονικών κατευθύνσεων και οδηγιών. Το άνωθεν συμβούλιο αποτελείται από ένδεκα μέλη τα οποία είναι εγκληματολόγοι, κοινωνιολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, εκπροσώπους του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.), δήμων της χώρας, καθώς και επιστήμονες με ειδικές γνώσεις σε θέματα πρόληψης της παραβατικότητας. Ο πρόεδρος τα μέλη και ο γραμματέας του Κεντρικού Συμβουλίου ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Για την θέση του γραμματέα ορίζεται αξιωματικός της Διεύθυνσης Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

Η θητεία του κεντρικού συμβουλίου είναι ετήσια και μπορεί να ανανεώνεται. Στον πρόεδρο, τα μέλη, και γραμματέα καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

Έργο του Συμβουλίου είναι η κατάρτιση προγράμματος πρόληψης της εγκληματικότητας στη δημοτική ή κοινοτική περιφέρεια αρμοδιότητας του, η διατύπωση γνώμης επί σχετικών ερωτημάτων του Δημάρχου ή Προέδρου της κοινότητας ή επιστημονικών φορέων. Διοργανώνει σεμινάρια ημερίδες και άλλες εκδηλώσεις για την ευαισθητοποίηση κοινής γνώμης, η ενημέρωση των κατοίκων μέσω των τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης. (τηλεόραση, ραδιόφωνο, τοπικός τύπος)³

Οι βασικές δραστηριότητες που ασκούν τα Τοπικά Συμβούλια περιγράφονται αρχικά στην υπ' αριθ. 3002/1/14-στ' /14-1-1-02 (αρθρ.2) απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και είναι οι ακόλουθες:

- Καταγράφουν και μελετούν την παραβατικότητα στο συγκεκριμένο Δήμο ή Κοινότητα.
- Σχεδιάζουν και προωθούν ειδικές δράσεις για την πρόληψη της παραβατικότητας και την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, της βίας στην οικογένεια, του κοινωνικού αποκλεισμού και της κοινωνικής ανασφάλειας.
- Μεριμνούν για την ευαισθητοποίηση των πολιτών και την ενεργό συμμετοχή τους σε προγράμματα πρόληψης παραβατικότητας.
- Αναλαμβάνουν τον συντονισμό και την πλαισίωση πρωτοβουλιών άλλων κοινωνικών φορέων, όπως συλλόγων γονέων, εθελοντών, θεραπευτικών κοινοτήτων, που στοχεύουν στην πρόληψη της παραβατικότητας.
- Φροντίζουν για τη σύσταση δικτύων βοήθειας, αρωγής και πληροφόρησης των θυμάτων, εγκληματικών πράξεων, σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, ιδίως δικηγορικούς συλλόγους, ιατρικούς συλλόγους, κοινωνικού χαρακτήρα ιδρύματα και συλλόγους.
- Ενισχύουν τα προγράμματα μέριμνας των εγκαταλειμμένων παιδιών και των ατόμων που χρήζουν βοήθειας.

³ Έγγραφο της Ελληνικής Αστυνομίας.

- Βοηθούν τους αποφυλακισμένους στην εξεύρεση εργασίας ή δημιουργικής απασχόλησης και γενικά στην ομαλή ένταξή τους στο κοινωνικό περιβάλλον.
- Σχεδιάζουν την εφαρμογή μέτρων, σε συνεργασία με τη Δ/ση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, για την πρόληψη της βίας και της διακίνησης ναρκωτικών μέσα στο σχολείο ή στις γύρω περιοχές.
- Μεριμνούν για τη δημιουργία χώρων υποδοχής και ανάπτυξης πρωτοβουλιών νέων, ιδίως εργαστηρίων θεάτρου, ζωγραφικής, μουσικής, πίστας αγώνων.
- Σχεδιάζουν για την εφαρμογή ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων για γονείς, δασκάλους και καθηγητές.
- Μεριμνούν για την εκπαίδευση εθελοντών πάνω σε θέματα όπως π.χ. η πρόληψη τροχαίων ατυχημάτων, η σχολική και εξωσχολική βία, η χρήση ναρκωτικών, η κακομεταχείριση και εκμετάλλευση γυναικών και ανηλίκων.
- Διοργανώνουν αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις για νέους, σε συνεργασία με φυσιολατρικούς, πολιτιστικούς, αθλητικούς και άλλους τοπικούς συλλόγους.
- Μεριμνούν, ώστε να καταχωρίζονται στις τοπικές εφημερίδες οδηγίες για τον τρόπο προστασίας των πολιτών από την παραβατικότητα. Για τον ίδιο σκοπό μπορούν να εκδίδουν και ενημερωτικά φυλλάδια και έντυπα με ανάλογο περιεχόμενο.
- Συντάσσουν την ετήσια έκθεση για την κατάσταση της παραβατικότητας στον χώρο δράσης τους και αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των ληφθέντων μέτρων πρόληψης.
- Προτείνουν αρμοδίως μέτρα αντεγκληματικής πολιτικής.
- Μεριμνούν για την καθιέρωση «Ημέρας Προβληματισμού» της τοπικής κοινωνίας για τα προβλήματα παραβατικότητας της περιοχής τους.
- Μεριμνούν για τη βράβευση αστυνομικών, άλλων δημοσίων λειτουργών και ιδιωτών που εκδηλώνουν ιδιαίτερο ζήλο και καταβάλλουν ιδιαίτερες προσπάθειες στην πρόληψη και καταστολή της παραβατικότητας στην περιοχή τους.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤoΣΠΠA

Για τη διευκόλυνση των Δήμων προετοιμάστηκε πέρυσι και ένα λεπτομερές και εύκολο στη χρήση του εγχειρίδιο, στο οποίο περιλαμβάνονται:

- Οδηγίες για τη σύσταση και λειτουργία τοπικών Συμβουλίων,
- Συμβουλές στους πολίτες για το πώς να αποφεύγουν ή έστω να περιορίζουν τη θυματοποίησή τους,
- Καταγραφή χρήσιμων διευθύνσεων και τηλεφώνων για έγκαιρη επίλυση προβλημάτων που μπορούν να οδηγήσουν στην παραβατικότητα (π.χ. κέντρα και συμβουλευτικοί σταθμοί για αντιμετώπισης της ουσιοεξάρτησης), καθώς και

- Συγκεκριμένες ιδέες και προτάσεις για τις παρεμβάσεις στις οποίες μπορούν να προβαίνουν τα Τοπικά Συμβούλια, ώστε να μειώσουν, κατά το δυνατόν, την παραβατικότητα στις περιοχές τους⁴

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΔΙΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ

- Την αντιμετώπιση του εγκλήματος, δυνατόν με πρόληψη και όχι με καταστολή (πριν δηλαδή συμβεί το κακό) και μάλιστα, ακόμη και σε περιοχές με μειωμένη εγκληματικότητα.
- Την πρόληψη του εγκλήματος, που μπορεί να αφορά τη λήψη μέτρων είτε για την εξάλειψη των ευκαιριών που ευνοούν τη δράση του εγκληματία, είτε και για την καταπολέμηση των κοινωνικών παραγόντων, που ευνοούν την εξώθηση προς το έγκλημα ορισμένων συμπολιτών μας, κυρίως όσων ανήκουν στις λεγόμενες «ευπαθείς» κοινωνικές ομάδες, όπως αποφυλακισμένοι, ουσιοεξαρτημένοι ή απεξαρτημένοι, αλλοδαποί, άνεργοι, πένητες, εγκαταλειμμένα παιδιά, νεαρά παραβατικά άτομα, κακοποιημένες γυναίκες κ.λπ. (κοινωνική πρόληψη).
- Το σημαντικό ρόλο πρόληψης που μπορεί να διαδραματίσει, πέρα από την επίσημη Πολιτεία και την Τοπική Αυτοδιοίκηση και ο ίδιος ο πολίτης. Η συμμετοχή αυτή των πολιτών στην πρόληψη της εγκληματικότητας δεν μπορεί να έχει ασφαλώς, τη μορφή αυτοδικίας ή κακόβουλων ενεργειών, αφού τέτοιες συμπεριφορές δεν αρμόζουν σε μια δίκαιοκρατούμενη κοινωνία. Κυρίως, η συμμετοχή αυτή πραγματώνεται είτε με τη λήψη από τον πολίτη ουσιαστικών πρωτοβουλιών και μέτρων, ώστε να αποφεύγει -σε ατομικό επίπεδο- τη θυματοποίησή του, είτε και με την ενεργό εθελοντική δράση του -σε συλλογικό επίπεδο- για την προώθηση του έργου ενός Τοπικού Συμβουλίου, που θα περιορίζει τα κοινωνικά αίτια, τα οποία προκαλούν την παραβατικότητα.

1.12 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο θεσμός αυτός έχει εισαχθεί στην Ελλάδα από την Αμερική και από ορισμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Αγγλία, Γαλλία 1983), χρονολογικά είναι σχετικά νέα αφού πρωτοεμφανίζεται μέσα στους κόλπους του Συμβουλίου της Ευρώπης την δεκαετία του 80, με σκοπό την μεταφορά γνώσεων και συνεργασίας για την αντιμετώπιση του προβλήματος της εγκληματικότητας. Μάλιστα τα τελευταία χρόνια έχει ιδρυθεί ένα Ευρωπαϊκό Δίκτυο για Πρόληψη του Εγκλήματος (EUCPN δηλ. EU Crime Prevention Network), που συντονίζει τη δράση των κρατών στον τομέα αυτόν και καθιστά

⁴ Πρακτικά της ΚΕΚΔΕ

ευρύτερα γνωστές τις λεγόμενες <καλές πρακτικές> που εφαρμόζουν διάφορες χώρες για την πρόληψη της παραβατικής πολιτικής.

Τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας ορίστηκαν στην Ελλάδα με τις διατάξεις του άρθρου 84 του Ν. 2713/1999, στην συνέχεια με α. 13 του ν. 3387/12,9,2005 (Κέντρο Μελετών Ασφάλειας ΚΕ.ΜΕ.Α. και άλλες διατάξεις) ρυθμίστηκε σε νέα και περισσότερο ολοκληρωμένη βάση το θέμα των ΤοΣΠΠΑ και του ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει ο πολίτης στην αντιμετώπιση της τοπικής παραβατικότητας.

Σήμερα τα ΤοΣΠΠΑ έχουν υλοποιηθεί σε 92⁵ δήμους της χώρας, ο αριθμός αυτός συνεχίζει την ανοδική του πορεία, αφού η καθιέρωση του σε όλους τους δήμους της χώρας κρίνεται απαραίτητη. Πρωτοπόροι δήμοι του θεσμού ήταν οι εξής: Κορυδαλλού, Ηλιούπολης, Αγίας Βαρβάρας, και Ζακύνθου, στην συνέχεια ακολούθησαν σταδιακά και άλλοι δήμοι.

1.13 ΕΝΕΡΓΑ ΤοΣΠΠΑ

Ο παρακάτω πίνακας μας παρουσιάζει τους Δήμους της χώρας οι οποίοι εφαρμόζουν τα τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας.

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

1. Δήμος Πειραιά
2. Δήμος Κορυδαλλού
3. Δήμος Νέας Χαλκηδόνας
4. Δήμος Ηλιούπολης
5. Δήμος Νέας Περάμου
6. Δήμος Βριλησίων
7. Δήμος Παπάγου
8. Δήμος Αγ. Δημητρίου
9. Δήμος Μοσχάτου
10. Δήμος Κηφισιάς
11. Δήμος Χολαργού
12. Δήμος Παιανίας
13. Δήμος Ζωγράφου
14. Δήμος Αθηναίων

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

15. Δήμος Θεσσαλονίκης
16. Δήμος Βερτίσκου
17. Δήμος Πολίχνης
18. Δήμος Μυγδονίας
19. Δήμος Συκεών
20. Δήμος Νεάπολης
21. Δήμος Κουφαλιών
22. Δήμος Ευόσμου
23. Δήμος Αγ. Γεωργίου
24. Δήμος Θέρμης

⁵ Σύμφωνα με το αρχείο της Αστυνομίας

- 25. Δήμος Καλαμαριάς
- 26. Δήμος Ελευθερίου-Κορδελιού
- 27. Δήμος Μενεμένης
- 28. Δήμος Βασιλικών

ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

- 29. Δήμος Ηρακλείου
- 30. Δήμος Αρκαλορχωρίου
- 31. Δήμος Γοργολαίνης
- 32. Δήμος Γόρτυνας
- 33. Δήμος Γουβών
- 34. Δήμος Ζαρού
- 35. Δήμος Κρουσώνα
- 36. Δήμος Νέας Αλικαρνασσού
- 37. Δήμος Χερσονήσου
- 38. Δήμος Αρχάνων
- 39. Δήμος Αστερουσίας
- 40. Δήμος Ν. Καζαντζάκη
- 41. Δήμος Μαλίων
- 42. Δήμος Τυμπακίου
- 43. Δήμος Γαζίου
- 44. Δήμος Κόφινα
- 45. Δήμος Τεμένους

ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

- 46. Δήμος Ρεθύμνου
- 47. Δήμος Γεροποτάμου
- 48. Δήμος Νικηφόρου Φωκά
- 49. Δήμος Κουλούκω

ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

- 50. Δήμος Βουκολίων
- 51. Δήμος Ν.Κυδωνίας
- 52. Δήμος Πλατανιά
- 53. Δήμος Πελεκάνου
- 54. Δήμος Μουσούρων
- 55. Δήμος Αρμέρων
- 56. Δήμος Ελ.Βενιζέλου

ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

- 57. Δήμος Αγ.Νικολάου
- 58. Δήμος Σητείας
- 59. Δήμος Νεάπολης
- 60. Δήμος Ιεράπετρας
- 61. Δήμος Οροπεδίου
- 62. Δήμος Μακρύ Γυαλού

ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΕΙΑΣ

- 63. Δήμος Νάουσας

ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

64. Δήμος Καρλοβασίου
65. Δήμος Αγ.Κηρύκου

ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ

66. Δήμος Γουμένισσας

ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

67. Δήμος Απολλωνίας

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

68. Δήμος Κέρκυρας

ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

69. Δήμος Καλλονής

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΗΝΙΑΣ

70. Δήμος Κυπαρισσίας
71. Δήμος Αυλώνα

ΝΟΜΟΣ ΓΡΒΕΝΩΝ

72. Δήμος Γρεβενών
73. Δήμος Ηρακλεωτών

ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

74. Δήμος Σερρών

ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

75. Δήμος Βελβένου

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

76. Δήμος Βόνιτσας

ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

77. Δήμος Ασσου Λεχαιού
78. Δήμος Συκιωνίων
79. Δήμος Ξυλοκάστρου

ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

80. Δήμος Πορταριάς

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

81. Δήμος Μυστρά

ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

82. Δήμος Ν.Βύσσας Ορεστιάδας
83. Δήμος Αλεξανδρούπολης

ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

84. Δήμος Ζακύνθου

ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

- 85. Δήμος Κατερίνης
- 86. Δήμος Πέτρας
- 87. Δήμος Λιτόχωρου
- 88. Δήμος Ανατ. Ολύμπου
- 89. Δήμος Μεθώνης
- 90. Δήμος Ελαφίνας

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

- 91. Δήμος Λεωνιδίου

ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

- 92. Δήμος Αρναίας

1.14 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

(Α) ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ

Το τοπικό συμβούλιο πρόληψης του Δήμου Ηλιούπολης συστάθηκε στις 26-10-2000 μετά από εγκριτική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, μεταγενέστερα στις 9-5-2001 διοργανώθηκε ανοικτή συγκέντρωση προς ενημέρωση του κοινού, για το αντικείμενο της ενασχόλησης των συμβουλίων, παραβρέθηκαν αξιόλογοι ομιλητές όπως: καθηγητής εγκληματολογίας κ. Ιωάννης Πανούσης, ο επίτιμος αεροπαγίτης κ. Ιωάννης Μυγιάκης και ο αντεισαγγελέας εφετών κ. Δημήτριος Λέκκος οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους. Στην συνέχεια το τοπικό συμβούλιο απέστειλε προσκλήσεις προς όλους τους διευθυντές των Δημόσιων Εκπαιδευτηρίων στις 20-6-2002, προκειμένου να ενημερώσουν για τα προβλήματα που παρουσιάζουν από πλευράς παραβατικότητας των μαθητών. Από τους 32 διευθυντές που προσκλήθηκαν παραστάθηκαν μόνο 2. Στις 30-10-2002 έγινε προσπάθεια να παρασταθούν οι διευθυντές οι οποίοι απουσίαζαν στην πρώτη συγκέντρωση, από τις 34 προσκλήσεις παραβρέθηκαν οι 5 (1 Τ.Ε.Ε, 2 Λύκειο, 2 Γυμνάσιο). Οι προτάσεις τους εστράφησαν στην φύλαξη των κτηριακών εγκαταστάσεων, στην απασχόληση των μαθητών στους σχολικούς κήπους, στην ευχερή παρακολούθηση και συμμετοχή των μαθητών στις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου, στην ψυχική και επιστημονική ενημέρωση των διευθυντών προς αντιμετώπιση της παραβατικότητας των μαθητών, στην ευθύνη της οικογένειας για την παραβατική συμπεριφορά των μαθητών και στην διαμόρφωση κατάλληλου χώρου εντός των εκπαιδευτηρίων προς συγκέντρωση των μαθητών για ανάπτυξη ενημερωτικών ομιλιών.

Συνεχίζοντας τις δράσεις, ο δήμος Ηλιούπολης, προσπάθησε να έρθει σε επικοινωνία με την Ένωση Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων της πόλης ώστε να ενημερώσουν για τις μορφές παραβατικότητας που συναντούν. Αλλά κανένας από το διοικητικό συμβούλιο των εμπόρων δεν

παραβρέθηκε στην συνεδρίαση. Το τοπικό συμβούλιο έκανε ορισμένες προτάσεις όπως: περίφραξη, καλός φωτισμός και φύλαξη των σχολείων, η περιπολίες σε δασύλλια από άτομα της δημοτικής ή κρατικής αστυνομίας, η δημιουργία στον εσωτερικό ή αύλειο χώρο των σχολείων καταλλήλων τμημάτων για αθλοπαιδιές προς ωφέλεια σωματική και πνευματική των μαθητών, η παροχή ευχέρειας στους μαθητές προς παρακολούθηση των πολιτιστικών εκδηλώσεων του δήμου, η αύξηση του αριθμού των ψυχολόγων στα σχολεία. Ακόμη τέθηκε η πρόταση για παραχώρηση χώρου στέγασης του συμβουλίου και γραμματειακής υποστήριξης πλήρους όμως απασχόλησης, οι προτάσεις του συμβουλίου που γνωστοποιήθηκαν προς το δημοτικό συμβούλιο της πόλης, ως έπρεπε το άρθρο 1 παραγρ. 6 της υπουργικής απόφασης που προπαρατέθηκε, κατά επέκταση προς τον κ. Δήμαρχο, ουδεμία έχει τύχει εφαρμογής. Κατά τον μήνα Οκτώβριο του 2003 στάλθηκε έγγραφο από την Ομάδα Διοίκησης Έργου με το οποίο ζητείτο η διενέργεια έρευνας στον δήμο, για την τυχόν υπάρχουσα εγκληματικότητα. Τα αποτελέσματα αυτής ήταν διάφορες παραβατικές πράξεις και μάλιστα ορισμένες σε υψηλό ποσοστό όπως, κλοπές τσαντών και πορτοφολιών σε 76%, διαρρήξεις αυτοκινήτων σε 36%, χρήση ναρκωτικών 50% κ.α. Τα αποτελέσματα της έρευνας γνωστοποιήθηκαν στον δήμο. Στις 10-3-2005 πραγματοποιήθηκε ημερίδα με ομιλητές των 15/μελών ΤΕΕ και Λυκείων με θέμα «εγκληματικότητα – αίτια – πρόληψη», τα πρακτικά της μερίδας τυπώθηκαν και διανεμήθηκαν στους πολίτες. Στις 10-5-2005 πραγματοποιήθηκε ημερίδα που αφορούσε την «ενδοοικογενειακή βία» με αξιολογούς ομιλητές και εκπροσώπους φορέων όπως: διευθυντές λυκείων, εκπρόσωπος της Εκκλησίας, εκπρόσωπος της γυναικείας δημιουργικότητας, καθηγητές εγκληματολογίας, ο πρόεδρος του «Χαμόγελο του Παιδιού». Τέλος μεγάλη επιτυχία είχε η συνεδρίαση στις 29-9-2005 στην οποία παρευρεθεί ο καθηγητής εγκληματολογίας και πρόεδρος τον ΤοΣΠΠΑ κ. Νέστωρας Κουράκης.⁶

ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ(παράδειγμα συγκρότησης συμβουλίων)

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε ομόφωνα να εγκρίνει τη συγκρότηση 11μελούς Τοπικού Συμβουλίου Πρόληψης Παραβατικότητας στο δήμο Ερέτριας, στο οποίο θα συμμετέχουν: ο δήμαρχος Ερέτριας κ. Γούναρης Διάγγελος, οι δημοτικοί σύμβουλοι κ.κ. Κακαβάς Νίκος και Γουρνής Δημήτρης, ο εκάστοτε Αστυνομός του Αστυνομικού τμήματος Ερέτριας, ο εκάστοτε Λιμενάρχης του Λιμεναρχείου Ερέτριας, ο κ. Καραμπέτσος Αριστείδης (λόγω της θητείας του στην Αστυνομία), ο κ. Τσαραντάνης Φώτης (λόγω της θητείας του στο Λιμεναρχείο Ερέτριας), ο ιατρός κ. Αθανασόπουλος Κώστας, ο κ. Τσακάλης Θεόδωρος πρόεδρος του συλλόγου "Κανάρης", ο κ. Πάγκαλος Κωνσταντίνος (λόγω της θητείας του στο Υπουργείο Εθνικής Αμυνας) και η δημότης κα Πανταζή Μαρίνη.Ο δήμαρχος, ο εκάστοτε αστυνομός, ο εκάστοτε λιμενάρχης σε περίπτωση κωλύματος θα αντικαθίστανται από τους νόμιμους εκπροσώπους του. Τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου ορίζονται για τρία χρόνια και η θέση τους είναι τιμητική και άμισθη. Πρόεδρος ορίζεται ο δήμαρχος, ο οποίος και θα συγκαλεί σε σύσκεψη. Η δράση του δεν θα επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του δήμου και

⁶ Αρχείο από δήμο Ηλιούπολης

οι εκδηλώσεις που θα προγραμματίζει θα γίνονται σε συνεργασία με τους άλλους φορείς της πόλης.

(B) ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΚΗΦΙΣΙΑΣ

Το ΤοΣΠΠΑ του δήμου Κηφισίας συστάθηκε στις 30/9/2003 και μέσα στα 3 χρόνια έχει να επιδείξει της παρακάτω δράσεις:

- Στο πλαίσιο της πρωτογενούς πρόληψης λειτουργεί ο χώρος του αναγνωστηρίου, όπου εθελοντές βοηθούν στα μαθήματα παιδιά του δημοτικού και γυμνασίου. Πρόκειται για παιδιά που προέρχονται από οικογένειες οικονομικών μεταναστών και προσφύγων, παιδιά από οικογένειες με χαμηλό βιοτικό επίπεδο και κοινωνικοοικονομικά προβλήματα καθώς και παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες (π.χ δυσλεξία). Η δράση αυτή αποσκοπεί στην στήριξη και βοήθεια αυτών των παιδιών, που νιώθουν αδύναμα και παραμελημένα και συχνά διακόπτουν το σχολείο, ώστε να μειωθεί ή να αποτραπεί ο κίνδυνος να εκδηλώσουν αντικοινωνικές συμπεριφορές.
- Σε συνδυασμό με την παραπάνω δράση, λειτουργεί το πολυιατρείο του δήμου Κηφισίας, όπου εθελοντές ψυχολόγοι και παιδοψυχολόγοι βλέπουν τους γονείς των παιδιών και τα παιδιά αντίστοιχα, ώστε να παράσχουν στήριξη και συμβουλευτική προκειμένου να αποτραπεί η μετάβαση στην παραβατικότητα παιδιών που βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο. Οι εθελοντές παιδοψυχολόγοι σε συνεργασία με κοινωνικούς λειτουργούς παρέχουν κατά κύριο λόγο τις υπηρεσίες τους στα σχολεία της περιοχής.
- Συνεχίζοντας, στα πλαίσια της δευτερογενούς πρόληψης δημιουργήθηκε το Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Αυλώνα. Πρόκειται για εθελοντική ομάδα από ψυχολόγους, κοινωνιολόγο και εθελοντές η οποία παρέχει ψυχολογική στήριξη στους ανήλικους παραβάτες και φροντίζει για την δημιουργική τους απασχόληση και την καλύτερη διαβίωση τους στο χώρο της φυλακής. Σε συνεργασία με την Κοινωνική Υπηρεσία της φυλακής και τις τοπικές αρχές, η ομάδα βοηθάει στην ομαλότερη κοινωνική επανένταξη των ανηλίκων.
- Επιπλέον το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής (ΚΕ.ΚΟΙ.ΠΟ.) έχει διαμορφώσει το χώρο του Κέντρου Πληροφόρησης Νέων (Κ.Π.Ν) στο πλαίσιο του οποίου παρέχεται δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο καθώς και συνεχής ενημέρωση στους νέους για θέματα που σχετίζονται με την εκπαίδευση και την εύρεση εργασίας. Επιπλέον οι νέοι έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν μέσω του Κέντρου Πληροφόρησης Νέων με χρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς σε ανταλλαγές νέων με χώρες του εξωτερικού καθώς και σε σεμινάρια στο εξωτερικό. Στόχος των δράσεων είναι η δημιουργική τους απασχόληση καθώς και η καλλιέργεια των ικανοτήτων όσο και των κοινωνικών τους δεξιοτήτων. Η φιλοσοφία των δράσεων στηρίζεται στην ανάπτυξη ισχυρών προσωπικοτήτων που δύσκολα θα εκδηλώσουν στο μέλλον

⁷ Τοπική εφημερίδα <ΤΟΛΜΗ>

αντικοινωνικές συμπεριφορές. Πέρα από τις παραπάνω υπηρεσίες, στο χώρο του Κέντρου Πληροφόρησης Νέων σε συνεργασία με την Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων, παρέχεται δωρεάν Συμβουλευτική Γονέων από ειδικούς, προκειμένου να προληφθούν τυχόν παραβατικές συμπεριφορές από παιδιά, με την κατάλληλη προετοιμασία των γονιών σχετικά με την τακτική που θα πρέπει να ακολουθήσουν απέναντι σε εκείνα κυρίως τα παιδιά, τα οποία έχουν δώσει δείγματα αντικοινωνικής συμπεριφοράς.

- Στο πλαίσιο του προγράμματος Καλοκαιρινός Παιδότοπος όπου παιδιά Δημοτικού φυλάσσονται και απασχολούνται δημιουργικά μετά το κλείσιμο των σχολείων, ειδική σχολική ψυχολόγος σε θέματα που αφορούν μαθησιακές δυσκολίες και δυσκολίες στην συμπεριφορά παρέχει της υπηρεσίες της δωρεάν στα παιδιά. Παράλληλα ενημερώνονται οι γονείς εφόσον κάποιο παιδί αντιμετωπίζει πρόβλημα και γίνονται οι αναγκαίες παρεμβάσεις προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος ανάπτυξης αντικοινωνικής συμπεριφοράς και προβλημάτων κατά την σχολική φοίτηση.
- Τέλος ο Δήμος Κηφισιάς σε συνεργασία με το κέντρο πρόληψης Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών (ΠΡΟΝΟΗ) και τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών (Ο.ΚΑ.ΝΑ.) υλοποιεί προγράμματα πρωτόγεννους πρόληψης για την χρήση απαγορευμένων ουσιών προάγοντας την ψυχοκοινωνική υγεία του Δήμου. Η παρέμβαση γίνεται πριν εμφανιστεί το πρόβλημα της χρήσης ουσιών, για αυτόν τον λόγο πραγματοποιούνται παρεμβάσεις στην μαθητική κοινότητα, ξεκινώντας από το δημοτικό σχολείο με ενημέρωση εκπαιδευτικών και γονέων. Το σκεπτικό των παρεμβάσεων δεν είναι μόνο η ενημέρωση για την αποφυγή της χρήσης ουσιών αλλά και η πρόταση νέων τρόπων έκφρασης και επικοινωνίας ιδίως δε η προαγωγή «υγείων» προτύπων ζωής προς την αποφυγή μελλοντικών αντικοινωνικών ή ακόμα και παρεμβατικών συμπεριφορών.⁸

(Γ) ΔΗΜΟΣ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ

Οι δράσεις του δήμου Ξυλοκάστρου είναι οι εξής:

- Έχουν εκδοθεί ενημερωτικά τεύχη ευαισθητοποίησης πολιτών για την πρόληψη, κάτω από την μέριμνα της Επιτροπής, η οποία συντονίζει την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα προγράμματα πρόληψης (π.χ μέσω της συμβουλευτικής γονέων, αρωγής-εμφύχωσης της τρίτης ηλικίας και της συνεργασίας με την διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης). Στο ίδιο πλαίσιο γίνονται εκδηλώσεις από τον Δήμο, το Πνευματικό Κέντρο και το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών του Δήμου.
- Δημιουργείτε πρόγραμμα μέριμνας εγκαταλειμμένων παιδιών ή ατόμων που χρήζουν βοήθειας. Επίσης υπάρχει μέριμνα για την στέγαση των αθιγγάνων που διαμένουν στην περιοχή σε προκατασκευασμένες κατοικίες και ενθάρρυνση και υποστήριξη των οικογενειών τους για την καθημερινή παρακολούθηση από τα παιδιά του σχολικού προγράμματος.
- Πραγματοποιείτε διαγνωστική έρευνα η οποία κινητοποιεί τους επιχειρηματίες κέντρων διασκέδασης με στόχο την επίλυση προβλημάτων και την εύρυθμη λειτουργίας τους.

⁸ Αρχεία και πρακτικά Δήμου Κηφισιάς

(Δ) ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Ο Δήμος της Ζακύνθου προσπαθώντας να ερμηνεύσει το πολύπλοκο θέμα της εγκληματικότητας πραγματοποίησε έρευνα, μετά από ομόφωνη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με στόχο την συλλογή πληροφοριών για θέματα όπως:

1. καθορισμός επιπέδου ασφάλειας δημοτών Δ. Ζακύνθου
2. αξιολόγηση περιοχών του Δήμου με κριτήριο την ασφάλεια
3. παρατήρηση και καταγγελία εγκληματικών συμπεριφορών
4. αξιολόγηση του έργου της Αστυνομίας
5. αποτελεσματικότητα θεσμών πρόληψης και καταστολής
6. οικονομική μετανάστες και αύξηση της εγκληματικότητας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2003, για την διεξαγωγή της, ανέλαβε η NORTH WAYNE RESEARCH με επιστημονικό υπεύθυνο τον κ. Δημήτρη Ρέμο. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε αναφέρεται ως ποσοτική έρευνα με προσωπικές συνεντεύξεις και χρήση ερωτηματολογίου. Περιοχή δειγματοληψίας επιλέχθηκε ο Δ. Ζακύνθου συμπεριλαμβάνοντας τα τοπικά διαμερίσματα, ενώ το πληθυσμιακό δείγμα ήταν 400 άτομα. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από τα εξής:

ΦΥΛΛΟ
Ανδρας: 57,5%
Γυναίκα: 42,5%

ΗΛΙΚΙΑ
18-24: 8%
25-34: 16,8%
35-44: 26,4%
45-54: 19,4%
55-70: 29,2%

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
Έγγαμος: 74,7%
Άγαμος: 18%
Διαζευγμένος: 1.8%

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
Έμπορος/ ιδ. Επιχείρηση: 28,9%
Υπάλληλος: 13,4%
Συνταξιούχος: 12,4%
Οικιακά: 12,4%
Ελεύθερος Επαγγελματίας: 7,1%
Επιστήμων: 6,3%

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΜΟΡΦΩΣΗ
Δημοτικό: 28,4%
Γυμνάσιο/Λύκειο: 40,3%
Ανώτερη Μόρφωση: 10,4%
Δεν πήγε Σχολείο: 1,3%

Σύμφωνα λοιπόν με την έρευνα ένας στους πέντε κατοίκους του Δήμου θεωρεί τον εαυτό του ασφαλή (20%) ενώ η πλειονότητα των δημοτών νιώθει ότι είναι είτε σχετικά ασφαλείς, είτε καθόλου ασφαλείς (80%).

Οι πιο συχνές εγκληματικές συμπεριφορές, παρατηρούνται τα εξής:

ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ ΟΙΚΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ: 55,3%

ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ: 38,2%

ΚΛΟΠΕΣ ΤΣΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΤΟΦΟΛΙΩΝ: 29,6%

ΛΗΣΤΕΙΕΣ: 24,9%

ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ: 20,7
ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ: 13%
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ: 8,9%

Το 20% των ερωτηθέντων έχει πέσει θύμα εγκληματικής δράσης τον τελευταίο χρόνο.

Για τους δημότες του Δήμου κύρια πηγή πληροφόρησης για το εγκληματικό φαινόμενο αποτελούν ο κοινωνικός περίγυρος (63,9%), οι τοπικές εφημερίδες (17,7%), και τα τοπικά ραδιοτηλεοπτικά μέσα (17,7%). Όσο αφορά την αποτελεσματικότητα της Αστυνομίας αυτή σε γενικές γραμμές κρίνεται ως μέτρια, ένας στους πέντε την θεωρεί τελείως αναποτελεσματική με κύρια προβλήματα την αδιαφορία και την έλλειψη ικανού αριθμού προσωπικού.

Στην ιεράρχηση για τα μέτρα πρόληψης οι κάτοικοι αναφέρουν στην 1^η θέση τον Αστυνομικό της Γειτονιάς και ακολουθούν πεζές περιπολίες, η ενίσχυση του αστυνομικού τμήματος, η Δημοτική Αστυνομία και το ΣΠΕ.

Σύμφωνα με τα στατιστικά ευρήματα το 80% των κατοίκων του Δήμου Ζακύνθου, θεωρούν πως οι οικονομικοί μετανάστες έχουν την ευθύνη για την αύξηση της εγκληματικότητας, ενώ μόλις το 1,8% δηλώνει ότι δεν ευθύνονται, ακόμη το 4,8% αναφέρει ότι μάλλον δεν ευθύνονται.

Τέλος περίπου 1 στους 3 κατοίκους εξέφρασε την επιθυμία του να συμμετάσχει σε εθελοντικές πρωτοβουλίες πρόληψης ενώ η συντριπτική πλειοψηφία 70% δήλωσε αρνητική στάση σε αντίστοιχη συμμετοχή.

Συμπεράσματα έρευνας: Ο δημότης του Δήμου Ζακυνθίων νιώθει ανασφαλής και φοβάται ότι ενδεχομένως θα αποτελέσει το επόμενο θύμα κλοπής ή διάρρηξης, πιθανότατα από αλλοδαπό κακοποιό, χωρίς περιθώρια αντίδρασης λόγω της αναποτελεσματικότητας της τοπικής Αστυνομικής διεύθυνσης. Ζητά αύξηση των αστυνομικών μέτρων και έλεγχο.

Για το 2007 οι στόχοι του συμβουλίου έχουν καθοριστεί ως εξής:

- ❖ Άμεση συνεργασία με το κέντρο πρόληψης «ΣΤΟΡΓΗ» για δράσεις κατά των ναρκωτικών.
- ❖ Διοργάνωση συνεδρίου με θέμα «Μετανάστες στην Ζακυνθινή Κοινωνία»
- ❖ Εκπόνηση έρευνα Αξιών στα όρια του δήμου Ζακυνθίων.
- ❖ Διοργάνωση Ημερίδας με θέμα «Πρόληψη εγκληματικότητας και ΜΜΕ»
- ❖ Έναρξη εκτεταμένης συγκριτικής-πολυπαραγοντικής έρευνας με θέμα «Η Αυτοκτονία στην Ζάκυνθο» με την συνεργασία του Ιατρικού Συλλόγου της Ζακύνθου, της Ι.Μ. Ζακύνθου και του Νοσοκομείου.
- ❖ Προσπάθεια δημιουργίας Κοινωνικής Υπηρεσίας στο Δήμο Ζακυνθίων και κέντρου ψυχοκοινωνικής μέριμνας.

Το 2003 ο Δήμος Ζακύνθου κατείχε τις πρώτες θέσεις σε θέματα παραβατικότητας, σε πανελλαδικό επίπεδο, ενδεικτικά αναφέρουμε ότι έγιναν 18 θανατηφόρα ατυχήματα (δεύτερη θέση πανελλαδικά), στην πρώτη θέση στα βίαια εγκλήματα (σύμφωνα με έρευνα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης), δεύτερη θέση στη γενική κατάταξη εγκληματικών συμπεριφορών (έρευνα από Υ.Δ.Τ και δημοσίευση στις 13/11/2003 εφ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ) στην παρουσία 17.000 μεταναστών στο Νομό Ζακύνθου (δεύτερος νομός πανελλαδικά σε ποσοστό αλλοδαπών σε σχέση με τους γηγενείς) στην αύξηση του πληθυσμού (36,6 μόνο στο Δ. Ζακύνθου) καθώς επίσης και την

κατακόρυφη στατιστική άνοδο σε μία σειρά εγκληματικών συμπεριφορών (κλοπές και διαρρήξεις, ναρκωτικά).

Το ΤοΣΠΠΑ της Ζακύνθου λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω στοιχεία άρχισε την ενεργό δράση με σημαντικά συνέδρια το Μάρτιο του 2004, τα οποία είχαν τα εξής θέματα: «Κοινωνιολογική και Νομική Προσέγγιση της Εγκληματικότητας», «Οδική Ασφάλεια και Τροχαία Ατυχήματα στο Δήμο Ζακυνθίων», «Διαδίκτυο Ωφέλειες και Κίνδυνοι», «Ενδοοικογενειακή Βία».

Στην συνέχεια έχει υλοποιηθεί σε όλα τα δημοτικά σχολεία του Δήμου Πρόγραμμα Προληπτικής Ιατρικής με συνεργασία του Ιατρικού και Οδοντιατρικού Συλλόγου, καθώς επίσης, γίνονται και ενημερωτικές συναντήσεις σε γυμνάσια και λύκεια του Δήμου με στόχο την πληροφόρηση γύρω από την Φαρμακοδιέργεια (ντόπινγκ), τροχαία ατυχήματα και τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Άξιο αναφοράς είναι η εφαρμογή της Κυκλοφοριακής Μελέτης Δήμου Ζακυνθίων ενώ δημιουργήθηκε Σύλλογος Εθελοντικής Πρόληψης Τροχαίων Ατυχημάτων, τα αποτελέσματα των παραπάνω πρωτοβουλιών ήταν θετικά καθώς μειώθηκαν τα τροχαία σε ποσοστό 70% αποδεικνύοντας ότι η πρόληψη και η ενημέρωση των δημοτών αποτελούν βασικό εργαλείο στην μείωση της παραβατικότητας. Τέλος δημιουργήθηκε και διανεμήθηκε φυλλάδιο με οδηγίες πρόληψης σε περίπτωση κλοπής-διάρρηξης, τροχαίου ατυχήματος και ενημέρωση για τον ρόλο των τοπικών συμβουλίων πρόληψης.⁹

(Ε) ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

Τον Ιούνιο του 2005 το τοπικό συμβούλιο πρόληψης του Δήμου Πειραιά, ξεκίνησε μία εκστρατεία ενημέρωσης των δημοτών όσον αφορά τους σκοπούς, την σύσταση, και την οργανωτική δομή του συμβουλίου, οι τοπικές εφημερίδες και ραδιόφωνα ενίσχυσαν την προσπάθεια. Αρχική συνεργασία με τους φορείς ήταν ο εμπορικός σύλλογος του Πειραιά όπου αναρτήθηκε αφίσα σε όλα τα καταστήματα του δήμου, η οποία, περιείχε το τηλέφωνο επικοινωνίας του τοπικού συμβουλίου, για συνεργασία με τους δημότες. Στην συνέχεια πραγματοποιήθηκε Μνημόνιο Συνεργασίας της ΕΛ.ΛΑΣ της Δημοτική Αστυνομία και του Το.Σ.Π.ΠΑ ώστε το συμβούλιο να συμμετέχει ενεργά σε όλες τις κοινές συναντήσεις, συμβάλλοντας στην καταγραφή εγκληματικότητας του δήμου. Μεγάλο βάρος έπεσε στην πρόληψη νεανικής παραβατικότητας, για το έργο αυτό συνεργάστηκαν με τους φορείς: Τροχαία του δήμου Πειραιά, το Κέντρο Πρόληψης Υγείας των Εφήβων του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΚΕ.Π.Υ.Ε) το Σωματείο των Ειδικευόμενων Ιατρών Αθηνών-Πειραιά και τα σχολεία του Δήμου. Επίσης έγινε Σύσταση Επιτροπής με σκοπό την επιμόρφωση και ψυχολογική υποστήριξη ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων, η επιτροπή αποτελείται από ιατρούς, ψυχολόγους και δικηγόρους. Όσο αφορά στους ανήλικους η Επιτροπή θα προσπαθήσει να ακολουθήσει το Αγγλικό πρόγραμμα multi-systemic therapy, δηλαδή την

⁹ Βιβλίο από τον συγγραφέα Σπ. Ξένου «ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΙΝΩΝ»

εντατική ψυχολογική υποστήριξη των γονέων των παραβατικών ανηλίκων καθώς και το Νορβηγικό πρόγραμμα school bullying, δηλαδή την καλύτερη πληροφόρηση και συμβουλευτική από γονείς και δασκάλους.

Επίσης στα πλαίσια του τοπικού συμβουλίου γίνεται ενημέρωση και ψυχολογική υποστήριξη των ηλικιωμένων, με συνεργασία της Δημοτικής Αστυνομία και τα Κ.Α.Π.Η.

(Ζ) ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Στο Δήμο Αθηναίων έχουν συσταθεί και συγκροτηθεί επτά τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας τα οποία λειτουργούν από το Σεπτέμβριο του 2005 στα επτά επιμέρους διαμερίσματα, τα οποία είναι:

- Το 1ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει το κέντρο των Αθηνών με το λεγόμενο εμπορικό τρίγωνο (Στάδιο-Ομόνοια-Πλάκα).
- Το 2ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις ΝΑ. συνοικίες από Νέο Κόσμο μέχρι Στάδιο.
- Το 3ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις ΝΔ. συνοικίες (Αστεροσκοπείου, Πετραλώνων και Θησείου).
- Το 4ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις Δ. συνοικίες (Κολωνού, Ακαδημίας Πλάτωνος, Σεπόλια μέχρι Πατήσια).
- Το 5ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις ΒΔ. συνοικίες μέχρι Προμπονά.
- Το 6ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις βόρειες κεντρικές συνοικίες (Πατήσια Κυψέλη) και τέλος
- Το 7ο δημοτικό διαμέρισμα Αθήνας, περιλαμβάνει τις ΒΑ. συνοικίες (Αμπελόκηποι, Ερυθρός, Πολύγωνο κ.λπ.).

Τα επτά ΤοΣΠΠΑ στελεχώνονται από κοινωνικούς επιστήμονες, εκπροσώπους συλλόγων, ειδικευμένους γιατρούς, δικηγόρους πρώην αστυνομικούς, καθηγητές σχολείων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και εκλεγμένους εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας. Η Δημοτική Αστυνομία στηρίζει το έργο, αφού με προτροπή των συμβουλίων, εκτελούνται πεζές περιπολίες γύρω από σχολεία και πλατείες όπου έχουν εντοπιστεί σημαντικά προβλήματα. Έχουν προγραμματιστεί δράσεις για ενημέρωση των μαθητών για τις ψυχοδραστικές ουσίες, ακόμη έχει συγκροτηθεί ομάδα εθελοντών επιστημόνων, η οποία, θα διεξάγει σεμινάρια σε καθηγητές και γονείς σε θέματα μαθησιακών δυσκολιών και ψυχοπαθολογικών προβλημάτων στην παιδική και εφηβική ηλικία, τέλος ήδη έχουν σχεδιαστεί δράσεις για την ενσωμάτωση των ομάδων μεταναστών στον κοινωνικό ιστό.

Σχολιάζοντας την δράση των συμβουλίων της Αθήνας, θα λέγαμε ότι δεν έχουν παρθεί τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη της παραβατικότητας, παρότι το τοπικό συμβούλιο έχει συσταθεί από το 2005, μόνο δύο φορές έχουν συνεδρίαση τα μέλη αυτού. Κατά την προσωπική μου άποψη ο Δήμος της Αθήνας παρουσιάζει μεγάλα προβλήματα σε θέματα φτώχειας, ανισότητας και ομοιογένειας, κοινωνικού αποκλεισμού, μεγάλος αριθμός τοξικομανών, εγκαταλελειμμένα κτίρια (211 στο Μεταξουργείο, 110 στο Ψυρή

ενώ 500 σε όλη την Αθήνα)¹⁰, μεγάλο ποσοστό μεταναστών, ελλιπής φωτισμός, παραοικονομία, άστεγοι, όλα αυτά ζωγραφίζουν τον πίνακα της παραβατικότητας, για αυτό τον λόγο χρειάζεται να αυξηθεί το εύρος και ο αριθμός των δράσεων.

(Η) ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κατόπιν εισηγήσεων των τοπικών συμβουλίων πρόληψης του Δήμου Θεσσαλονίκης στους αρμόδιους φορείς έγινε προσπάθεια εξάλειψης ή στην σημαντική μείωση παραγόντων που παροτρύνουν την παραβατική συμπεριφορά. Για αυτό το λόγο ενισχύθηκε ο φωτισμός σε δρόμους, πλατείες, παιδικές χαρές, προαυλίες εκκλησιών και σχολείων, ακάλυπτους χώρους, γύρω από τους αρχαιολογικούς χώρους και ερημικές περιοχές. Σύμφωνα με τα στοιχεία του τοπικού συμβουλίου, οι περιοχές που φωταγωγήθηκαν, αναβαθμιστήκαν και ταυτόχρονα δημιουργήθηκε το αίσθημα ασφάλειας στους κατοίκους, ενώ μειώθηκαν ή και εξαλείφθηκαν οι συγκεντρώσεις αλλοδαπών και ύποπτων ατόμων, που παρατηρούνταν τις βραδινές κυρίως ώρες. Σε όλα τα παραπάνω καθοριστικό ρόλο έπαιξε η αποτελεσματικότερη αστυνόμευση τόσο από την ΕΛ.ΛΑΣ όσο και την Δημοτική Αστυνομία με αύξηση των περιπολιών, η οποία έγινε υπό την προτροπή των τοπικών συμβουλίων.

Πραγματοποιείται έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων (κυρίως την περίοδο των διακοπών και εορτών) με χρήσιμες συμβουλές για την αποφυγή μικροκλοπών και κλοπών κατοικιών των δημοτών. Γίνονται σεμινάρια για ενδοοικογενειακή βία, και πρόληψη παραβατικότητας των νέων, ακόμη ο τοπικός τύπος της περιοχής (FM 100, TV100) συνεισφέρει στο δύσκολο έργο της πρόληψης, με συνεντεύξεις, ομιλίες, εκπομπές και διαφημίσεις.

1.15 ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Αρκετά χρόνια στην Ελλάδα γίνονται προσπάθειες να καθιερωθεί ο θεσμός της Διαμεσολάβησης, ως εναλλακτικός τρόπος για επίλυση διαφορών μεταξύ των δημοτών. Αυτό σημαίνει ότι μικρά προβλήματα όπως συκοφαντική δυσφήμιση, εξύβριση, παραβίαση κοινής ησυχίας, και άλλα, θα λύνονται χωρίς να γίνονται μηνύσεις και δίχως να εμπλέκονται Δικαστήρια και Αστυνομία. Είναι αξιοσημείωτο να αναφέρουμε ότι έχει κατατεθεί πρόταση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με την διαμεσολάβηση, η οποία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εξουσιοδοτούν τα δικαστήρια να προτείνουν στα μέρη να προσφύγουν στη μέθοδο αυτή, δίχως ωστόσο να τα υποχρεώνουν. Η διαμεσολάβηση, άλλωστε, δεν θεωρείται ως εναλλακτικό μέσο έναντι των δικαστικών διαδικασιών, αλλά μάλλον ως μια από τις μεθόδους επίλυσης των διαφορών που διαθέτει η σύγχρονη κοινωνία. Τα μέλη του ΚΕΣΠΑ θεωρούν ότι η διαμεσολάβηση πρέπει να αφομοιωθεί από την τοπική αυτοδιοίκηση και συγκεκριμένα να ενσωματωθεί με τα ΤοΣΠΠΑ. Σημειώνεται ότι ο θεσμός αυτός της διαμεσολάβησης προβλέπεται ήδη σε εισαγγελικό και αστυνομικό επίπεδο από το ά. 25§4 περ. α' του Οργανισμού Δικαστηρίου (ν. 1756/1988 -

¹⁰ Ιστοσελίδα Δήμου Αθηναίων. www.cityofathens.gr

πρβλ. και ως προς τους ανηλίκους: ά. 45Α Κώδικα Ποινικής Δικονομίας) και, όπως προκύπτει από έρευνες, τα αποτελέσματα τέτοιων διαμεσολαβήσεων είναι ιδιαίτερα θετικά (ποσοστό επίλυσης διαφορών σε αστυνομικό και εισαγγελικό επίπεδο: 80%). Τα οφέλη της διαμεσολάβησης είναι τα εξής:

- Το συναισθηματικό κόστος είναι μικρό και το κέρδος μεγάλο. Πρόκειται για αμοιβαία νίκη.
- Αποφεύγονται οι εχθρότητες της δικαστικής διαδικασίας.
- Είναι σύντομη διαδικασία. Πολλές φορές μια ή δύο συναντήσεις.
- Είναι χαμηλού οικονομικού κόστους, ιδιαίτερα σε σύγκριση με τις δικαστικές διαδικασίες.
- Λαμβάνει χώρα μέσα σε ένα συναινετικό κλίμα υπό συνθήκες ασφάλειας και εχεμύθειας.
- Η αμεροληψία του τρίτου μέρους είναι δεδομένη.
- Γιατί αποτελεί μοντέλο για μελλοντική χρήση.
- Γιατί μπορεί να οδηγήσει στην ανεκτικότητα και τη συγχώρεση.
- Γιατί έχει απεριόριστες εφαρμογές, ευέλικτες λύσεις.

1.16 ΑΝΤΙΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Με την εφαρμογή των ΤοΣΠΠΑ στους δήμους η αντιεγκληματική πολιτική δεν είναι έργο της Αστυνομίας ή καλύτερα δεν είναι αποκλειστικό έργο της Αστυνομίας. Άποψη έχουν οι τοπικές κοινωνίες, ενώ καθορίζουν την ασφάλεια της περιοχής τους. Η πολιτική αυτή αναπτύσσεται ραγδαία τα τελευταία χρόνια, η λήψη δηλαδή, όλων εκείνων των μέτρων για την κατοχύρωση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών και την εξάλειψη διαφόρων απειλών. Η αντιεγκληματική πολιτική όταν εφαρμόζεται σωστά συμβάλλει στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και προστασία όλων των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών. Σαν ορισμό της πολιτικής αυτής μπορούμε να διατυπώσουμε τα εξής: ένα σύστημα διαδικασιών που στηρίζονται σε ορισμένες κοινωνικοπολιτικές και οικονομικές αρχές και προτεραιότητες οι οποίες εφαρμόζονται από την πολιτική εξουσία και κατατείνουν στη μείωση της εγκληματικότητας.

Τα μέτρα που διέπουν την αντιεγκληματική πολιτική είναι τα εξής:

1. Στην άμεση αντιμετώπιση της εγκληματικότητας και των συνεπειών της.
2. Την αντιμετώπιση των δραστών.
3. Την αποκατάσταση των θυμάτων.
4. Την ενεργοποίηση των μηχανισμών του κράτους που έχουν αρμοδιότητα την αντιμετώπιση του φαινομένου π.χ Αστυνομία, Κοινωνικές Υπηρεσίες.
5. Αύξηση της παρουσίας των ένστολων αστυνομικών στο δρόμο.

6. Ιεράρχηση προτεραιοτήτων των δράσεων με την ενεργό συμμετοχή των κοινωνιών μέσα από θεσμούς κοινωνικής συμμετοχής.

Η ενεργοποίηση των ΤοΣΠΠΑ κρίνεται αναγκαία για την τοπική κοινωνία, αφού επιδρούν στην μείωση των ανισοτήτων, εξάλειψη φτώχειας, βελτίωση της ποιότητας ζωής, ομαλή ένταξη των μεταναστών κλπ¹¹.

1.17 ΤΑ ΤοΣΠΠΑ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Αξίζει να αναφέρουμε ότι στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες πολιτείες, η συμμετοχή των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ουσιαστική λόγω και του αυξημένου ρόλου της, αλλά και της αυξημένης δραστηριότητας της Δημοτικής Αστυνομίας. Παραδείγματος χάριν ο ρόλος αυτός επεκτείνεται στα προγράμματα απασχόλησης και ένταξης των αποφυλακισμένων, στα προγράμματα κοινωνικής αρωγής και προστασίας ευαίσθητων ομάδων πληθυσμού, στα προγράμματα αποκατάστασης παθόντων από εγκληματικές πράξεις, στα προγράμματα προστασίας των πάρκων και γενικά του δημόσιου χώρου. Από την άλλη μεριά η Δημοτική Αστυνομία δεν θεωρείται παρίας του ρόλου αστυνόμευση, αλλά έχει πλήρη και ουσιαστική συμμετοχή στην πάταξη του εγκλήματος με πολλές και κρίσιμες αρμοδιότητες, όπως η διαχείριση του κυκλοφοριακού, οι περιπολίες πεζής αστυνόμευσης, η συλλογή πληροφοριών, η διαχείριση της παραβατικότητας των ανήλικων και ανύπανδρων μητέρων, η λειτουργία των ποινικών φυλακών και η εγκληματολογική στατιστική της πόλης, δυνατότητα παραγγελίας μελετών, διαχείριση προγραμμάτων αποτοξίνωσης και επανένταξης τοξικομανών κλπ. Ας δούμε όμως αναλυτικότερα την λειτουργία των ΤοΣΣΠΑ σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και εκτός από αυτήν.

Στις χώρες Αυστρία και Ουγγαρία εφαρμόζεται το πρόγραμμα Ego-Strength, το οποίο έχει στόχο την καταπολέμηση της βίας, των κλοπών και της χρήσης ναρκωτικών. Ο τρόπος ο οποίος λειτουργεί είναι στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων και στην εκμάθησή τους να αντιστέκονται σε κακές συμπεριφορές, στην καλλιέργεια του κινήτρου, να μάθουν τις αξίες όπως η υπευθυνότητα ο σεβασμός και βοήθεια προς τους άλλους καθώς και κοινωνική καταξίωση, τέλος να έχουν αυτογνωσία να συνεργάζονται και να επικοινωνούν για επίλυση προβλημάτων. Για την επίτευξη όλων αυτών συνεργάζονται η αστυνομία, το σχολείο, οι γονείς, ψυχολόγοι, γυμναστές, δήμοι και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Το πρόγραμμα σχεδιάζεται και εφαρμόζεται μέσα στα σχολεία.

Στο Βέλγιο έχουμε τα πρόγραμμα Solidacride με στόχο το βίαιο έγκλημα και άλλες παραβάσεις, μέσω αυτού διδάσκονται κοινωνικές και επαγγελματικές δεξιότητες σε νέους οι οποίοι εν δυνάμει είναι παραβάτες. Υπεύθυνη για την υλοποίηση του προγράμματος είναι οι δήμοι και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Στην Δημοκρατία της Τσεχίας εφαρμόζεται πρόγραμμα πρόληψης που στόχο έχει την αποφυγή παραβατικών συμπεριφορών μέσω της στήριξης ανηλικών παραβατών καθώς και την οικογένειά τους, με στόχο την κοινωνική ένταξη.

¹¹ Αρχείο της ΚΕΔΚΕ

Στην Γαλλία λειτουργεί το πρόγραμμα Educational Watch που ασχολείται με τους άνεργους νέους και τους μαθητές, ως αποστολή έχει την εξασφάλιση της παιδείας των ανηλίκων καθώς και την εκμάθηση τέχνης με σκοπό την πλήρη ενσωμάτωση στην κοινωνία, η απόκτηση απολυτηρίου επιτυγχάνεται μέσω της καλής συνεργασίας γονέων, καθηγητών, κοινωνικών λειτουργών, γιατρών, και τοπικών φορέων.

Στην Γερμανία υπάρχει το πρόγραμμα γίνομαι «Γίνομαι Αυτόνομος» στόχο έχει να ναρκωτικά και το έγκλημα, μέσω αυτού οι μαθητές μαθαίνουν να αυξάνουν τις κοινωνικές και ανθρώπινες δεξιότητες, αυτονομία και στην ικανότητα να επιλύουν διαφορές στον διάλογο.

Στην Ιταλία το πρόγραμμα Σχολική Διαμεσολάβηση ειδικεύεται για την βία στο σχολείο. Σκοπός είναι η ανακάλυψη των μηχανισμών που πυροδοτούν τις διαπροσωπικές διαμάχες και η εκμάθηση τρόπων για την μεταλλαγή τους προς την κατεύθυνση βελτίωσης των σχέσεων των ατόμων που εμπλέκονται. Οι νέοι μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα τους κατανοώντας καινούργιους τρόπους ώστε να ανταπεξέλθουν χωρίς χρήση βίας.

Στην Λιθουανία λειτουργεί το πρόγραμμα Springboard που αφορά την ανήλικη παραβατικότητα και την αντικοινωνική συμπεριφορά, μέσω του προγράμματος οι γονείς, οι δάσκαλοι, κοινωνικοί λειτουργοί και τοπικοί φορείς σχεδιάζουν και εφαρμόζουν προγράμματα που στοχεύουν στην ανάπτυξη του αισθήματος εμπιστοσύνης, αξιόλογο να αναφέρουμε είναι ότι εφαρμόζετε ξεχωριστό πρόγραμμα για κάθε νέο ανάλογα με τις ανάγκες και τις αδυναμίες του.

Στην Ολλανδία είναι το πρόγραμμα «κοινότητες που νοιάζονται», σκοπός αυτού, είναι η μείωση της παραβατικής συμπεριφοράς και την ενδυνάμωση του παραβάτη με παράγοντες που βοηθούν την καλή συμπεριφορά, επίσης στόχος είναι η θετική επίδραση του περιβάλλοντος, καθώς και η ανεύρεση καλών πρακτικών για το μέγιστο των παιδιών.

Στην Πορτογαλία υπάρχει το πρόγραμμα «οι επόπτες τη γειτονιάς» με ειδίκευση το έγκλημα στους δρόμους, ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί είναι μέσω συμβουλευτικής καθώς επίσης γίνεται εκμάθηση δεξιοτήτων και καλύτερευση του περιβάλλοντος μέσα στο ποίο διαμένουν. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι επόπτες είναι άτομα μέσα από συγκεκριμένη κοινότητα τα οποία είναι δυνάμει παραβάτες.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής έχουμε μία σειρά από καλές πρακτικές για την πρόληψη της παραβατικότητας, οι πιο γνωστές είναι Candy Stripes και Big Broths. Στην περίπτωση των Candy Stripes έχουμε διπλό όφελος, από την μία τα παιδιά απασχολούνται σε νοσοκομεία κάνοντας βοηθητικές εργασίες και μαθαίνοντας, και από την άλλη ενισχύεται η ιδέα της εθελοντικής εργασίας σε νεαρή ηλικία. Είναι αξιόλογο το γεγονός ότι οι λίστες αναμονής για μία τέτοια εθελοντική εργασία είναι μεγάλες και οι υποψήφιοι πρέπει να περάσουν από συνέντευξη. Στην περίπτωση του Big Broths έχουμε την εμπλοκή των ανηλίκων σε ρόλους οι οποίοι τους καθιστούν υπεύθυνους για παιδιά μικρότερης ηλικίας. Όπως είναι φυσικό τα παιδιά λειτουργούν ως πρότυπα προς μίμηση για την ομάδα και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αλλάζει η συμπεριφορά αλλά και να μαθαίνουν την αξία της ομάδας καθώς και της μονάδας.

Αξίζει να αναφέρουμε, σύμφωνα με την έρευνα που δημοσιεύτηκε από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πρόληψης του Εγκλήματος (EUCPN) το 2000, αναφέρει τα εξής:

- Το ποσοστό ληστειών στην Ισπανία είναι 234 αν 100.000 κατοίκους ενώ στην Ελλάδα 16.
- Το ποσοστό διαρρήξεων στην Αγγλία και στην Ουαλία είναι 765 ανά 100.000 κατοίκους ενώ στην Ελλάδα 300.
- Το ποσοστό κλοπής αυτοκινήτων στη Σουηδία είναι 19,8 ανά 1.000 οχήματα ενώ στην Ελλάδα 3,9

Στις Ηνωμένες Πολιτείες το προσχολικό πρόγραμμα Perry (Perry Pre School Project) επέδειξε ανάγλυφα τη μακροπρόθεσμη επίδραση των παρεμβάσεων σε μικρές ηλικίες. Αυτό το πρόγραμμα αφορούσε 123 παιδιά. Με έτος έναρξης το 1962, 58 παιδιά, για τα οποία έγινε τυχαία επιλογή, από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, έλαβαν υψηλής ποιότητας προσχολική εκπαίδευση στις ηλικίες 3-4 ετών. Άλλη μία ομάδα 65 παιδιών δεν συμπεριλήφθηκαν και δεν έλαβαν μέρος σε κάποιο πρόγραμμα. Σε μια πρωτοποριακή ερευνητική μελέτη αυτά τα παιδιά παρακολούθηθηκαν για σχεδόν 40 χρόνια και τα αποτελέσματα, μέρος των οποίων φαίνεται στον πίνακα που παραθέτουμε είναι εκπληκτικά.

Ηλικία	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
5	IQ (δείκτης νοημοσύνης)	67%	28%
	Αποφοίτησε από το γυμνάσιο	65%	45%
27	Είχε δικό του σπίτι	27%	5%
27	Παίρνει κοινωνικό επίδομα	59%	80%
40	Κερδίζει περισσότερα από \$20.000 ετησίως	60%	40%
40	Συνελήφθη 5 η και περισσότερες φορές	36%	55%

Σαφώς η πρόωρη επένδυση σε προσχολική εκπαίδευση υψηλής ποιότητας έχει πολύ μακροπρόθεσμη επίδραση και πολλοί από τους δείκτες μπορούν να συνδεθούν με οικονομικά οφέλη. Μια αξιολόγηση του προγράμματος απέδειξε ότι για κάθε δολάριο που επενδύθηκε υπήρχε οικονομική απόδοση για το κοινό ταμείο της τάξης των \$10, κατά κύριο λόγο ως αποτέλεσμα μειωμένης εμπλοκής με το δικαστικό σύστημα.

Στην Αγγλία, το Πρόγραμμα Ένταξης Νέων (Youth Inclusion Programme) είναι μια στοχοθετημένη παρέμβαση για νέους 13-16 χρόνων που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο να διαπράξουν σοβαρές παραβατικές πράξεις και λειτουργεί σε 72 αστικές γειτονιές. Περιλαμβάνει την προσφορά σε κάθε νέο άτομο 5 ωρών δραστηριότητας την εβδομάδα, ώστε αυτό να καλύψει τις προσωπικές ανάγκες του/της σε μία προσπάθεια να μειωθούν οι παράγοντες κινδύνου. Τέτοιες δραστηριότητες συνήθως περιλαμβάνουν ένα συνδυαστικό πρόγραμμα που αποτελείται από:

- Αμφισβήτηση της παραβατικής συμπεριφοράς είτε μέσα από συζητήσεις, πρόσωπο με πρόσωπο, είτε και με ομαδική εργασία.
- Ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με προβλήματα συμπεριφοράς, όπως διαχείριση θυμού, ευαισθητοποίηση για τα θύματα, αντίδραση στις πιέσεις από άτομα της ίδιας παρέας, επίδραση των ναρκωτικών, βίας, κ.λπ.
- Ενδυνάμωση βασικών και δια βίου δεξιοτήτων, όπως η στοιχειώδης παιδεία, η επικοινωνία, η αναζήτηση εργασίας, η προσωπική ασφάλεια.

•Ανάπτυξη της προσωπικότητας και της αυτοπεποίθησης μέσω αναρριχήσεων, αθλητισμού, ομαδικής εργασίας και ευκαιριών ανάδειξης ηγετικών ικανοτήτων

• Ανάπαυλα και αναψυχή μέσω ποδοσφαίρου, μουσικής και άλλων τεχνών και αθλημάτων.

Κατά τα πρώτα τρία έτη του, στα 72 προγράμματα συμμετείχαν περισσότεροι από 7.000 νέους. Στο τέλος της περιόδου αξιολόγησης (διάρκειας τριών ετών), 85% βρίσκονταν στην εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση ή την απασχόληση υπήρξε μείωση κατά 65% των συλλήψεων και 68% μείωση στη βαρύτητα των αδικημάτων μεταξύ όσων διέπραξαν ξανά ένα αδίκημα. Αυτές οι ιδιαίτερες παρεμβάσεις ήταν, φυσικά, κατάλληλες για τα εθνικά πλαίσια στα οποία εφαρμόστηκαν. Δηλαδή σε κάθε χώρα πρέπει να εφαρμόζονται διαφορετικά προγράμματα, διότι κάθε μια από αυτές έχουν ξεχωριστά προβλήματα και ανάγκες.¹²

Κατά την προσωπική μου άποψη το σύστημα πρόληψης των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής υπερτερεί έναντι των άλλων χωρών, διότι επενδύει στον εθελοντισμό καθώς και στα πρότυπα των νέων. Κάθε χώρα έχει ξεχωριστές ανάγκες και προβλήματα γι' αυτόν τον λόγο εφαρμόζουν τα δικά τους μέτρα πρόληψης, κατά την γνώμη μου η Ελλάδα θα πρέπει να κινηθεί προς το σύστημα της Αμερικής εξομοιώνοντας το στις δικές τις απαιτήσεις.

1.8 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Βασικός παράγοντας για την αποτελεσματικότητα των συμβουλίων πρόληψης είναι η χρηματοδότηση, η οποία, γίνεται είτε από το κράτος, είτε από τα έσοδα των Δήμων ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δυστυχώς ευκαιρίες για χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι περιορισμένες αλλά υπάρχουν μερικές δυνατότητες. Το πρόγραμμα DAPHNE II υποστηρίζει τους φορείς που προλαμβάνουν ή αντιμετωπίζουν τη βία ενάντια στα παιδιά, τους νέους και τις γυναίκες και που προστατεύουν τα θύματα και τις ευάλωτες ομάδες. Έχει ένα συνολικό προϋπολογισμό 10 εκατομμυρίων ευρώ ετησίως για τα επόμενα έτη.

Ένα δεύτερο πρόγραμμα χρηματοδότησης είναι το AGIS, που υποστηρίζει προτάσεις με συμμετοχή περισσότερων κρατών σε θέματα:

- δικαστικής συνεργασίας σε γενικά και ποινικά ζητήματα
- συνεργασία μεταξύ φορέων που ασχολούνται με την πρόληψη του εγκλήματος
- συνεργασία για την επίτευξη αποτελεσματικής προστασίας στα συμφέροντα των θυμάτων.

1.18 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΤοΣΠΠΑ

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος κατά την συνεδρίαση της την 10 Ιανουαρίου 2006 πραγματοποίησε συνάντηση εργασίας με τα μέλη του Κεντρικού Συμβουλίου Πρόληψης Παραβατικότητας, το οποίο συστήνεται βάσει Ν.2713/1999 και Ν.3387/2005. Σκοπός του Κεντρικού Συμβουλίου Πρόληψης Παραβατικότητας

¹² Πρακτικά της ΚΕΔΚΕ

είναι ο συντονισμός των ΤοΣΠΠΑ που συστήνονται στους Ο.Τ.Α και η παροχή σε αυτά επιστημονικών κατευθύνσεων και οδηγιών.

Κοινή διατύπωση αποτέλεσε το γεγονός ότι βρίσκονται σε υπολειτουργία τα Τοπικά Συμβούλια που έχουν συσταθεί στους Ο.Τ.Α και για αυτό το λόγο κρίνεται απαραίτητο μια ολοκληρωμένη παρεμβατική πολιτική και οποία περιλαμβάνει:

- Τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων δράσεων των Τοπικών Συμβουλίων από το Υπουργείο Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης και αποκέντρωσης (πρόγραμμα <ΘΗΣΕΑΣ>).
- Την κατάκριση κανονισμού λειτουργίας με σαφή προσανατολισμό και με μεθοδολογικά πρότυπα.
- Την ύπαρξη διαρκούς στήριξη τους .
- Την ύπαρξη συστήματος αξιολόγησης .
- Την τροποποίηση του άρθρου 84 του Δ.Κ.Κ., η οποία έγινε αποδεκτή από την Επιτροπή του Κώδικα, να διαγραφεί η φράση: <Η συμμετοχή των μελών στα ανωτέρω όργανα είναι τιμητική και άμισθη> και να προβλέπεται <η λειτουργία των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας, να διέπεται από τις ανάλογες διατάξεις των Επιτροπών του Δημοτικού Συμβουλίου>.

Αναθέτει στην Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής τη διερεύνηση για σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης με Πανεπιστημιακό ή άλλο φορέα, για το σχεδιασμό και την οργάνωση των δράσεων που απαιτούνται για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.¹³

1.19 ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤοΣΠΠΑ

Η Ελληνική Αστυνομία αναφέρει ότι παρατηρούνται δυσκολίες ως προς τον ορισμό των Αστυνομικών και τον τρόπο λειτουργίας τους, επίσης υποστηρίζει πως υπάρχει σύγκρουση αρμοδιοτήτων, επειδή ο νόμος αναθέτει την ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας του Συμβουλίου στον Δήμαρχο αλλά και στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Στην συνέχεια ενισχύεται η άποψη, να υπάρξει μία ολοκληρωμένη άποψη στην ρύθμιση των γενικότερων κανόνων λειτουργίας των ΤοΣΠΠΑ, δηλαδή τις σχέσεις τους με άλλες αρχές και φορείς. Καταλήγει λέγοντας όσον αφορά την πρόσκληση για συμμετοχή σε εν ενεργεία Αστυνομικούς της Ελληνικής Αστυνομίας αυτή δεν θα πρέπει να απευθύνεται από το Δήμαρχο σε προσωπικό επίπεδο σε αυτούς αλλά θα πρέπει να απευθύνεται στον οικείο Αστυνομικό Δ/ΝΤΗ της περιφέρειας στην οποία ανήκει ο Δήμος, ο οποίος θα αποφασίζει για την επιλογή του αξιωματικού που θα συμμετάσχει και θα εγκρίνει την συμμετοχή του στο Συμβούλιο, συνεργαζόμενος για τον σκοπό αυτό με τον Δήμαρχο. Η εν λόγω αρμοδιότητα θα μπορούσε κατά την άποψη της Ελληνικής Αστυνομίας να προβλεφθεί στην υπό έκδοση Υπουργικής Απόφασης.

Στην συνέχεια το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος αναφέρει ότι στόχος της θέσπισής τους είναι να συγκαλυφτούν οι ευθύνες της κυβερνητικής πολιτικής για την άνοδο της εγκληματικότητας, να καλλιεργηθεί η ιδέα της «συνυπευθυνότητας του πολίτη» και η «υποχρέωση» συνεργασίας του με τις αστυνομικές αρχές. Ειδική αποστολή ως προς την προώθηση του παραπάνω

¹³ <http://europa.eu> Ιστοσελίδα.

στόχου, είχε ο «αστυνομικός της γειτονιάς», το ρίζωμα του οποίου δε συναντά μόνο οργανωτικές δυσκολίες του μηχανισμού της ΕΛ.ΑΣ., αλλά και τη δικαιολογημένη καχυποψία του λαού. Ακόμη υποστηρίζει ότι τα ΤοΣΠΠΑ είναι μια επέκταση κατασταλτικών αστυνομικών μηχανισμών, που στην πραγματικότητα στόχο έχουν τον περιορισμό μέχρι και τη συντριβή κατακτημένων ατομικών και κοινωνικών του δικαιωμάτων. Καταλήγει λέγοντας πως ο θεσμός αυτός ενισχύει τον <χαφιεδισμό> και την ανασφάλεια μεταξύ των πολιτών.¹⁴

1.20 Ανάπτυξη και προβολή του έργου των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας

Το κάθε Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας αναλαμβάνει ορισμένες δραστηριότητες για τη διεξαγωγή, ανάπτυξη και προβολή του έργου του που είναι οι ακόλουθες:

- Καθιέρωση ημερίδων από τα μέλη των Το.Σ.Π.ΠΑ. με αφορμή τις Διεθνείς Ημέρες σχετικές με την παραβατικότητα και την εγκληματικότητα.
- Ανταλλαγή ενημερωτικού εγγράφου για θέματα τεχνογνωσίας μεταξύ των όμορων Συμβουλίων Παραβατικότητας που λειτουργούν ανά την επικράτεια.
- Σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας και με το τμήμα Κοινωνικής Υποστήριξης Σχολείων τα μέλη του κάθε Το.Σ.Π.ΠΑ. δραστηριοποιούνται για τη δημιουργία ενός ενημερωτικού φυλλαδίου για παιδιά κατά της παραβατικότητας συνδυάζοντας συμβουλές για την προφύλαξή τους από τους καθημερινούς κινδύνους εντός και εκτός σχολικού χώρου.
- Προβολή των Το.Σ.Π.ΠΑ. μέσω τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών μηνυμάτων και γνωστοποίηση της ύπαρξής τους στο ευρύ κοινό των δημοτών.
- Η προβολή των Το.Σ.Π.ΠΑ. από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης θα μπορούσε να ακολουθείται από ένα ενδεικτικό σήμα αναγνώρισης των Συμβουλίων όπως συμβαίνει σε αντίστοιχες περιπτώσεις στο εξωτερικό.
- Σε συνεργασία με τις Επιτροπές Εθελοντισμού του Δήμου Αθηναίων δίνεται η δυνατότητα στους δημότες να έλθουν σε επαφή με τους υπεύθυνους του Το.Σ.Π.ΠΑ. κάθε διαμερίσματος, ώστε να μπορούν να συμμετάσχουν στα προγράμματα και στις δράσεις του κάθε Το.Σ.Π.ΠΑ. Τα Συμβούλια με τη σειρά τους θα μπορούν να παρέχουν πιστοποιητικά

¹⁴ Πολιτική εφημερίδα <ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ>

συμμετοχής σε όσους επιθυμούν εθελοντικά να ενισχύσουν το έργο και τις δράσεις των Το.Σ.Π.ΠΑ.

- Δημιουργία μηνιαίου ενημερωτικού φύλλου από τα Το.Σ.Π.ΠΑ. του κάθε δημοτικού διαμερίσματος με αναφορές σε παραβατικές και εγκληματικές συμπεριφορές που διεπράχθησαν στο κάθε διαμέρισμα, ύστερα από ενημέρωσή τους από τα τοπικά Αστυνομικά Τμήματα μέσω δελτίου τύπου αλλά και τα προβλήματα που οι ίδιοι κατέγραψαν. Παράλληλα, εμπριέχονται συμβουλές πρόληψης για τους δημότες του κάθε διαμερίσματος και σχετικές πληροφορίες με τηλέφωνα και διευθύνσεις. Επιστούμε την προσοχή τους για τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα αλλά και μέσω των φυλλαδίων ενημερώνουμε και για τις νέες εγκληματικές τάσεις που παρατηρούνται π.χ. δημιουργία συμμορίας ανηλίκων σε κάποια γειτονιά ή σχολείο που δεν αντιμετώπιζε έως τώρα το συγκεκριμένο πρόβλημα. Το ενημερωτικό αυτό φύλλο θα διατίθεται από τα Διαμερίσματα .
- Σύνδεση των επιμέρους διαμερισμάτων τόσο με τη Δημοτική Αστυνομία όσο και με τα Αστυνομικά τμήματα της κάθε περιοχής για καθημερινή ενημέρωση και επικοινωνία των μελών για ένα εύστοχο σχέδιο δράσης των Συμβουλίων και επαρκής ενημέρωση των πολιτών του κάθε διαμερίσματος.
- Είναι αναγκαία η επικοινωνία όλων των Το.Σ.Π.ΠΑ. του Δήμου Αθηναίων μεταξύ τους και με εκείνα της περιφέρειας καθώς επίσης και με τα κατά τόπους Αστυνομικά Τμήματα και τη Δημοτική Αστυνομία. Έτσι λοιπόν κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία μίας ηλεκτρονικής διεύθυνσης αποκλειστικά για το Το.Σ.Π.ΠΑ. του κάθε διαμερίσματος.
- Καθιέρωση επισκέψεων των μελών Το.Σ.Π.ΠΑ. σε σχολεία το μήνα σε κέντρα ηλικιωμένων, λέσχες φιλίας, τοπικούς συλλόγους όπου ενημερώνουν και ενημερώνονται για τυχόν παραβατικές συμπεριφορές, αναπαράγουν βίντεο με θεματικές που αναφέρονται ξεχωριστά στην κάθε ομάδα στόχου αναφέροντας και τα ανάλογα προστατευτικά μέτρα. Ο ρόλος τους είναι συμβουλευτικός και καθοδηγητικός, ενώ παράλληλα δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την αφύπνιση του αισθήματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης στις Δημοτικές και Αστυνομικές αρχές.
- Τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας σε συνεργασία με τοπικούς, σχολικούς συλλόγους κ.ά. θα δύνανται να πραγματοποιήσουν θεατρικές, μουσικές εκδηλώσεις κ.ά. με αφορμή θεματικές ενότητες που σχετίζονται με την παραβατικότητα όπως οι προαναφερθείσες παγκόσμιες ημέρες, καλώντας να συμμετάσχουν άτομα όλων των ηλικιών.

- Σύσταση και συντονισμός δικτύου εθελοντών - στελεχών πρόληψης σε κάθε Το.Σ.Π.ΠΑ. κατά τομείς όπως:
 - Οδική συμπεριφορά
 - Παραβατική συμπεριφορά
 - Σχολική και εξωσχολική βία
 - Χρήση ναρκωτικών
 - Κακοποίηση, εκμετάλλευση ανηλίκων
 - Κακοποίηση, εκμετάλλευση γυναικών ¹⁵

1.22 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Στην παράγραφο αυτήν θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε ποια είναι τα αίτια της παραβατικής συμπεριφοράς, αυτά που οδηγούν δηλαδή, το άτομο σε άνομες πράξεις.

αίτια παραβατικής συμπεριφοράς:

το οικογενειακό περιβάλλον
 Ανεργία - φτώχεια
 ψυχοκοινωνικά προβλήματα,
 Χρήση ουσιών
 Κοινωνικός αποκλεισμός
 κ.λπ.

Κοινωνικός αποκλεισμός και Ανεργία

▪ Ο *κοινωνικός αποκλεισμός* αναφέρεται στην περιθωριοποίηση ατόμων ή ομάδων, με αποτέλεσμα τη στέρηση των ευκαιριών, των δυνατοτήτων και των δικαιωμάτων τους να συμμετέχουν στις κοινωνικές λειτουργίες, διαδικασίες και εξελίξεις.

▪ Οι κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες συνήθως εξαιρούνται και από τον εργασιακό στίβο. Η ανεργία είναι μείζον κοινωνικό πρόβλημα και πλήττει κυρίως νέους ανθρώπους.

Κοινωνικός Αποκλεισμός-κατηγορίες

- Ο κοινωνικός αποκλεισμός μπορεί να είναι:
 - ✓ Οικονομικός:

προκαλείται και συντηρείται από τη φτώχεια, την ανεργία, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο κ.α.

- ✓ Πολιτικός και επιστημονικός:

Ο αποκλεισμός αυτός μπορεί να οδηγήσει είτε σε δημιουργία ριζοσπαστικών –ανατρεπτικών κινήσεων, είτε στη δημιουργία τρομοκρατικών ομάδων.

- ✓ Ηλικιακός

¹⁵ www.cityofathens.gr Ιστοσελίδα του Δήμου Αθηναίων

Ο κοινωνικός αποκλεισμός των νέων σχετίζεται με την οικογενειακή κατάσταση, την ποιότητα της παιδείας, τον κοινωνικό περίγυρο, την ανεργία κ.λ.π.

Υπάρχουν δύο κατηγορίες λόγων για τον κοινωνικό αποκλεισμό των νέων:

- ✓ Η αδυναμία να ενταχθούν
- ✓ Η άρνηση να ενταχθούν (με συμπεριφορές άρνησης της κατεστημένης τάξης πραγμάτων π.χ. φθορά δημόσιας περιουσίας)

Πολλές φορές συνυπάρχουν και οι δύο κατηγορίες λόγων

- ✓ Μειονοτικός:

Είναι ο κοινωνικός αποκλεισμός κάποιων ομάδων λόγω της εθνικής, φυλετικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής ή γλωσσικής διαφορετικότητάς τους

- ✓ Τοπικός και πολεοδομικός:

Αυτού του τύπου ο αποκλεισμός προκύπτει από τη δημιουργία γκέτο στις μεγαλουπόλεις.

Ο ρόλος της οικογένειας

Η παραβατική συμπεριφορά, ειδικά των νέων, συχνά υποκρύπτει κάποιο οικογενειακό πρόβλημα όπως:

- Το ασταθές οικογενειακό περιβάλλον ,π.χ. μια διαλυμένη οικογένεια
- Η ενδοοικογενειακή βία και η κακοποίηση των παιδιών
- Η γενικότερη ρήξη του οικογενειακού δεσμού
- η παραβατικότητα των γονιών και η χρήση ουσιών
- Η οικονομική ανέχεια

Εκδηλώσεις νεανικής παραβατικότητας

▪ Οι νέοι άνθρωποι τείνουν να εντάσσονται σε ομάδες με κοινά χαρακτηριστικά (π.χ. κοινή ιδεολογία, μουσικές προτιμήσεις, εθνικότητα ή αθλητικά ενδιαφέροντα).

▪ Οι νεανικές συμμορίες αποτελούν μια ακραία κι επιθετική έκφραση αυτής της ανάγκης των νέων ανθρώπων.

▪ Η φτώχεια, η ανεργία, η διακοπή του σχολείου πριν το τέλος της φοίτησης μπορεί να σχετίζονται με τη νεανική παραβατικότητα και τη δημιουργία συμμοριών

Ο ρόλος του σχολείου

1) Η αποτυχία στο σχολείο, που μπορεί να οφείλεται σε μαθησιακές δυσκολίες π.χ. δυσλεξία, οδηγεί σε στιγματισμό και περιθωριοποίηση.

2) Τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες εμφανίζουν συχνότερα διαταραχές προσοχής, διαταραχές διαγωγής, καταθλιπτικές διαταραχές (κυρίως όταν πρόκειται για μεγαλύτερα παιδιά και εφήβους).

Πρότυπα των νέων

- Η εξοικείωση των νέων με τη βία (π.χ. μέσω των ΜΜΕ ή των videogames).
- Η αντικατάσταση των παραδοσιακών αξιών όπως είναι ο σεβασμός προς τους άλλους, η υπευθυνότητα, η συνεργασία, από το κλίμα ανταγωνισμού και ατομικότητας των σύγχρονων κοινωνιών.

Χρήση ουσιών

- Η χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών οδηγεί το χρήστη σε παραβατική συμπεριφορά προκειμένου να εξασφαλίσει χρήματα για να συνεχίσει τη χρήση.
- Όταν κάποιος βρίσκεται υπό την επήρεια ουσιών ή έχει συμπτώματα στέρησης, χάνει τις κοινωνικές αναστολές του και μπορεί να προβεί πιο εύκολα σε παράνομες πράξεις.
- Ειδικά η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ σχετίζεται με βανδαλισμούς και επικίνδυνη οδήγηση.
- Οι χρήστες ουσιών συχνά εμφανίζουν ψυχικές διαταραχές όπως συναισθηματικές διαταραχές, αγχώδεις διαταραχές, ψυχώσεις , διαταραχές προσωπικότητας.
- Οι διαταραχές αυτές είτε προηγούνται είτε επιπλέκουν τη χρήση

Διαταραχές προσωπικότητας

Η παραβατική συμπεριφορά σχετίζεται κυρίως με την αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας. (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι όποιος έχει αυτή τη διαταραχή θα εμφανίσει οπωσδήποτε παραπτωματική συμπεριφορά).

Αντικοινωνική Προσωπικότητα

- Η αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας χαρακτηρίζεται από ανικανότητα συμμόρφωσης σε νόμους και κανόνες.
- Η συχνότητα εμφάνισης είναι 3% στους άντρες και 1% στις γυναίκες.
- Η έναρξη της διαταραχής τοποθετείται πριν την ηλικία των 15 ετών, αλλά η διάγνωση μπορεί να τεθεί μόνο μετά τα 18 έτη.
- Μεταξύ των φυλακισμένων το ποσοστό των ατόμων με τη διαταραχή φτάνει το 75%.
- Η αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας είναι 5 φορές συχνότερη μεταξύ των συγγενών πρώτου βαθμού ανδρών με τη διαταραχή.
- Τα άτομα με αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας είναι πιο επιρρεπή στη χρήση ουσιών.
- Τα άτομα με αντικοινωνική προσωπικότητα και παράλληλη χρήση ουσιών έχουν περισσότερα καταθλιπτικά συμπτώματα, κι ακόμα απομονώνονται περισσότερο και γίνονται πιο επιθετικά, σε σχέση με τα άτομα με αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας που δεν κάνουν χρήση ουσιών.

Διαγνωστικά κριτήρια αντικοινωνικής προσωπικότητας

- Χρειάζονται 3 ή περισσότερα από τα εξής:
 - ✓ Το άτομο δεν μπορεί να συμμορφωθεί σε νόμους και κανόνες (επανειλημμένη διενέργεια πράξεων που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αιτία σύλληψης).
 - ✓ Συχνά λέει ψέματα, εξαπατά τους άλλους ή τους χρησιμοποιεί για να ικανοποιήσει προσωπικά του συμφέροντα.
 - ✓ Είναι παρορμητικό και δεν μπορεί να κάνει μακροπρόθεσμα σχέδια.

- ✓ Είναι ευερέθιστο κι επιθετικό (συχνή εμπλοκή σε καυγάδες και χρήση σωματικής βίας)
- ✓ Αδιαφορεί για την ασφάλεια τη δική του ή των άλλων.
- ✓ Δεν μπορεί να διατηρήσει μόνιμη εργασία ή να εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις.
- ✓ Απουσία τύψεων σε περίπτωση που έχει πληγώσει, εξαπατήσει ή κλέψει κάποιον.
- Για να τεθεί η διάγνωση πρέπει το άτομο να είναι τουλάχιστον 18 ετών. Τα πρώτα συμπτώματα συνήθως εμφανίζονται στα 15 χρόνια.

Προληπτικά μέτρα

Στοχεύοντας στην αντιμετώπιση του προβλήματος, έμφαση δίνεται στην πρόληψη η οποία μπορεί να είναι :

- πρωτογενής
- δευτερογενής
- Τριτογενής
- τεταρτογενής

Πρωτογενής Πρόληψη

- Στα πλαίσια της πρωτογενούς πρόληψης, σκοπός είναι να εμποδίσουμε την εμφάνιση της παραβατικής συμπεριφοράς, καταπολεμώντας τους παράγοντες που οδηγούν σε αυτή.
- Αυτό επιτυγχάνεται μέσω:
 - ✓ Ενίσχυσης του ρόλου της οικογένειας
 - ✓ Ενίσχυσης του ρόλου του σχολείου
 - ✓ Στελέχωσης των σχολείων με ειδικούς της ψυχικής υγείας (ψυχολόγους, ψυχιάτρους κ.λ.π.) που θα έχουν το ρόλο του σχολικού σύμβουλου.
 - ✓ Ενημέρωσης των νέων για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν (π.χ. αλκοόλ, ναρκωτικές ουσίες).
 - ✓ Δράσεων σε τοπικό επίπεδο (δήμοι, κοινότητες κ.λ.π.) που θα επιτρέψουν στους νέους να κοινωνικοποιηθούν σε υγιή πλαίσια (αθλητικές οργανώσεις, ενασχόληση των νέων με τα κοινά κ.λ.π.)
 - ✓ Δυνατότητας εύκολης πρόσβασης σε δομές ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και επικοινωνίας με ειδικούς ψυχικής υγείας.
 - ✓ Καταπολέμησης της ανεργίας
 - ✓ Ευαισθητοποίησης της πολιτείας, των αστυνομικών αρχών κ.λ.π.
 - ✓ Ενεργοποίησης της κοινωνίας των πολιτών

Δευτερογενής πρόληψη

- Η δευτερογενής πρόληψη συνίσταται στην προσπάθεια αποτροπής της παραβατικής συμπεριφοράς, μέσω έγκαιρης ανίχνευσης «προειδοποιητικών σημείων» και αντιμετώπισής τους.
- Τέτοια «προειδοποιητικά σημεία» είναι π.χ. στην περίπτωση της εγκληματικότητας των νέων οι διαταραχές διαγωγής, η ανάρμοστη συμπεριφορά στο σχολείο κ.λ.π.
- Τέτοιες καταστάσεις πρέπει να εντοπιστούν έγκαιρα και ν' αντιμετωπιστούν τόσο αυτές όσο και τα αίτια που τις δημιουργούν, π.χ. το δυσλειτουργικό οικογενειακό περιβάλλον, οι μαθησιακές δυσκολίες.
- Σημαντικό είναι να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε δομές ψυχικής υγείας τόσο των νέων όσο και των γονιών τους, όπως και *ευαισθητοποίηση των γονιών*

και των εκπαιδευτικών για θέματα νεανικής παραπτωματοκότητας, μαθησιακών διαταραχών και γενικά ψυχικών προβλημάτων των παιδιών που μπορούν να εκδηλωθούν με παραβατική συμπεριφορά

Τριτογενής πρόληψη

▪ Η τριτογενής πρόληψη αφορά την καταστολή της παραβατικής συμπεριφοράς αφού αυτή έχει εμφανιστεί. Τα νομικά περιοριστικά μέτρα ανήκουν σε αυτή την κατηγορία.

▪ Τα μέτρα αυτά περιορίζουν την εγκληματικότητα, αλλά δεν αντιμετωπίζουν τα γενεσιουργά της αίτια. Σημαντικό είναι να συνδυαστούν με μέτρα που στοχεύουν στην επανένταξη των παραβατών στην κοινωνία (π.χ. εκπαιδευτικά και εργασιακά μέτρα), όπως και με την αντιμετώπιση των υποκείμενων ψυχικών διαταραχών όπου αυτές υπάρχουν.

Τεταρτογενής πρόληψη

▪ Η τεταρτογενής πρόληψη αφορά την αποσιγματοποίηση των παραβατών και την αποδοχή τους από το κοινωνικό σύνολο.

▪ Επιτυγχάνεται μέσω της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για τα γενεσιουργά αίτια της παραβατικής συμπεριφοράς και των δύσκολων συνθηκών ζωής που συχνά αυτή υποκρύπτει.

▪ Επίσης μέσω της κοινωνικής επανένταξης των παραβατών (επανένταξη στην αγορά εργασίας, αντιμετώπιση των ψυχικών νοσημάτων όπου υπάρχουν κ.λ.π.)

Κόστος της παραβατικότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Άμεσο οικονομικό κόστος

- ◆ Κόστος αυξανόμενης αστυνόμευσης
- ◆ Αυξανόμενο κόστος λειτουργίας δικαστηρίων
- ◆ Αυξανόμενο κόστος λειτουργίας φυλακών
- ◆ Αυξανόμενο κόστος συντήρησης δημόσιων χώρων, σχολείων, σταθμών συγκοινωνίας κ.λ.π.
- ◆ Αυξανόμενο κόστος νοσοκομειακής περίθαλψης λόγω ατυχημάτων και βίας

Κόστος της παραβατικότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού

▪ **Πολιτικό κόστος**

Αναφέρεται στη φθορά και την αναξιοπιστία της πολιτικής ως κοινωνικής λειτουργίας. Επίσης στην άνοδο νεοφασιστικών ρευμάτων και στην άνοδο του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Η άνοδος αυτή συντηρείται από τον κοινωνικό αποκλεισμό αλλά και τον αναπαράγει.

▪ **Πολιτιστικό κόστος**

Ο κοινωνικός αποκλεισμός και η παραβατικότητα μετατρέπουν την πόλη από χώρο πολιτιστικής ανάπτυξης σε χώρο φόβου και ανασφάλειας.

▪ **Κοινωνικό κόστος:**

- ✓ Το κόστος της αστικής και ρατσιστικής βίας
- ✓ Το κόστος της παιδικής εγκληματικότητας
- ✓ Το κόστος από τη χρήση ναρκωτικών και αλκοόλ
- ✓ Το κόστος των βανδαλισμών, των κλοπών, των διαρρήξεων

- Το οικονομικό κόστος

Για να αντιμετωπιστούν τα αποτελέσματα της παραβατικότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού είναι πολύ μεγαλύτερο από το οικονομικό κόστος που αφορά παρεμβάσεις για την πρόληψή τους. Οι μελέτες σε πολλές χώρες δείχνουν ότι επενδύοντας 100 ευρώ σε προγράμματα «έγκαιρης παρέμβασης» που μειώνουν το έγκλημα μπορεί να αποδώσει οικονομικά οφέλη αξίας 500, 600 ή ακόμα και 700 ευρώ στην κυβέρνηση, τον δήμο και άλλους συμμετέχοντες. Αυτό συμβαίνει διότι τέτοια προγράμματα έχουν πολλαπλά οφέλη. Για παράδειγμα, σε υποβαθμισμένες αστικές περιοχές, ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους μείωσης της νεανικής παραβατικότητας γίνεται μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων των νεαρών γονέων τους ως προς το να τα μεγαλώσουν και μέσω υψηλής ποιότητας προσχολικής εκπαίδευσης. Με τέτοια προγράμματα όχι μόνο μειώνεται η παραβατικότητα, αλλά και τα παιδιά αποδίδουν καλύτερα στο σχολείο, αποκτούν πιο καλοπληρωμένες θέσεις εργασίας και πληρώνουν περισσότερους φόρους. Ακόμη, έχουν λιγότερες απαιτήσεις από υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και είναι λιγότερο πιθανό να εμπλακούν με το δικαστικό σύστημα ή να εκτίσουν ποινή φυλάκισης.

1.23 ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Όπως προαναφέραμε βασικό συστατικό για την ορθή λειτουργία των τοπικών συμβουλίων πρόληψης είναι η δημιουργία εθελοντικού κλίματος στους δημότες, ας δούμε τώρα τον ορισμό του εθελοντή.

Εθελοντής: είναι ο πολίτης εκείνος που προσφέρει ανιδιοτελώς τον ελεύθερο χρόνο του ή τη γνώση του για χρήσιμες δράσεις προς όφελος άλλων, χωρίς να περιμένει αντάλλαγμα. Με αυτή την έννοια ο εθελοντισμός ταυτίζεται με τη φιλανθρωπία, όπως χρησιμοποιήθηκε κατά την κλασική εποχή κυρίως για να αποδώσει μια καινούργια αρετή, την αγάπη για το συνάνθρωπο. Όσο όμως και αν επιδιώχθηκε από όλους να ταυτιστούν οι δύο έννοιες, ο εθελοντισμός συνεχίζει να εμπνέει περισσότερο, ειδικά στη σημερινή εποχή που κυριαρχεί ο ατομικισμός. Η διαφορά ανάμεσα στον εκπαιδευμένο εθελοντή και στην παλιά έννοια της φιλανθρωπίας είναι ότι ο εθελοντής αντιμετωπίζει τα άτομα που έχουν δυσκολίες, τα άτομα στα οποία προσφέρει εθελοντική εργασία, όχι με οίκτο αλλά σαν άτομα ισότιμα τα οποία περνούν δυσκολίες και στα οποία μπορεί να προσφέρει. Η διαφορά είναι ότι τα βλέπει ισότιμα. Δεν θεωρεί ότι ο ίδιος είναι ανώτερος, ότι ξέρει περισσότερα, ότι είναι "καλύτερος".

Στο Ηνωμένο Βασίλειο 23 εκατομμύρια άνθρωποι προσφέρουν εθελοντική εργασία κάθε χρόνο, αποτελώντας ένα εργατικό δυναμικό ισοδύναμο με 180.000 εργαζομένους πλήρους απασχόλησης - για κάθε ΕΥΡΩ της δημόσιας χρηματοδότησης που δαπανάται για να υποστηριχθεί ο εθελοντισμός, οι εθελοντές προσφέρουν εργασία αξίας 30 ΕΥΡΩ - η οικονομική αξία του επίσημου εθελοντισμού στο ΗΒ έχει υπολογισθεί σε περισσότερα από 65 δις ΕΥΡΩ ετησίως ,ή 7,9% του ΑΕΠ. Οι Βέλγοι αφιερώνουν 5 ώρες την εβδομάδα σε εθελοντικές δραστηριότητες χωρίς αμοιβή, το οποίο είναι ισοδύναμο με περίπου 200.000 θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης. Το 2002 ο χρόνος που αφιερώθηκε σε εθελοντικές εργασίες, σε διάφορους συνδέσμους/οργανώσεις στην Γαλλία, ήταν ισοδύναμος με περισσότερα από

716.000 θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης. Περίπου 23 εκατομμύρια πολίτες (36%) συμμετέχουν σε διάφορα είδη εθελοντικών εργασιών στη Γερμανία ενώ το 33% του ενήλικου πληθυσμού στην Ιρλανδία (δηλ. περίπου 1.287.000 άτομα) ασχολείται με τον εθελοντισμό. Το 2004 στην Πολωνία, περίπου 5,4 εκατομμύρια πολίτες ασχολήθηκαν με τον εθελοντισμό, το οποίο αντιπροσωπεύει το 18,3% του συνολικού πληθυσμού. Η κατ' εκτίμηση οικονομική αξία του εθελοντισμού, που υπολογίστηκε από τον πολλαπλασιασμό του αριθμού των κατ' αντιστοιχία εργαζομένων σε θέσεις πλήρους απασχόλησης (εθελοντές) με τον μέσο όρο μισθού στον συγκεκριμένο τομέα, ανήλθε στα 124 εκατομμύρια ΕΥΡΩ.

Έχουμε τα εξής είδη εθελοντών στην Ελλάδα, εθελοντές πυροσβέστες, νοσοκόμους, αιμοδότες, τροχονόμους, γιατρούς, εθελοντές κοινωνικής πρόνοιας και εθελοντές στα κέντρα περίθαλψης αγρίων ζώων και πτηνών, και άλλους.

Οι τομείς δράσεις των Εθελοντών Κοινωνικής Πρόνοιας είναι:

-Ηλικιωμένοι: οι εθελοντές βοηθούν τους ηλικιωμένους να ξεπεράσουν τα συναισθήματα της μοναξιάς και της απομόνωσης κάνοντάς τους παρέα, διοργανώνοντας εορταστικές εκδηλώσεις και βοηθώντας να αξιοποιήσουν τις φυσικές τους ικανότητες.

-Ανάπηροι και ηλικιωμένοι: οι εθελοντές απασχολούνται στα προγράμματα «Βοήθεια στο σπίτι» και σε κλειστά και ανοιχτά ιδρύματα για αναπήρους. Συνήθως κάνουν ατομικές και ομαδικές επισκέψεις, προσφέρουν υποστηρικτική εργασία, συνοδεύουν τα άτομα σε υπηρεσίες και φορείς και διοργανώνουν ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

-Ψυχικά και σωματικά ασθενείς: οι εθελοντές που εξυπηρετούν ασθενείς απασχολούνται σε κρατικά νοσοκομεία και Κέντρα Ψυχικής Υγιεινής αναπτύσσοντας δραστηριότητες όπως επισκέψεις σε θαλάμους, εξυπηρετήσεις σε ασθενείς που στερούνται οικογενειακού περιβάλλοντος και κάλυψη πρακτικών αναγκών.

-Παιδιά, έφηβοι: οι εθελοντές που εξυπηρετούν παιδιά απασχολούνται σε ιδιωτικά ή κρατικά ιδρύματα κλειστής και ανοικτής προστασίας παιδιών όπως το ΠΙΚΠΑ, σε σωφρονιστικά καταστήματα, στέγες ανηλίκων κ.λπ.

-Πρόσφυγες: οι εθελοντές εξυπηρετούν πρόσφυγες σε κέντρα φιλοξενίας προσφύγων του ΕΕΣ και σε πολυδύναμα διαπολιτισμικά κέντρα στήριξης και ενσωμάτωσης προσφύγων αναπτύσσοντας είτε συνοδείες προσφύγων σε κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς, είτε συμμετέχοντας σε εκπαιδευτικά προγράμματα, ιδιαίτερα σε μαθήματα σε παιδιά.

-Καταστάσεις εκτάκτων αναγκών (σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές κ.λπ.): οι εθελοντές βοηθούν συζητώντας με τους πληγέντες τους φόβους και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και προσφέρουν πρακτική βοήθεια σε θέματα διανομής ειδών διατροφής, ιματισμού, στέγασης και διοργανώνουν ψυχαγωγικές εκδηλώσεις στους καταυλισμούς ειδικά για τα παιδιά.

-Φυλακισμένοι (ενήλικοι και ανήλικοι παραβάτες): με καθορισμένες επισκέψεις στο χώρο των φυλακών παρέχουν υποστηρικτική βοήθεια στους κρατούμενους, κυρίως σε αυτούς που στερούνται οικογενειακού περιβάλλοντος και παρέχουν υλική βοήθεια στους κρατούμενους σε είδη πρώτης ανάγκης. Ακόμη υπάρχουν εθελοντές, οι οποίοι, βοηθούν τα άτομα που βρίσκονται σε: φτώχεια, κοινωνικό αποκλεισμό, ρατσισμό, ξενοφοβία. Σημαντικοί εθελοντική σύλλογοι στην χώρα μας με μεγάλη δράση και προσωπικό είναι οι Καλοί Σαμαρείτες και ο Ερυθρός Σταυρός, στην Ελλάδα οι σύλλογοι των εθελοντών ξεπερνούν τους 2.000.¹⁶

Η ανάπτυξη του εθελοντισμού μπορεί να συμβάλει είτε διότι προσφέρονται δημιουργικές διεξοδοί απασχόλησης σε ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες του Δήμου ή της Κοινότητας, είτε και διότι αξιοποιείται ο ελεύθερος χρόνος εθελοντών σε προγράμματα πρόληψης παραβατικότητας και κοινωνικής εργασίας. Οι εθελοντές μπορούν να συνδράμουν με πολλούς τρόπους στην αποστολή των ΤοΣΠΠΑ:

- Προστατεύοντας ελεύθερους χώρους, χώρους πρασίνου, παιδικές χαρές, χώρους γύρω από σχολεία ή εγκαταλειμμένα κτίρια της περιοχής τους, ώστε αυτά να μη γίνονται στέκια παράνομων δράσεων.
 - Βοηθώντας στην καταγραφή της εγκληματικότητας/ παραβατικότητας και των ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής.
 - Συμβάλλοντας στην ενημέρωση των κατοίκων μιας περιοχής για θέματα πρόληψης της παραβατικότητας (οδική συμπεριφορά, χρήση ναρκωτικών ουσιών, ενδοοικογενειακή βία, σχολική βία, κακοποίηση και εκμετάλλευση γυναικών και ανηλίκων, κ.λπ.).
 - Συμμετέχοντας σε προγράμματα στήριξης και ενσωμάτωσης ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων (πρώην χρηστών, αποφυλακισθέντων, αλλοδαπών κ.λπ.).
 - Συμμετέχοντας σε κοινωνικές δράσεις αλληλεγγύης και υποστήριξης συμπολιτών τους που τους έχουν ανάγκη.
 - Αναπτύσσοντας πρωτοβουλίες για πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες που θα δίνουν δημιουργικές διεξόδους κυρίως στους νέους.
 - Παρέχοντας πληροφόρηση και βοήθεια σε θύματα εγκληματικών πράξεων (κακοποιημένες γυναίκες, παιδιά θύματα εκμετάλλευσης κ.λπ.).
 - Υποστηρίζοντας γραμματειακά ή διοικητικά Συμβούλια. Τέλος συμμετέχουν και πλαισιώνουν πρωτοβουλίες κοινωνικών φορέων, όπως θεραπευτικών κοινοτήτων, ιατρικών συλλόγων, συλλόγων γονέων κ.λπ., που στοχεύουν στην λύση της παραβατικότητας.
- Οι παραπάνω τρόποι αποστολής των εθελοντών έχουν προταθεί από τα μέλη του ΚΕΣΠΑ.

1.24 ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΟΚΑΝΑ

Βασικός σκοπός των ΤοΣΠΠΑ είναι να συνεργαστεί με τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ). Ιδρύθηκε με το Νόμο 2161/93 που ψηφίστηκε από το σύνολο του Κοινοβουλευτικού Σώματος και η λειτουργία του ξεκίνησε το 1995. Είναι ένα αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που τελεί υπό την εποπτεία του υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

¹⁶ Στατιστική Υπηρεσία

Στον τομέα της πρόληψης ο ΟΚΑΝΑ, σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, έχει αναπτύξει ένα εκτεταμένο δίκτυο Κέντρων Πρόληψης σε όλη την Ελλάδα, ενώ παράλληλα, αναπτύσσει ποικίλα προγράμματα στον τομέα της θεραπείας και της κοινωνικής επανένταξης που καλύπτουν τις διαφορετικές ανάγκες των εξαρτημένων ατόμων. Τα Κέντρα Πρόληψης εφαρμόζουν προγράμματα πρόληψης, βασισμένα στη φιλοσοφία της αγωγής και της προαγωγής της υγείας, και επιδιώκουν την ευαισθητοποίηση των φορέων και των πολιτών των τοπικών κοινωνιών, με σκοπό την ενεργοποίησή τους στον αγώνα της πρόληψης.

Τα προγράμματα που αναπτύσσουν τα Κέντρα Πρόληψης απευθύνονται:

- + Σε γονείς
- + Σε μαθητές και εφήβους
- + Σε στρατευμένους
- + Σε αθλητικούς συλλόγους και ομάδες
- + Σε επαγγελματίες που έρχονται σε άμεση επαφή με το πρόβλημα (εκπαιδευτικούς, προπονητές, αστυνομικούς, επαγγελματίες υγείας, ιερείς, στρατιωτικούς, κ.ά.)
- + Σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (παλιννοστούντες, πρόσφυγες, μειονοτικές ομάδες, φυλακισμένους, κ.ά.)
- + Στην ευρύτερη κοινότητα

Οι στόχοι τους, ανάλογα με την ομάδα στην οποία απευθύνονται και τη διάρκεια της παρέμβασης, είναι:

- Η ενδυνάμωση, υποστήριξη και εκπαίδευση των νέων ώστε να υιοθετήσουν μια θετική στάση ζωής και να αναπτύξουν δεξιότητες και συμπεριφορές που να αντιστέκονται στη χρήση των εξαρτησιογόνων ουσιών
- Η συμβουλευτική και υποστήριξη της οικογένειας, με σκοπό την ενίσχυση του γονεϊκού ρόλου και τη βελτίωση της επικοινωνίας
- Η ευαισθητοποίηση καθηγητών και δασκάλων σε θέματα πρόληψης, η ενίσχυση του παιδαγωγικού τους ρόλου και η ενδυνάμωση των σχέσεων εκπαιδευτικών – μαθητών
- Η ενημέρωση των ενδιαφερομένων για τα υπάρχοντα θεραπευτικά προγράμματα
- Η πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας

Σήμερα, υπάρχουν 71 Κέντρα Πρόληψης, τα οποία καλύπτουν την πλειονότητα των νομών της χώρας ενώ στόχος είναι η ανάπτυξη και άλλων Κέντρων Πρόληψης που θα καλύψουν τις ανάγκες όλης της επικράτειας.

1.25 ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Ακόμη ένας φορέας, ο οποίος είναι άξιος συνεργασίας με τα ΤοΣΠΠΑ, είναι οι Μ.Κ.Ο αφού και οι δύο παρουσιάζουν κοινά στοιχεία ως προς τον σκοπό και το έργο. Ο όρος μη κυβερνητικές οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.) αποτελεί νεολογισμό και αποδίδει στα ελληνικά τον αγγλικό όρο Non-Governmental Organisations (NGOs). Ο όρος χρησιμοποιήθηκε αρχικά στο άρθρο 71 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ. Ακριβής ορισμός του δεν υπάρχει. Ο όρος αναφέρεται σε μη

κερδοσκοπικές οργανώσεις με διεθνή συνήθως παρουσία, οι οποίες δεν αποτελούν διεθνείς οργανισμούς αλλά στηρίζονται στην ιδιωτική πρωτοβουλία και είναι ανεξάρτητες από τα κράτη. Τα τελευταία χρόνια έχει επικρατήσει ο όρος να χρησιμοποιείται για κάθε κοινωφελή οργάνωση που δεν ανήκει στο κράτος. Οι σκοποί των ΜΚΟ είναι κυρίως ανθρωπιστικοί και αφορούν περιβαλλοντικά ή κοινωνικά προβλήματα όπως η φτώχεια, ο ρατσισμός κ.λπ. Από τις πρώτες ΜΚΟ ήταν ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός, ενώ στην Ελλάδα η μεγαλύτερη ΜΚΟ είναι πιθανώς η Αλληλεγγύη της Εκκλησίας της Ελλάδος.

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

Ο Δήμος Κορυδαλλού ανήκει γεωγραφικά στη Δυτική Αττική, ενώ διοικητικά υπάγεται στον Πειραιά. Η ιστορία "χάνει" για ένα χρονικό διάστημα τα ίχνη του Κορυδαλλού. Το όνομα του αναφέρει ξανά στα συγγράμματα του λόγιος, κληρικός, φιλόσοφος, Θεόφιλος ο Κορυδαλλεύς (1563-1646). Στην αρχή η περιοχή λεγόταν Ασώματοι. Την ονομασία απέκτησε από την παλαιά μικρή Εκκλησία που υπάρχει μέχρι και σήμερα δίπλα στον μεγάλο Ιερό Ναό των Ταξιαρχών και η οποία ονομαζόταν Άγιοι Ασώματοι και είχε κτισθεί από κτηνοτρόφους της περιοχής γύρω στο 1630. Αρκετά χρόνια μετά, στο 18ο αιώνα, ο Κορυδαλλός αποτελεί το κέντρο ενός μεγάλου τσιφλικιού που ανήκει στον Γεώργιο Κουτσικάρη, που αργότερα την κληροδοτεί στο γιό του Εμμανουήλ Κουτσικάρη, ο οποίος δίνει το όνομά του σε όλη τη περιοχή. Το 1922-23 εγκαταστάθηκαν εντελώς πρόχειρα και προσωρινά στην περιοχή της πλατείας Μέμου Μικρασιάτες πρόσφυγες. Η περιοχή παίρνει ξανά το όνομα που είχε στην αρχαιότητα: ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ. Το 1928 σύμφωνα με επίσημες καταμετρήσεις, ο πληθυσμός της περιοχής είναι 2.429 κάτοικοι. Η πλειοψηφία των κατοίκων στη περίοδο αυτή είναι νησιώτικης προέλευσης, ενώ πρόσφυγες εγκαθίστανται στον Κορυδαλλό μέχρι και το 1930. Το 1931 αποσπάται από το Δήμο Αθηναίων και προσαρτάται ως αυτοτελής οικισμός στον Πειραιά. Το 1934 αποτέλεσε αυτόνομη κοινότητα. Το 1940 ο πληθυσμός της κοινότητας έχει φτάσει τους 9.690 κατοίκους. Το 1946 ο Κορυδαλλός αναγνωρίζεται σαν Δήμος.

Στη δεκαετία του '60 χτίζονται κυρίως μονοκατοικίες με κήπους. Στην περιοχή των 88 στρεμμάτων θα λειτουργήσουν οι Αναμορφωτικές φυλακές Ανηλίκων, το γνωστό Άσυλο και δίπλα τους αρχίζουν να χτίζονται προς το τέλος της δικτατορίας και αρχές της μεταπολίτευσης οι φυλακές, που αποφάσισε σε μία νύχτα να ιδρύσει η χούντα. Το 1971 ο πληθυσμός ανεβαίνει στις 47.335 κατοίκους και αρχίζουν να εμφανίζονται οι πρώτες πολυκατοικίες για να καλύψουν τις πληθυσμιακές ανάγκες. Παρατηρείται οικοδομικός οργασμός, τα άχτιστα οικόπεδα όλο και λιγοστεύουν και οι αλάνες χάνονται.

Το 1981 ο πληθυσμός του Δήμου, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, φτάνει τους 61.313 κατοίκους, ενώ σήμερα ξεπερνά τους 100.000 κατοίκους. Σιγά-σιγά ο Κορυδαλλός παίρνει τη σημερινή του μορφή με την όψη της μεγάλης και σύγχρονης πόλης, με πλούσια αγορά που προσελκύει το αγοραστικό κοινό από τους γειτονικούς Δήμους. Διαθέτει 4 πυκνές λεωφορειακές γραμμές, που διασχίζουν όλη την έκταση του Δήμου, εξυπηρετώντας τις ανάγκες συγκοινωνίας των κατοίκων με τις 2 μεγάλες γειτονικές πόλεις, την Αθήνα και τον Πειραιά.

2.2 ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

Το συμβούλιο αποτελείται από επιστήμονες και λειτουργούς που διαμένουν στην περιφέρεια του Δήμου και διαθέτουν ειδικές γνώσεις που συμβάλλουν στην πρόληψη και καταπολέμηση της παραβατικής συμπεριφοράς, όπως δικαστικοί λειτουργοί, κοινωνιολόγοι, εγκληματολόγοι, ψυχολόγοι, αστυνομικοί, ιατροί, κοινωνικοί λειτουργοί, εκπαιδευτικοί.

Τα μέλη του Τ.Σ.Π.Π. ορίζονται σε 11 και η θητεία τους ισχύει για 3 έτη. Η θέση είναι τιμητική και άμισθη-Έργο του Τ.Σ.Π.Π. είναι η κατάρτιση προγραμμάτων πρόληψης της παραβατικότητας. Έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα, διοργανώνει ημερίδες, σεμινάρια, έρευνες. Κάνει συνεργασία με άλλους φορείς όπως Παν/μια εξειδικευμένου και σχετικού αντικειμένου, Συλλόγους κλπ.¹⁷

Τα μέλη που συνιστούν το Τ.Σ.Π.Π. του δήμου Κορυλλού είναι τα κάτωθι:

- Δήμαρχος
- Εκπρόσωπος Μητροπολίτης Νικαίας
- Κοινωνιολόγος
- Παιδοψυχίατρος
- Ψυχολόγος – Εγκληματολόγος
- Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο
- Εκπρόσωπος Αστυνομίας
- Εκπρόσωπος Σουλ. Φοιτητών
- Εκπρόσωπος Ένωσης Γονέων
- Αθλητικός παράγων
- Εκπαιδευτικός

2.3 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΜΕΛΗ ΤΩΝ Το.Σ.Π.ΠΑ

Η συνέντευξη που ακολουθεί έγινε στις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου Κορυδαλλού, και απάντησαν ο αντιδήμαρχος του δήμου και πρόεδρος του Το.Σ.Π.ΠΑ κύριος Γιάννης Μελάς καθώς και εκπρόσωπος της Ελληνικής Αστυνομίας κύριος Παπαπολίτης Κων/νος. Η συνέντευξη ήταν προσωπική και ολιγόλεπτη. Οι ερωτήσεις που απαντήθηκαν ήταν η εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΩΝ Το.Σ.Π.ΠΑ

ΕΡ. Με ποιους φορείς συνεργάζεστέ?

ΑΠ. Η συνεργασία γίνεται με την Ελληνική Αστυνομία, την Δημοτική Αστυνομία, συλλόγους φοιτητών, αθλητικούς συλλόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, την Εκκλησία, συλλόγους γονέων κ κηδεμόνων και άλλους.

¹⁷ Πρακτικά Δήμου Κορυδαλλού.

ΕΡ. Για την δημιουργία των Το.Σ.Π.ΠΑ. υπήρξε κάποια ανησυχία για αύξηση παραβατικότητας ή είναι για προληπτικούς λόγους?

ΑΠ. Για καθαρά προληπτικούς λόγους.

ΕΡ. Έχει ειπωθεί ότι τα Το.Σ.Π.ΠΑ. δημιουργούν τον χαφιεδισμό στην τοπική κοινωνία. Ποια είναι η άποψη σας ?

ΑΠ. Δεν υφίσταται τέτοια περίπτωση διότι ο θεσμός αυτός έχει συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό χαρακτήρα, δεν συλλαμβάνουν απλά προλαμβάνουν τις αξιόποινες πράξεις.

ΕΡ. Ο Θεσμός αυτός έχει εφαρμοστεί από ελάχιστους δήμους, για ποιο λόγο γίνεται αυτό?

ΑΠ. Με τον καιρό αρχίζουν να το εφαρμόζουν οι δήμοι, δεν έχει δοκιμαστεί πλήρως, οπότε δεν μπορούμε να πούμε ότι τα τοπικά συμβούλια παραβατικότητας έχουν αποτύχει.

ΕΡ. Τοπικά συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας και εθελοντισμός. Τι ενέργειες θα κάνετε να προσελκύσετε τους δημότες?

ΑΠ. Βασικό σημείο είναι ο εθελοντισμός. Πρώτες ενέργειες είναι η διαφήμιση του θεσμού μέσω του τοπικού τύπου, επιστολές στους δημότες, αφίσες, διάφορες εκδηλώσεις με θέματα παραβατικότητας.

ΕΡ.Θα καταπολεμήσετε κάποια συγκεκριμένη μορφή παραβατικότητας?

ΑΠ. Όλες.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

ΕΡ. Η εφαρμογή των συμβουλίων θα μειώσει τους δείκτες παραβατικότητας?

ΑΠ. Σκοπός είναι να μειωθεί το ποσοστό.

ΕΡ. Ποια είναι η εμπειρία των μελών που απαρτίζεται το συμβούλιο?

ΑΠ. Είναι μία ομάδα από επιστήμονες με πολυετή εμπειρία. Πρόσωπα της εκκλησίας κ κοινωνικών φορέων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΕΣΠΑ

Η παρακάτω συνέντευξη ήταν τηλεφωνική, οι απαντήσεις έγιναν από τον κ. Νέστορα Κουράκη πρόεδρο του ΚΕΣΠΑ, εγκληματολόγο και καθηγητή της Νομικής Σχολής Αθηνών, καθώς και μέλος του ΕΣΡ.

ΕΡ. Ποια είναι τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα ΤοΣΣΠΑ?

ΑΠ. Τα εμπόδια είναι ότι δεν υπάρχουν στόχοι συγκεκριμένη, η θητεία είναι άμισθη και τιμητική, για 2 χρόνια (2006-2008) το ΚΕΣΠΑ δεν λειτουργούσε μετά από εντολή του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθώς αρνήθηκε την χρηματοδότηση του συγκεκριμένου συμβουλίου, αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι

δήμοι που διαθέτουν Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας να μην έχουν κεντρική καθοδήγηση, βέβαια μετά το 2008 ξανάρχισε να λειτουργεί. Τέλος η υποχρηματοδότηση είναι ένα από τα βασικότερα προβλήματα που εμποδίζουν το έργο των ΤοΣΠΠΑ.

ΕΡ. Κατά την γνώμη σας, ποιος Δήμος παρουσιάζει την μεγαλύτερη εξέλιξη στο θέμα των ΤοΣΠΠΑ?

ΑΠ. Οι Δήμοι Ζακύνθου και Ηλιούπολης είναι παράδειγμα προς μίμηση για όλους τους Δήμους της χώρας.

2.4 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007

1. ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ Κ.Ο.Κ

Στάθμευση σε χώρο όπου υπάρχει πινακίδα.....	0
P39 που απαγορεύεται η στάθμευση.....	18
P40 που απαγορεύει στάση και στάθμευση.....	62
P41 που απαγορεύει στάση και στάθμευση στην πλευρά της σε περιπτώσεις μήνες.....	0
P42 που απαγορεύει στάση και στάθμευση σε πλευρά της σε άρτιους μήνες.....	0
P43 που απαγορεύεται η στάθμευση πέραν ορισμένης χρονικής διάρκειας....	0

2. ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ 34 Κ.Ο.Κ-ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗ ΣΤΑΘΕΥΣΗ:

A. Σε απόσταση μικρότερη των:	
5μ. από διάβαση πεζών.....	0
12μ. από στάση μέσω μαζικής μεταφοράς.....	0
12μ. από πινακίδα STOP.....	0
20μ. από φωτεινό σηματοδότη.....	0
B. Προ εισόδου.....	0
Γ. Σε διπλή σειρά	2
Δ. Σε πεζοδρόμιο	65
Ε. Σε κυρτή αλλαγή ή σε στροφή με ανεπαρκή ορατότητα για προσπεράσματα.....	1
Ζ. Σε οδό που το υπόλοιπο τμήμα της δεν επαρκούσε για την κυκλοφορία άλλων οχημάτων.....	6
Η. Σε πεζοδρόμους.....	289
Θ. Σε ράμπα για άτομα με ειδικές ανάγκες.....	312
Ι. Σε πλατεία.....	134
Κ. Σε σημείο ελεγχόμενης στάθμευσης.....	1.280
Λ. Ειδική θέση στάθμευσης για άτομα με μειωμένη κινητικότητα σε γωνία...	17
M. Σε γωνία.....	4
	<u>ΣΥΝΟΛΟ...2.190</u>

Τα παραπάνω, είναι στατιστικά στοιχεία από την Δημοτική Αστυνομία του Δήμου Κορυδαλλού.

2.5 ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΝΕΑΠΟΛΗΣ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:

ΕΤΑΙΡΙΑ: NORTH WAYNE RESEARCH ΕΠΕ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: Ποσοτική έρευνα με προσωπικές συνεντεύξεις και χρήση ερωτηματολογίου

ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ: Δήμος Νεάπολης

ΔΕΙΓΜΑ: 500 άτομα

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ: Για την διεξαγωγή της έρευνας εργάστηκαν 7 ερευνητές και δυο ελεγκτές.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Αισθάνεστε ασφαλείς στον Δήμο Νεάπολης?

Οι κάτοικοι του δήμου Νεαπόλεως δηλώνουν <σχετικά ασφαλείς>. Περίπου το 20% των κατοίκων δεν αισθάνονται καθόλου ασφαλείς το 40% των κατοίκων αισθάνονται λίγο ασφαλείς και το 38,4 πολύ.

Έχετε παρατηρήσει/ακούσει για κάποιες μορφές αδικημάτων στην γειτονιά σας?

ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ ΣΠΙΤΙΩΝ	73,6
ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	65,2
ΠΟΡΤΟΦΟΛΑΔΕΣ	56,8
ΤΣΑΝΤΑΚΗΔΕΣ	56,2
ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	50,2
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	44,4
ΚΛΟΠΕΣ ΚΙΝΗΤΩΝ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ	42,0
ΔΙΑΤΑΡΑΞΗ ΚΟΙΝΗΣ ΗΣΥΧΙΑΣ	38,4
ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	31,2
ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΟΙ	24,0
ΟΔΗΓΗΣΗ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΗΡΕΙΑ ΑΛΚΟΟΛ	21,6
ΚΛΟΠΕΣ ΜΕ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΑ	17,8

Ποιες μορφές εγκλημάτων φοβάστε για εσάς και την οικογένεια σας?

ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ ΣΠΙΤΙΩΝ	61,6
ΠΟΡΤΟΦΟΛΑΔΕΣ	40,4
ΤΣΑΝΤΑΚΗΔΕΣ	39,4
ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	37,8
ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	36,6
ΚΛΟΠΕΣ ΚΙΝΗΤΩΝ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ	25,6
ΚΛΟΠΕΣ ΜΕ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΑ	24,6
ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΟΙ	24,2
ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	23,2
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	20,8

ΔΙΑΤΑΡΑΞΗ ΚΟΙΝΗΣ ΗΣΥΧΙΑΣ	19,4
ΟΔΗΓΗΣΗ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΗΡΕΙΑ ΑΛΚΟΟΛ	17,2
ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΛΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	15,2
ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	15,0
ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	13,8
ΠΟΡΝΕΙΑ	12,0

ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ: Το 28% των ατόμων που δηλώνει γνώση αυτών που έχουν παραβατική συμπεριφορά είναι:

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ: 63,9
ΕΛΛΗΝΕΣ: 38,9
ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ: 16,7
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ: 2,8

Ποια νομίζετε ότι είναι τα σημαντικότερα αίτια που οδηγούν στην διάπραξη των παραπάνω αδικημάτων?

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	76,0
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	31,8
ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ	8,6
ΠΟΛΙΤΙΚΑ	8,2
ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	4,0
ΕΛΛΕΙΨΗ ΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΑΓΩΓΗΣ	3,6
ΑΝΕΡΓΙΑ	3,0
ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ	2,2
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	1,8
ΕΜΦΥΤΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	1,0

Τι έχετε να προτείνετε για την καλύτερη προστασία του Δήμου Νεάπολης?

ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗ	79,2
ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΔΡΟΜΩΝ-ΠΛΑΤΕΙΩΝ	39,2
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	36,2
ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΑΜΕΣΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	29,8
ΕΚΣΥ/ΣΜΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	24,0
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΗΨΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ	18,6
ΣΗΜΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	14,0
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ	12,0
ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ	11,4
ΟΜΑΔΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	10,6

Θα επιθυμούσατε να συμμετέχετε σε εθελοντικές ομάδες ανά γειτονιά για την καλύτερη προστασία και ασφάλεια της γειτονιάς σας?

ΟΧΙ απαντά το 80,8%

ΝΑΙ απαντά το 19,2%

Οι κάτοικοι που δηλώνουν ότι επιθυμούν να συμμετέχουν σε εθελοντικές ομάδες είναι κυρίως γυναίκες, έγγαμες με παιδιά και μέσω μορφωτικού επιπέδου. Ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 35-44 ετών και δεν εργάζονται (νοικοκυρές 24%) ή απασχολούνται σαν απλοί υπάλληλοι στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, και όχι ανώτεροι ιδιωτικοί υπάλληλοι.

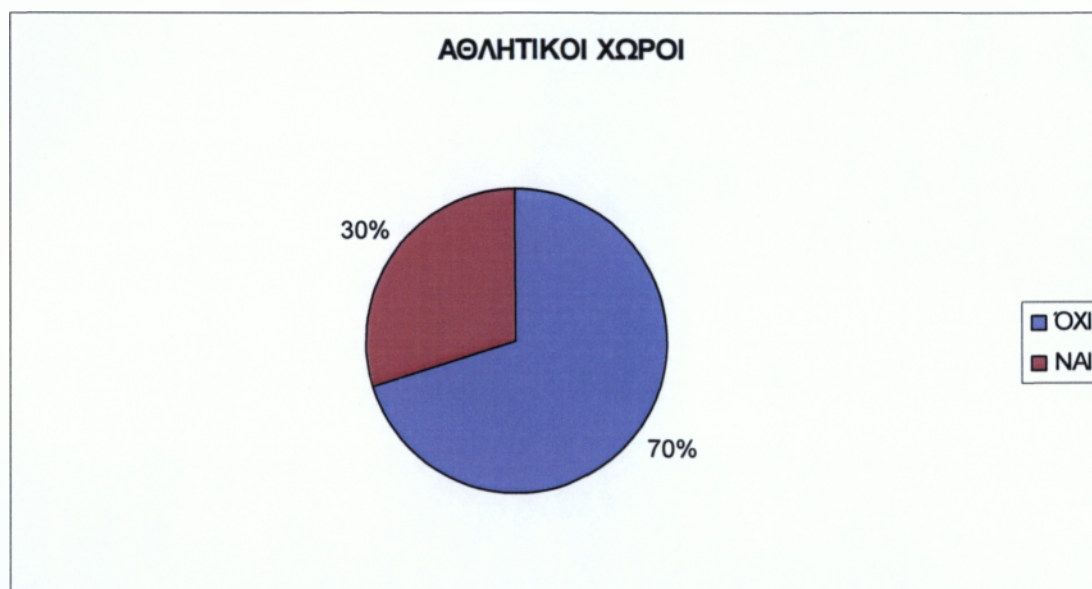
2.6 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Η έρευνα είναι ποσοτική με χρήση ερωτηματολογίου, πραγματοποιήθηκε στην περιοχή του δήμου Κορυδαλλού με δείγμα 100 ατόμων. Σκοπός της έρευνας είναι να διαπιστώσουμε εάν ο δήμος παρέχει τα απαραίτητα κοινωνικά αγαθά στους δημότες του, τα οποία παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο σε θέματα παραβατικότητας.

1. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟ?

Η πρώτη ερώτηση αναφέρεται στην ύπαρξη επαρκών αθλητικών χώρων. Όπως όλοι γνωρίζουμε ο αθλητισμός διαμορφώνει τον χαρακτήρα του ανθρώπου απομακρύνοντας τον από παραβατικές πράξεις.

Αρνητική ήταν η απάντηση κατά το 70% καθώς θετική το 30%

2. Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΣΕ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΑΡΚΕΤΟΣ?

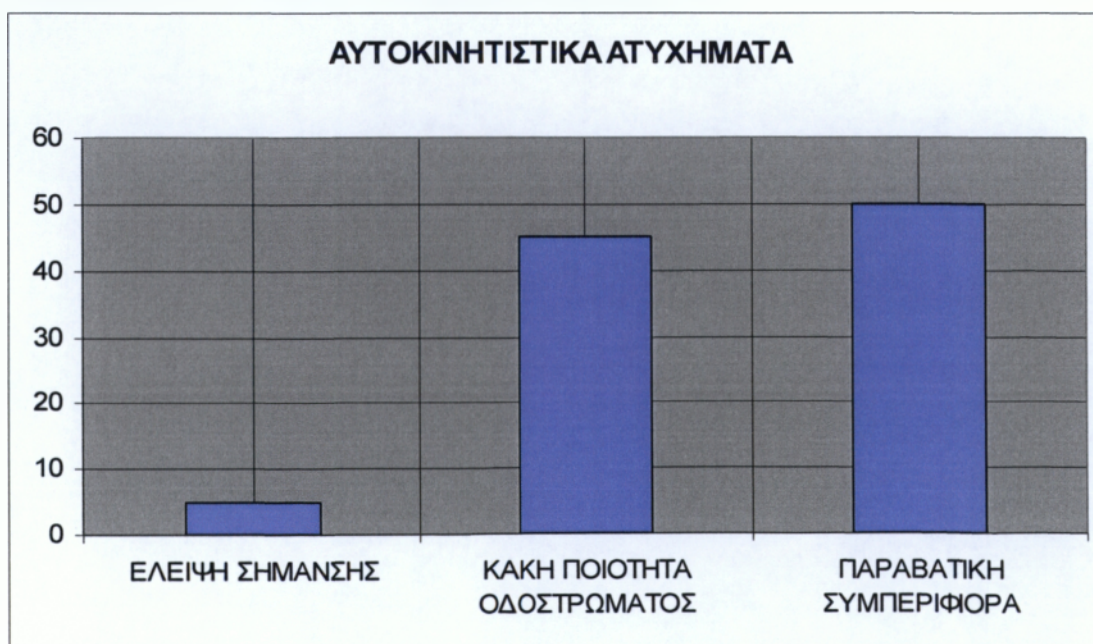
Η δεύτερη ερώτηση προσπαθεί να δώσει <φώς> στους μάλλον σκοτεινούς δρόμους του Δήμου. Ο μη φωτισμός σε δημόσιους χώρους ενθαρρύνει τους δράστες να προβούν σε άνομες πράξεις.

Σε αυτό το σημείο παρατηρούμαι την έλλειψη φωτισμού του Δήμου, γεγονός που είναι αρκετά επικίνδυνο για την σωματική ακεραιότητα των δημοτών.

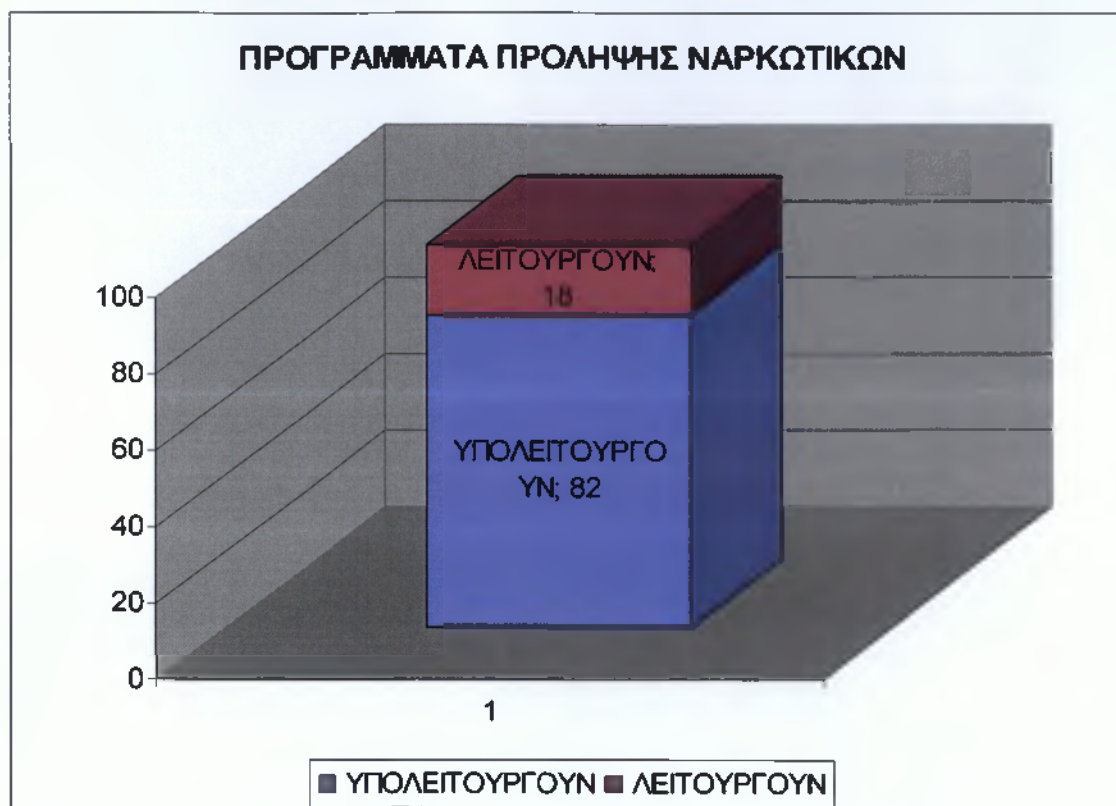
3. ΠΟΥ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ?

Η παραβατική συμπεριφορά φτάνει στο 50%, ενώ ακολουθούν η κακή ποιότητα οδοστρώματος με 45% και έλλειψη σήμανσης με 5%. Αυτό σημαίνει ότι η Ελληνική Αστυνομία θα πρέπει να εντατικοποιήσει τους ελέγχους στον Δήμο. Ενώ και η ποιότητα του οδοστρώματος θα πρέπει να βελτιωθεί.

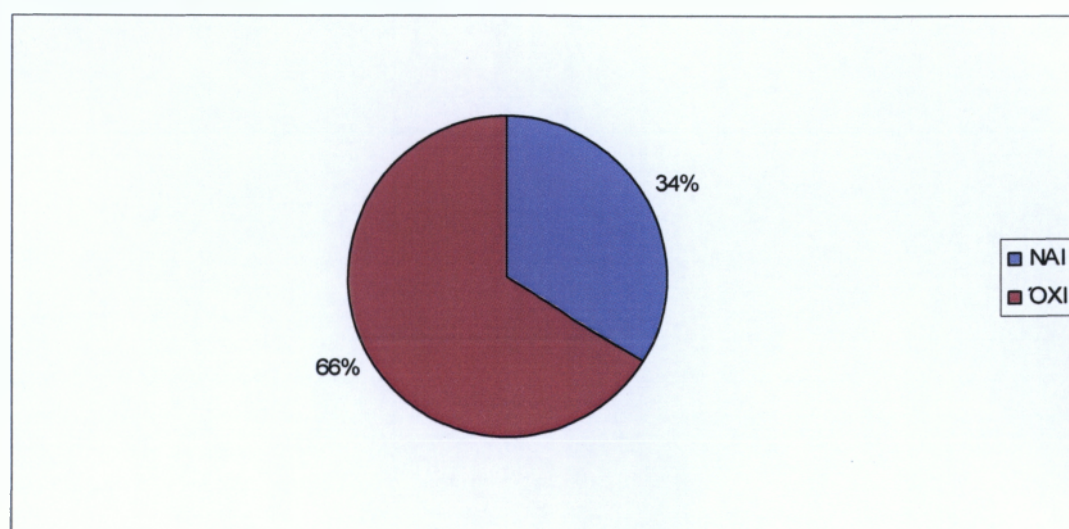
4.ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΟΜΙΖΕΤΑΙ ΠΩΣ ΥΠΟΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ Ή ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΩΣΤΑ?

Η χρήση ναρκωτικών είναι μία από τις βασικότερες παραβάσεις. Τα άτομα που είναι χρήστες ναρκωτικών έχουν μεγάλη πιθανότητα να προβούν σε παράνομες πράξεις είτε να εξασφαλίσουν χρήματα άμεσα, είτε ενεργούν παράνομα κάτω από την επήρεια απαγορευμένων ουσιών. Για αυτό τον λόγο λοιπόν είναι απαραίτητη

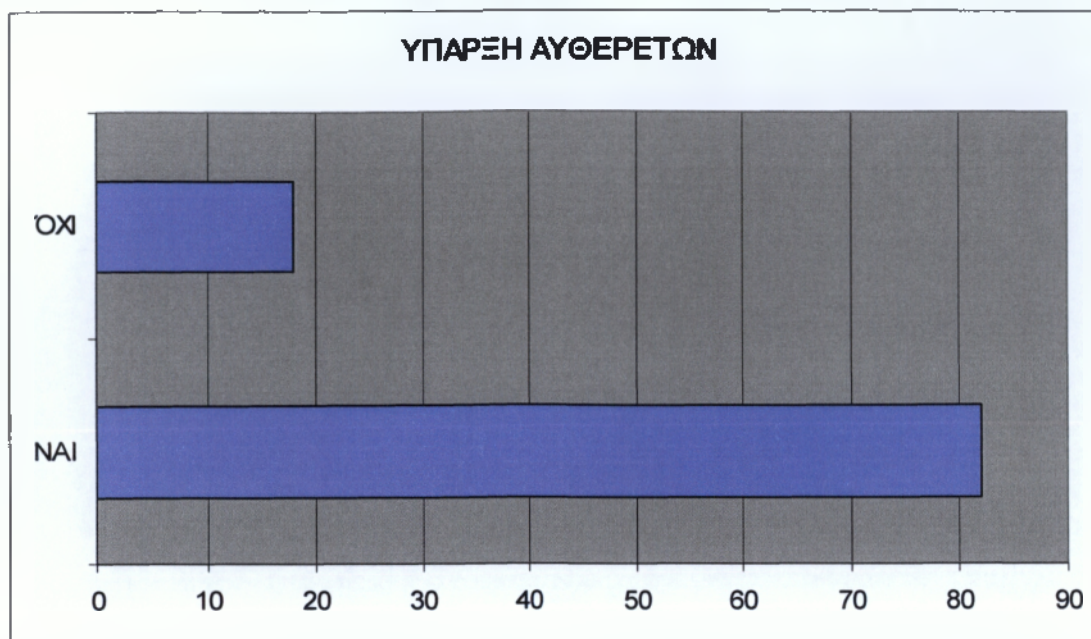

5.ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΔΙΝΟΥΝ ΛΥΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ?

Ένα μεγάλο ποσοστό ατόμων που υποκύπτουν σε παραβατικές πράξεις είναι άνεργοι, εδώ θα παρατηρήσουμε πως αντιμετωπίζουν οι δημότες τα κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού.

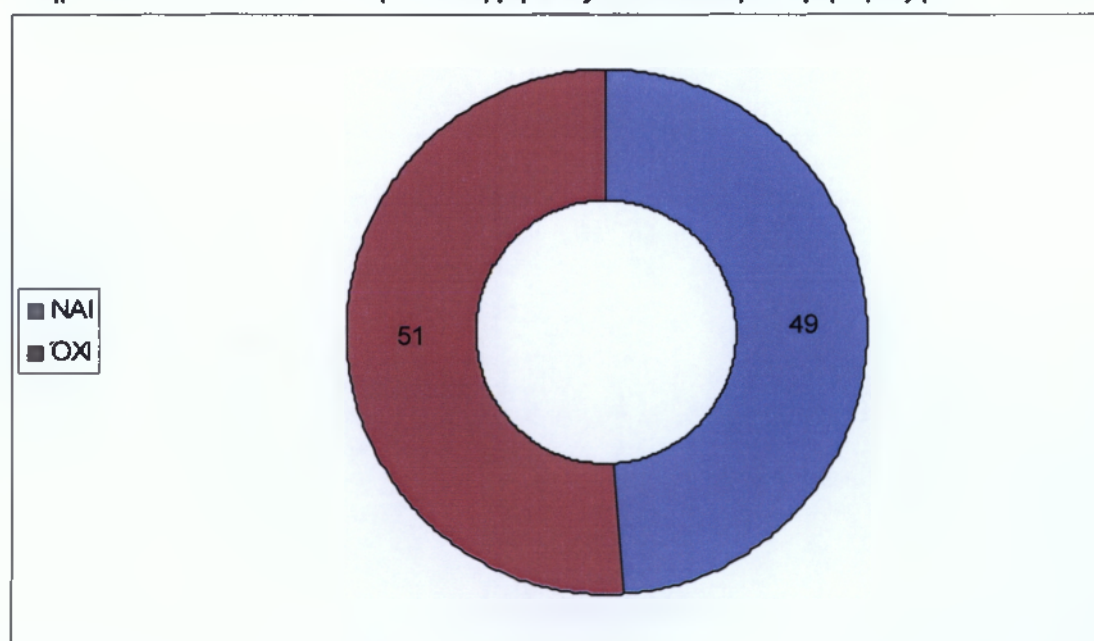
6. ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ?

Μεγάλο ποσοστό ύπαρξης αυθαιρέτων παρουσιάζετε στον Δήμο Κορυδαλλού το οποίο αγγίζει το 82%, κατά την άποψη των πολιτών. Τις περισσότερες φορές τα αυθαίρετα σπίτια που δεν γκρεμίζονται εγκαταλείπονται με αποτέλεσμα να γίνονται προσωρινά καταλύματα για άστεγους, τοξικομανείς και μετανάστες.

7.ΘΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΑΤΕ ΚΑΠΟΙΟ ΚΡΟΥΣΜΑ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΣΑΣ?

Στην έβδομη ερώτηση θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε την αντίδραση των δημοτών εάν υποπέσει στην αντίληψη τους κάποια παράνομη πράξη.

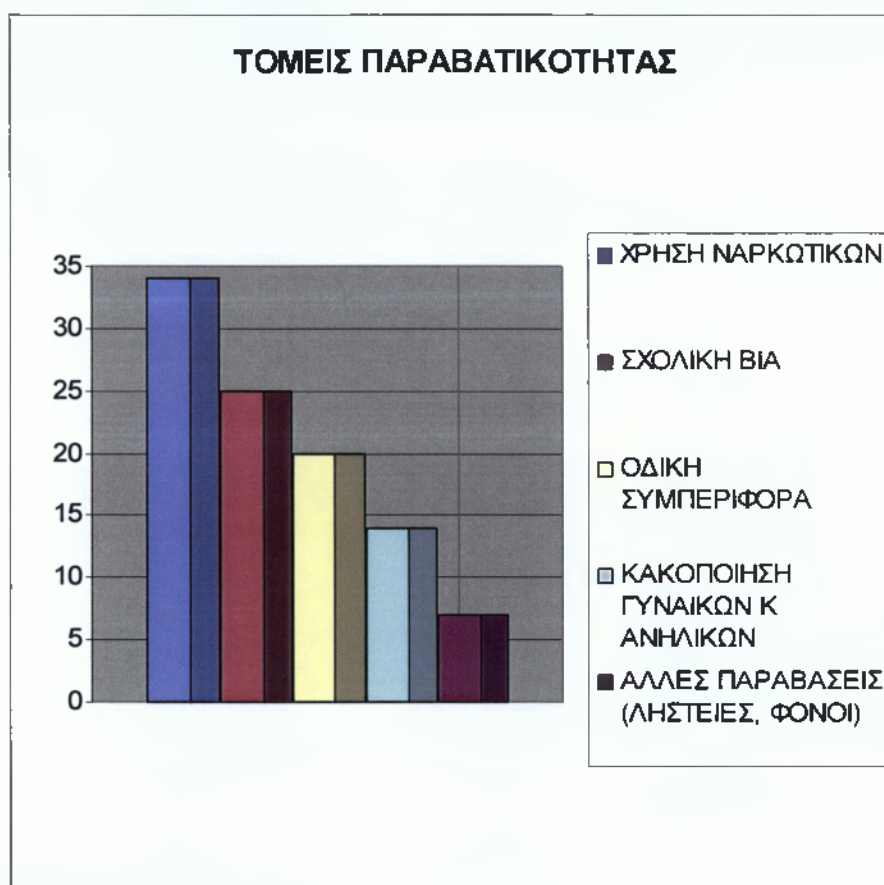

Διχασμένοι είναι οι δημότες στην ερώτηση, αφού οριακά υπερισχύει η θετική απάντηση με ποσοστό 51% ενώ ακολουθεί το ΟΧΙ με 49%. Εδώ παρατηρούμαι ότι οι

δημότες έχουν μεγάλη αρνητική στάση, η εξήγηση είναι ότι είτε φοβόνται για κάποιου είδους αντίποινα είτε δεν θέλουν να εμπλακούν ως μάρτυρες.

8.ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΩΣΕΙ ΛΥΣΗ?

Στην τελευταία ερώτηση προσπαθούμε να κατανοήσουμε ποια είναι τα προβλήματα τα οποία χρειάζονται άμεση λύση και επέμβαση από τα αρμόδια όργανα του δήμου.

ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ: 34%

ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ: 25%

ΟΔΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ: 20%

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ Κ ΑΝΗΛΙΚΩΝ: 14%

ΆΛΛΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ (ΛΗΣΤΕΙΕΣ, ΦΟΝΟΙ): 7%

2.7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα Τοπικά συμβούλια παραβατικότητας είναι μία άριστη πρωτοβουλία από τους τοπικούς φορείς, βέβαια τα συμβούλια αυτά στοχεύουν, κατά ένα μεγάλο βαθμό, στον εθελοντισμό των δημοτών. Ο εθελοντισμός στην Ελλάδα δεν έχει καθιερωθεί στην ζωή των πολιτών με αποτέλεσμα τα τοπικά συμβούλια να μην αποδώσουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους, μεγάλα βήματα ανάπτυξης του εθελοντισμού στην χώρα μας έγινε την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 στην Αθήνα παρά την μεγάλη αυτήν πρόοδο τα επίπεδα εθελοντισμού βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο στην Ελλάδα σε σύγκριση και με άλλες χώρες. Ποιος είναι ο λόγος όμως που ο εθελοντισμός δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο στην Ελλάδα? Κατά την προσωπική μου άποψη δεν έχει γίνει μία αξιόλογη συνεχόμενη εκστρατεία από τα αρμόδια όργανα, εννοείτε ότι προσπάθειες έχουν γίνει αρκετές φορές, αλλά ο εθελοντισμός τελειώνει μαζί με το γεγονός (π.χ Ολυμπιακοί Αγώνες). Βασικός παράγοντας είναι ο εθελοντισμός να εισχωρήσει στην Παιδιά και Κουλτούρα των πολιτών, μία ιδέα κατά την κρίση μου είναι η εισαγωγή υποχρεωτικού μαθήματος σε σχολεία και σχολές.

Ένα δεύτερο μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα συμβούλια πρόληψης παραβατικότητας είναι η εξασφάλιση πόρων, η έλλειψη πόρων δυσχεραίνουν την πρόσληψη προσωπικού, την δημιουργία εγκαταστάσεων καθώς και την εφαρμογή των προγραμμάτων. Οι οικονομική βοήθεια έρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το προσωπικό όμως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά ένα μεγάλο ποσοστό δηλώνει άγνοια για τον τρόπο που εξασφαλίζονται οι οικονομικοί πόροι.

Στην συνέχεια θα πρέπει να κατανοήσουμε ότι η παραβατικότητα δεν <γεννιέται> αλλά δημιουργείτε μέσα από κοινωνικές αντιθέσεις, ανισοκατανομή αγαθών, φτώχεια κ.τ.λ. η προσωπική μου γνώμη είναι να λυθούν όλα αυτά τα προβλήματα από την αρχή χωρίς να φτάσουμε στο επίπεδο της πρόληψης.

Είναι αλήθεια, πως ο θεσμός αυτός που έχει δοκιμαστεί με επιτυχία σε άλλες χώρες και έχει αποδώσει καρπούς στον τομέα της πρόληψης της παραβατικότητας, στην Ελλάδα, εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων, θα λέγαμε επιεικώς πως δεν απέδωσε τα ανάλογα. Από την πρόβλεψή του στο νόμο πέρασαν περίπου έξι χρόνια και ο απολογισμός είναι αποκαρδιωτικός. Αλλού δεν συστάθηκαν καθόλου Συμβούλια Πρόληψης της Παραβατικότητας, αλλού συστάθηκαν αλλά δεν λειτούργησαν, αλλού αδρανοποιήθηκαν μετά από μερικούς μήνες λειτουργίας και αλλού παρέμειναν μόνο στα χαρτιά. Η αποτυχία για πολλούς οφείλεται κυρίως στην έλλειψη καταλλήλων προσώπων, που θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν και τους υπολοίπους για να υπάρξει έργο. Έλλειψη ενός επαγγελματία υπαλλήλου του δήμου, ο οποίος θα έχει την φροντίδα συντονισμού, κατεύθυνσης, γραμματειακής στήριξης και εμπύχωσης του έργου των υπολοίπων μελών του ΤΟ.Σ.Π.Π.Α. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια η κατάσταση έχει βελτιωθεί

Παρόλο ότι υπάρχουν αρκετά προβλήματα, τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας, είναι μία αξιόλογη πρωτοβουλία σε τοπικό επίπεδο η οποία αυξάνει την κοινωνική πολιτική των ΟΤΑ. Η κίνηση αυτή ταραξεί τα λιμνάζοντα νερά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς παρατηρούμε μία ομάδα επιστημόνων με διάφορες ειδικότητες να προσπαθούν να δώσουν λύση σε ευαίσθητα και πολύπλοκα προβλήματα. Για πρώτη φορά παρουσιάζεται

στους ΟΤΑ μία τόσο οργανωμένη και διευρυμένη κοινωνική πολιτική, πράγματι ο παραπάνω θεσμός είναι κάτι πρωτόγνωρο για τα Ελληνικά δεδομένα. Ο θεσμός αυτός έχει μεγάλη επιτυχία σε άλλες χώρες, δεν μένει λοιπόν, παρά να δούμε τα θετικά αποτελέσματα και στην δική μας χώρα.

2.8 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΑΡΧΕΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ.
- ΑΡΧΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
- ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ
- ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
- ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ
- ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ
- ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
- ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ
- ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
- ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΒΙΒΛΙΟ «ΝΙΩΘΩ ΑΣΦΑΛΕΙΣ» κ. ΚΟΥΡΑΚΗΣ
- ΒΙΒΛΙΟ «ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ» κ. ΚΟΥΡΑΚΗΣ
- ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:
 1. http://europa.eu/index_el.htm
 2. <http://www.cityofathens.gr>
 3. <http://www.astynomia.gr/>

2.9 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΟΜΙΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤοΣΠΠΑ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

*Μπέσιλα-Βήκα Ευρυδίκη
Καθηγήτρια Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης Παντείου Πανεπιστημίου*

Η αύξηση της εγκληματικότητας στην εποχή μας δημιουργεί σοβαρές ανησυχίες για το μέλλον της κοινωνίας μας. Είναι κοινή αντίληψη όλων, πως το κράτος δεν μπορεί να προλάβει την αξιόποινη πράξη.

Ο νόμος 2713/99 προβλέπει τη σύσταση Συμβουλίων Πρόληψης της Εγκληματικότητας με 5-11 μέλη σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα που έχουν πληθυσμό άνω των 3.000 κατοίκων, τα οποία απαρτίζονται από επιστήμονες και λειτουργούς που διαμένουν μόνιμα στην περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας και διαθέτουν ειδικές γνώσεις στον τομέα της εγκληματικότητας και της νεανικής παραβατικότητας, όπως δικαστικοί λειτουργοί, εγκληματολόγοι, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, αστυνομικοί, κοινωνικοί λειτουργοί κ.λπ. Σκοπός τους είναι η καταγραφή και μελέτη της εγκληματικότητας σε τοπικό επίπεδο, καθώς και η υποβολή προτάσεων για την αντιμετώπισή της.

Ο ρόλος των Συμβουλίων Πρόληψης της Εγκληματικότητας είναι γνωμοδοτικός και συμβουλευτικός και η θέση των μελών τους τιμητική και άμισθη. Η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσω των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας (ΤοΣΠΠΑ), όπως μετονομάστηκαν, πρέπει να είναι άμεση και αποτελεσματική και αυτό που προέχει είναι η οργάνωση, που επιτρέπει παρακολούθηση των προβληματικών καταστάσεων και κοινωνικών φαινομένων με σκοπό την προστασία της τοπικής κοινωνίας μέσω της πρόληψης.

Βασική επιδίωξη των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας είναι η ενίσχυση των δεσμών της γειτονιάς για την ενδυνάμωση της συμμετοχικής, αντεγκλητικής πολιτικής. Αυτά καλούνται να αντιμετωπίσουν τα αίτια που προκαλούν την εγκληματικότητα και όχι να υποκαταστήσουν την Αστυνομία.

Τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης της Παραβατικότητας είναι θεσμός που βασίζεται αποκλειστικά στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η οργάνωση και η λειτουργία τους γίνεται με απόφαση του Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας, μετά από πρόταση του οικείου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.

Η προστασία της κοινωνίας απαιτεί την πρόληψη, εφόσον η καταστολή όχι μόνο δεν ωφελεί, αλλά μόνο προβλήματα δημιουργεί. Δυστυχώς σήμερα η πρόληψη μιας παραβατικής συμπεριφοράς ασθενεί, διότι δεν αποκαλύπτονται τα περισσότερα από τα τελούμενα εγκλήματα, αφού το κράτος δεν μπορεί να

παρακολουθήσει κάθε πτυχή της κοινωνικής ζωής. Τα γενικά μέτρα που χρησιμοποιεί δεν μπορούν να περιλάβουν τις ιδιαιτερότητες που εμφανίζει κάθε τοπική περιφέρεια για να μπορέσει να προλάβει το έγκλημα και ν' αποφευχθεί η θυματοποίηση των ατόμων. Ο φόβος που προκαλεί η μικρομεσαία εγκληματικότητα στις τοπικές κοινωνίες δεν θεραπεύεται με καταστολή ή στιγματισμό. Προτείνεται νέα αντεγκλητική πολιτική με πρόληψη, κοινωνική αλληλεγγύη και κυρίως, συμμετοχή του πολίτη.

Υπάρχουν πολλές δράσεις που μπορεί να αναπτύξει ο Δήμος και των οποίων ο συντονισμός μπορεί να γίνει μέσα από τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης της Παραβατικότητας. Η σημασία του θεσμού αυτού, ιδιαίτερα στη δημιουργία κοινωνικής συνοχής, οδήγησε στην αναφορά του θεσμού στα άρθρα του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Τα Συμβούλια αυτά έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν πρωτοβουλίες σε τοπικό επίπεδο, με στόχο την πρόληψη του εγκλήματος και τη συνδρομή των πολιτών στο κοινωνικό έργο της αστυνομίας.

Είναι αλήθεια, πως ο θεσμός αυτός, που έχει δοκιμαστεί με επιτυχία σε άλλες χώρες και έχει αποδώσει καρπούς στον τομέα πρόληψης της παραβατικότητας, στην Ελλάδα, εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων, θα λέγαμε επιεικώς πως δεν απέδωσε τα ανάλογα. Από την πρόβλεψή τους στο νόμο πέρασαν περίπου 6 χρόνια και ο απολογισμός είναι αποκαρδιωτικός. Αλλού δεν συστάθηκαν καθόλου Συμβούλια Πρόληψης της Παραβατικότητας, αλλού συστηθήκαν αλλά δεν λειτούργησαν, αλλού αδρανοποιήθηκαν μετά από μερικούς μήνες λειτουργίας και αλλού παρέμειναν μόνο στα χαρτιά. Η αποτυχία για πολλούς οφείλεται κυρίως στην έλλειψη κατάλληλων προσώπων που θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν και τους υπόλοιπους για να υπάρξει έργο Ομάδα Διοίκησης Έργου, που έχει συσταθεί στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης για τη μελέτη και ενίσχυση του θεσμού, έχει συστήσει έναν οδηγό όχι μόνο για τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας αλλά και χρήσιμες συμβουλές για την πρόληψη της καθημερινής παραβατικότητας. Πιστεύουμε πως είναι ένα πολύτιμο βοήθημα κατεύθυνσης για την έναρξη λειτουργίας ενός τέτοιου θεσμού, σε συνδυασμό με τη λειτουργία ενός Κεντρικού Συμβουλίου Πρόληψης της Παραβατικότητας, που έχει ως έργο το συντονισμό της δράσης των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας καθώς και την παροχή σ' αυτά επιστημονικών κατευθύνσεων. Για να επανέλθουμε στο θέμα των λόγων μη ικανοποιητικής λειτουργίας των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας μέχρι σήμερα, πιστεύουμε από την μέχρι τώρα εμπειρία μας, πως κατά πολύ οφείλεται στην έλλειψη ενός επαγγελματία υπάλληλου του Δήμου, ο οποίος θα έχει τη φροντίδα συντονισμού, κατεύθυνσης, γραμματειακής στήριξης και εμπύχωσης του έργου των υπολοίπων μελών του ΤοΣΠΠα. Κρίναμε απαραίτητη τη συμμετοχή σε αυτά του Δημάρχου ή ενός μέλους του Δημοτικού Συμβουλίου, που θα μπορούν να μεταφέρουν στο Δημοτικό Συμβούλιο τα προβλήματα, την πορεία και την αποτελεσματικότητα του έργου της ομάδας για να ληφθούν οι ανάλογες αποφάσεις. Η ίδρυση των ΤοΣΠΠα είναι προαιρετική για τους ΟΤΑ. Λόγω όμως της αποστολής και του έργου τους πρέπει να ενταχθούν μέσα, όχι μόνο στον κοινωνικό ιστό, αλλά και στο πακέτο των υπηρεσιών που προσφέρει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στους πολίτες της, ιδιαίτερα αυτούς των μεγάλων

αστικών κέντρων. Γι' αυτό θα πρέπει η σύσταση των δομών αυτών να ξεπεράσει τον απλό και αόριστο χαρακτήρα άσκησης μέρους της κοινωνικής πολιτικής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά να ενταχθεί δυναμικά στην εσωτερική δομή του Δήμου. Αυτό μπορεί να γίνει είτε με τη σύστασή τους υπό μορφή ενός Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου, είτε με τη σύσταση ενός αντίστοιχου γραφείου υπό τη στέγη του Αυτοτελούς Γραφείου Δημάρχου, όταν αυτό προβλέπεται από τον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών του Δήμου, είτε ως γραφείο υπό τη Διεύθυνση των Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου, είτε ως γραφείο υπό τη σκέπη ενός Αυτοτελούς Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών, εφόσον υπάρχει ένα τέτοιο τμήμα στο Δήμο, είτε τέλος να ενταχθεί ως ένα αυτοτελές γραφείο κάτω από οποιαδήποτε Διεύθυνση. Η ένταξη μιας τέτοιας δομής υπό τη Διεύθυνση της Δημοτικής Αστυνομίας, έστω κι αν εκ πρώτης όψεως φαίνεται να έχει η Διεύθυνση αυτή περισσότερη συνάφεια με το αντικείμενο των ΤοΣΠΠα από οποιαδήποτε άλλη, κρίνεται αδόκιμη, εφόσον στόχος και σκοπός των δομών αυτών είναι η πρόληψη, ενώ ο ρόλος της Αστυνομίας είναι συνδεδεμένος στη συνείδηση του μέσου Έλληνα με καταστολή. Δυσκολίες υπήρξαν στο παρελθόν και με άλλες δομές, όπως τα ΚΑΠΗ, οι βρεφονηπιακοί σταθμοί κ.α. και σήμερα οι δομές αυτές αποτελούν κύτταρα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Επομένως, η αποκαρδιωτική εικόνα που κατά καιρούς διατυπώνεται για τη σύσταση των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας μπορεί και πρέπει να ανατραπεί, διότι βελτιώνουν την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας μέσα από την πλαισίωση και το συντονισμό τοπικών κοινωνικών φορέων, όπως των συλλόγων γονέων, θεραπευτικών κοινοτήτων, τοπικών ή περιφερειακών γραφείων του ΟΑΕΔ, τοπικών συναφών συλλόγων, εκκλησίας, προσκοπισμού – οδηγισμού, δημοτικής αστυνομίας ή τοπικών αστυνομικών τμημάτων.

Μέσα από τις δομές αυτές αναδεικνύεται η αξία της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση ενός ειρηνικού και ήσυχου κοινωνικού περιβάλλοντος, για να ζήσουν με ασφάλεια οι ίδιοι και τα παιδιά τους. *Το κείμενο προέρχεται από την εισήγηση της κας Ευρυδίκης Μπέσιλα-Βήκα στην εκδήλωση του Ινστιτούτου Δημοκρατίας με θέμα: «ΠΡΟΛΗΨΗ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ» που πραγματοποιήθηκε στην Νέα Φιλαδέλφεια, την Δευτέρα 3 Οκτωβρίου 2005*

Κουράκης Νέστωρ
Καθηγητής στο Τμήμα Νομικής του
Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Πριν από κάποιους μήνες μου έγινε η τιμή από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης να μου ανατεθεί η Προεδρία στην Ομάδα Διοίκησης Έργου που αφορά τον συντονισμό και την προώθηση των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας. Έτσι είχα την ευκαιρία, μαζί με τα άλλα 14 μέλη της Ομάδας, να συζητήσουμε τα προβλήματα που αφορούν την πρόληψη της παραβατικότητας σε τοπικό επίπεδο και να επιχειρήσουμε την προώθηση αυτής της ιδέας, ώστε, στους σημαντικότερους

τουλάχιστον Δήμους της χώρας, να λειτουργήσουν επιτέλους τέτοια Συμβούλια.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ανάλογες προσπάθειες έχουν γίνει στο εξωτερικό από πολλά χρόνια και, συγκεκριμένα, από τη δεκαετία του '80, όταν ένας Πρόεδρος της Επιτροπής Γάλλων Δημάρχων, ο Gilbert Bonnemaïson το 1983 συνέταξε το 1983 μία σημαντική έκθεση, όπου ανέλυε το πώς μπορούσε να λειτουργήσει η πρόληψη σε τοπικό επίπεδο.

Το ίδιο και οι Βρετανοί, ένα χρόνο αργότερα, δημιούργησαν κάποιες «Multi-Agency Committees», που είχαν σχέση με την πρόληψη της παραβατικότητας σε τοπικό επίπεδο (υπ. 1).

Ήρθε και το Συμβούλιο της Ευρώπης με πολύ σημαντικές Συστάσεις, ήδη από το 1983, και έθεσε τα θεμέλια πάνω στα οποία θα μπορούσε να οικοδομηθεί αυτή η προσπάθεια (υπ. 2). Έτσι, η Ελλάδα προσπαθεί, αξιοποιώντας όλη αυτή την πείρα και τη γνώση, να επιτύχει στον τομέα καταπολέμησης της εγκληματικότητας κάτι περισσότερο από την απλή καταστολή.

Βέβαια, ένα ανάλογο πείραμα στην Ελλάδα είχε γίνει ήδη το 1987 με το τότε συσταθέν Συμβούλιο Πρόληψης της Εγκληματικότητας, το οποίο ωστόσο δεν λειτούργησε (ν. 1738/1987). Από την άλλη πλευρά, η προσπάθεια που γίνεται τώρα έχει θεσμοθετηθεί το 1999 (ά. 16 ν. 2713/1999) και έκτοτε έχουν αναληφθεί αρκετές πρωτοβουλίες, ώστε να μπορέσει αυτός ο θεσμός να ενεργοποιηθεί.

Πρέπει να ομολογήσουμε ότι, αν και συστήθηκαν γύρω στα 89-90 τοπικά Συμβούλια Πρόληψης σε διάφορα μέρη της χώρας, αυτά δεν κατέστη δυνατόν να λειτουργήσουν με ουσιαστικό τρόπο. Ωστόσο, τον τελευταίο καιρό, υπάρχει μια σημαντική αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος: στον Πειραιά έχει συσταθεί από τις 18 Μαΐου του 2005 ένα δυναμικό Συμβούλιο Πρόληψης της Παραβατικότητας, το οποίο υπόσχεται να αντιμετωπίσει τα προβλήματα με ιδιαίτερα αποτελεσματικό τρόπο. Επίσης, στον Κορυδαλλό γίνεται σημαντική προσπάθεια και έχει οργανωθεί μία Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Όμως και σε άλλες περιοχές, όπως στην Ηλιούπολη, στη Ζάκυνθο κ.α., υπάρχουν Συμβούλια τα οποία λειτουργούν αποδοτικά. Ένας από τους βασικούς σκοπούς αυτών των Συμβουλίων είναι και η καταγραφή της εγκληματικότητας σε κάθε περιοχή, ώστε, με βάση τα δεδομένα αυτής της καταγραφής, να προχωρήσουν στη συνέχεια τα Συμβούλια από τη διάγνωση στην πρόληψη και στη θεραπεία.

Αντιλαμβάνεται κανείς, ότι τα προβλήματα είναι πολλά, οργανωτικά και οικονομικά. Είναι, όμως, φανερό ότι, εφόσον υπάρχει διάθεση για δουλειά και εφόσον τα Συμβούλια αυτά είναι στελεχωμένα με ανθρώπους ικανούς, που πραγματικά μπορούν να προσφέρουν, τότε το αποτέλεσμα θα είναι σίγουρα θετικό.

Εξάλλου, υπάρχουν προγράμματα, όπως το Κοινωνικό Πρόγραμμα «Θησέας», τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα χρηματοδότησης για την πρόληψη της παραβατικότητας, ιδίως εφόσον πρόκειται για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως είναι οι αποφυλακισθέντες, οι άστεγοι, οι τοξικοεξαρτημένοι, οι μετανάστες και διάφορες άλλες συναφείς κατηγορίες πολιτών, από τις οποίες, δυστυχώς, κατά ένα μεγάλο μέρος, προέρχεται η εγκληματικότητα ή, τουλάχιστον, στις οποίες στερεοτυπικά αυτή αποδίδεται.

Ειδικότερα, όσον αφορά τους τοξικοεξαρτημένους, από έρευνες αυτοομολογούμενης παραβατικότητας και θυματοποίησης αλλά, επίσης, από τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της Αστυνομίας και της Δικαιοσύνης, φαίνεται ότι τα ναρκωτικά, όντως, συνδέονται άμεσα με την εγκληματικότητα. Αυτό πρέπει να το τονίσουμε ιδιαίτερα, ώστε να αντιληφθούμε και την εξής πολύ σημαντική παράμετρο για τα τοπικά Συμβούλια: ότι δηλαδή δεν αρκεί να περιοριστούν αυτά μόνο στην αντιμετώπιση της

παραβατικότητας καθ' εαυτήν, αλλά πρέπει να επεκτείνουν τον ρόλο τους και στην καταπολέμηση των κοινωνικών παραγόντων οι οποίοι εκτρέφουν αυτή την παραβατικότητα. Και κυρίως, υπογραμμίζω και πάλι, ο σπουδαιότερος τέτοιος παράγοντας είναι τα ναρκωτικά.

Επομένως, μέσα σ' αυτό το πλαίσιο θα μπορούσε πράγματι να αναληφθεί από τα τοπικά Συμβούλια μια σημαντική προσπάθεια για κοινωνική πρόληψη: να καταπολεμηθούν, δηλαδή οι κοινωνικοί παράγοντες που οδηγούν στην παραβατικότητα και την εγκληματικότητα. Και εδώ αξίζει να επισημανθεί ότι, όπως τουλάχιστον προκύπτει από σειρά ερευνών, υπάρχει κατά κανόνα ένας μικρός πυρήνας νεαρών παραβατών, οι οποίοι ευθύνονται για το μεγαλύτερο ποσοστό της σοβαρής παραβατικότητας.

Ποια είναι όμως τα χαρακτηριστικά αυτού του πυρήνα των παραβατών; Χρήσιμο είναι να λάβουμε εδώ υπόψη μας πολυετείς έρευνες που έχουν γίνει από ένα σημαντικότατο Βρετανό συνάδελφο καθηγητή της Εγκληματολογίας, τον David Farrington. Σύμφωνα με αυτόν, στις οικογένειες από όπου προέρχονται αυτοί οι νεαροί παραβάτες υπάρχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά (υπ. 3).

Το ένα χαρακτηριστικό είναι, ότι συνήθως πρόκειται για φτωχές οικογένειες. Ωστόσο, δεν είναι μόνον η φτώχεια που φέρνει εγκληματικότητα. Πολύ συχνά η φτώχεια, αντίθετα, χαλυβδώνει το νεαρό παιδί και το ωθεί, από αντίδραση, να ανεβεί ψηλά και να ξεπεράσει άλλους συνομηλίκους του από εύπορες οικογένειες.

Για να υπάρξει η πιθανότητα τέλεσης εγκληματικών πράξεων, πρέπει να υπάρξει ένας συνδυασμός φτώχειας, εγκληματικού παρελθόντος της ίδιας της οικογένειας και έλλειψης ελέγχου των γονέων προς το παιδί. Άρα εδώ, η εκρηκτική ύλη αποτελείται από τρία στοιχεία, τα οποία εφόσον συμπέσουν, μπορεί να εξωθήσουν το παιδί αυτό στην παραβατικότητα, και δη στη σοβαρή παραβατικότητα.

Κάτι ανάλογο προκύπτει και από έρευνες που έχει κάνει το Εργαστήριο Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών, υπό τη διεύθυνσή μου, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Μία μάλιστα πρόσφατη έρευνα προσπάθησε να διαπιστώσει, κατά πόσον έχουμε συμμορίες ανηλίκων ή εν πάση περιπτώσει ομάδες παραβατικών ανηλίκων στην περιοχή του Λεκανοπεδίου Αττικής. Παρουσιάστηκε, λοιπόν, το φαινόμενο, ότι πράγματι τα παιδιά εκείνα που είχαν μια ιδιαίτερη επίδοση σε παραβατικότητα, και εδώ εννοούμε κυρίως αδικήματα, όπως κλοπές από κατάστημα σε ένα ποσοστό 46%, επεισόδια στο γήπεδο 37%, φθορά ξένης ιδιοκτησίας 22% κ.λπ., είχαν αντίστοιχα προβλήματα και στο σπίτι τους, δηλαδή μέσα στην οικογένεια, αλλά επίσης και στο σχολείο, με αποτέλεσμα να καταφύγουν σε παραβατικές ομάδες, ώστε να αναπληρώσουν εκεί την ανθρώπινη επικοινωνία και την αναγνώριση που τους έλειπε (υπ. 4).

Παρατηρούμε, δηλαδή, ότι ο χαλαρός έλεγχος μέσα στην οικογένεια, η αδιαφορία που θα επιδείξει ο γονέας ή, ακόμη περισσότερο, η έλλειψη επικοινωνίας και επαφής ανάμεσα στον γονιό και στο παιδί ευνοούν την παραβατικότητα. Γιατί αυτό είναι το κρίσιμο σημείο: δεν είναι αν έχουμε διαζευγμένους γονείς, δεν είναι αν έχουμε μια τυπική διάσταση ή κάτι ανάλογο μεταξύ γονέων, είναι το πόσο πολύ οι γονείς ασχολούνται πράγματι με το παιδί, διαλέγονται με αυτό και το ενθαρρύνουν να πάει μπροστά.

Εάν, λοιπόν, λείπει αυτό το στοιχείο της επικοινωνίας με τους γονείς, αντίστοιχα το παιδί αδιαφορεί για το σχολείο, φεύγει από το σχολείο -είτε το εγκαταλείπει, είτε πηγαίνει προσωρινά κάπου αλλού, έτσι για να περάσει την ώρα του- και τελικά εμπλέκεται σε ομάδες άλλων νεαρών οι οποίοι από την πλευρά τους εξωθούνται κι εκείνοι να κάνουν κάτι ανάλογο.

Και βεβαίως, μέσα στο πλαίσιο του παλικάρισμού που διακρίνει αυτά τα νεαρά

παιδιά των 13-14-15 ή 16 ετών, είναι πολύ εύκολο μετά να πάνε μαζί και να διαπράξουν μία κλοπή, κυρίως σε οχήματα (μηχανάκια, αυτοκίνητα κ.λπ.). Και εδώ έχει δίκαιο ο Αριστοτέλης, όταν λέει ότι οι νέοι κατά βάση έχουν μία καλή διάθεση, δεν θέλουν το κακό του άλλου, και ό,τι κάνουν, το κάνουν από μία απερισκεψία και ένα θράσος της ηλικίας (Ρητορική, 1389 a. 3 επ. • βλ. την πλήρη περικοπή στο τέλος). Και προσθέτω εγώ, ένα θράσος το οποίο στη συνέχεια περνάει, υποπίπτει σε ύφεση: μετά τα 17-18 γίνεται κανείς πολύ πιο συγκρατημένος, πολύ πιο σώφρων, έχοντας όμως ήδη κάνει τη μικρή του επανάσταση, η οποία και επιβάλλεται να γίνει, διότι, εάν δεν κάνει την επανάστασή του ο νέος, σίγουρα δεν βιώνει σωστά την ηλικία του.

Είναι γνωστή εν προκειμένω η περίφημη ρήση του Τσώρτσιλ που είπε, ότι εάν ένας νέος δεν κάνει την επανάστασή του στα 15, τότε δεν έχει καρδιά. Και αν συνεχίσει να κάνει αυτή την επανάσταση μετά τα 25, τότε δεν έχει μυαλό. Είναι μία πολύ εύστοχη παρατήρηση για να καταλάβουμε ότι πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα ανεκτικοί σε αυτή την επανάσταση του νέου, η οποία γίνεται κατά ένα απόλυτα φυσιολογικό τρόπο, ώστε να μπορέσει ο νέος να αποκτήσει ταυτότητα αμφισβητώντας το κατεστημένο, αμφισβητώντας την εξουσία, αμφισβητώντας κάθε είδους αρχή, είτε αυτή είναι ο γονιός του, είτε είναι το σχολείο, είτε είναι η ίδια η εξουσία του κράτους.

Εάν, λοιπόν, είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί στο πώς θα αντιμετωπίσουμε αυτή την επαναστατικότητα, τότε και ο νέος θα βρει το δρόμο του και θα μπορέσει πολύ πιο εύκολα να αναπτύξει τις ικανότητες και τις δεξιότητές του, ώστε να κατακτήσει τη θέση την οποία επιδιώκει μέσα στην κοινωνία. Εάν, όμως, αντίστροφα, η κοινωνία τού δείξει ένα πρόσωπο καταστολής, ένα πρόσωπο αρνητικό ή ένα πρόσωπο κούφια ηθικοπλαστικό («παιδί μου να κάνεις αυτό ή να κάνεις εκείνο»), χωρίς ο γονιός να δίνει ο ίδιος το παράδειγμα γι' αυτά που υποδεικνύει, τότε ο νέος θα συνεχίσει να αμφισβητεί τα πάντα και θα ενταχθεί, τελικά, σε μια τροχιά παραβατικότητας.

Πώς μπορούμε τώρα να οργανώσουμε κάπως περισσότερο αυτό το έργο των Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας; Εμείς ήδη δημιουργήσαμε μια ιστοσελίδα που λέγεται «niotho-asfalīs.gr» (και ελληνικά: νιώθω-ασφαλής.gr) και όπου μπορεί κανείς να βρει συγκεκριμένες οδηγίες όχι μόνο για τη σύσταση, αλλά και για την καλή λειτουργία ενός τοπικού Συμβουλίου Πρόληψης της Παραβατικότητας, με κύριο στόχο την αντιμετώπιση των κοινωνικών παραγόντων που εξωθούν στην παραβατικότητα (κοινωνική πρόληψη). Μπορούν έτσι οι Δήμοι να ενισχύσουν προγράμματα για τη στήριξη οικογενειών και παιδιών που έχουν εμπλακεί στην περιπέτεια των ουσιών, για τη λειτουργία κέντρου νέων ευκαιριών και υποστήριξης γυναικών -ιδίως κακοποιημένων- καθώς και για την απασχόληση ειδικού παιδοψυχολόγου στα σχολεία, όπως έχει ήδη συμβεί ή συμβαίνει ακόμη, αντίστοιχα, με τους Δήμους Ζωγράφου, Αιγάλεω και Αγίων Αναργύρων (υπ. 5).

Ωστόσο, οι προσπάθειες αυτές των Δήμων πρέπει να ενταχθούν μέσα στο γενικότερο πλαίσιο δράσεων για την πρόληψη της παραβατικότητας, ώστε να γίνουν συντονισμένες και αποτελεσματικές. Απαιτείται έτσι, εκτός από τη σύσταση σε κάθε Δήμο Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας, να υπάρχει εκεί και μία υπηρεσία του Δήμου, στελεχωμένη από κοινωνικούς λειτουργούς, που θα ασχολείται ειδικότερα με τις προαναφερθείσες ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Για την επιτυχία αυτής της προσπάθειας πρέπει επιπλέον μεταξύ της εν λόγω Υπηρεσίας και των Τοπικών Συμβουλίων να υπάρχει ως συνδετικός κρίκος ένας «εμπυχωτής» κοινωνικός λειτουργός, ώστε, μέσω αυτού και των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου (κυρίως αυτών που ασχολούνται με τις εν λόγω ευπαθείς κοινωνικές ομάδες), οι αποφάσεις των Τοπικών Συμβουλίων Παραβατικότητας να καθίστανται και

αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου. Στη συνέχεια, δε, να «υλοποιούνται» από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία του Δήμου (υπ. 6), και μάλιστα σε συνεργασία με συλλόγους γονέων, θεραπευτικές κοινότητες, τοπικά ή περιφερειακά γραφεία του ΟΑΕΔ, ομάδες εθελοντών, κ.λπ. («διεταιρικήτητα του θεσμού»).

Εάν, για παράδειγμα, σε κάποιο Δήμο παρατηρούνται αυξημένα κρούσματα βίας μεταξύ μαθητών μέσα στο σχολείο ή και εκτός αυτού, το εκεί Τοπικό Συμβούλιο Παραβατικότητας, πέρα από τη συνεργασία που πρέπει να έχει με εμπλεκόμενους γονείς, μαθητές και εκπαιδευτικούς για τη λήψη κάποιων άμεσων μέτρων «κατευνασμού των παθών» και «εποπτείας των χώρων», ει δυνατόν χωρίς παρέμβαση της αστυνομίας και μηνύσεις, θα μπορούσε επιπλέον να ενθαρρύνει την οργάνωση από τους μαθητές θεατρικών παραστάσεων με έργα που παρουσιάζουν τις επιπτώσεις της βίας και, ακόμη, να αναθέσει σε κάποιους ήδη απόφοιτους του σχολείου, που παλαιότερα είχαν παρόμοια βίαιη συμπεριφορά αλλά ήδη εμφανίζουν απόλυτα ικανοποιητική κοινωνική ζωή, να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσος κρίκος και «διαμεσολαβητής» ανάμεσα στους ατίθασους μαθητές και στα πιθανά θύματά τους (υπ. 7).

Μία ακόμη σημαντικότερη πτυχή της όλης προσπάθειας είναι και αυτή της κοινωνικής διαμεσολάβησης, με την έννοια της ανάληψης πρωτοβουλιών από τους Δήμους, ώστε οι πολίτες που έχουν προβλήματα γειτονίας μεταξύ τους (π.χ. διαπληκτισμοί, αμφισβητήσεις δικαιωμάτων κ.λπ.) να μπορούν -προτού υποβάλουν μήνυση ή προτού ζητήσουν άλλη δικαστική προστασία- να απευθύνονται με συναινετικές διαδικασίες σε κάποιο κοινά αποδεκτό πρόσωπο για επίλυση των διαφορών τους. Σημειώνεται ότι ο θεσμός αυτός της διαμεσολάβησης προβλέπεται ήδη σε εισαγγελικό και αστυνομικό επίπεδο από το ά. 25§4 περ. α' του Οργανισμού Δικαστηρίου (ν. 1756/1988) και, όπως προκύπτει από έρευνες, τα αποτελέσματα τέτοιων διαμεσολαβήσεων είναι ιδιαίτερα θετικά (ποσοστό επίλυσης διαφορών σε αστυνομικό και εισαγγελικό επίπεδο: 80%) (υπ. 8).

Δεύτερο στοιχείο σε αυτή την ιστοσελίδα είναι η λεγόμενη περιστασιακή πρόληψη, που αφορά πλέον τον ίδιο τον πολίτη. Θυμίζω, ότι όλα αυτά τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης αναπτύχθηκαν, διότι θεωρήθηκε ότι δεν μπορεί ο πολίτης να τα περιμένει όλα από το κράτος, ούτε καν από τον Δήμο και ότι πρέπει και ο ίδιος ο πολίτης να νιώθει συνυπεύθυνος στο να περιορίσει την παραβατικότητα και την εγκληματικότητα. Και πώς μπορεί να το πετύχει αυτό; Πολύ απλά, όταν, για παράδειγμα, δεν αφήνει τον χαρτοφύλακά του ο άνδρας ή την τσάντα της η γυναίκα σε ένα εμφανές σημείο την ώρα που οδηγεί στο αυτοκίνητο, πράγμα που θα έδινε την ευκαιρία σε κάποιον με μηχανάκι να μπορεί εύκολα να σπάσει το τζάμι, να ανοίξει την πόρτα, να τα αρπάξει και να φύγει. Ανάλογα, μπορούμε να πούμε και για ένα σωρό άλλα θέματα, όπως π.χ. το να πάει κανείς να πάρει χρήματα από ένα ΑΤΜ σε μια Τράπεζα, το να ταξιδέψει κανείς και να προσέξει να μην του πάρουν τις βαλίτσες - πράγματα καθημερινά, τα οποία όλοι λίγο-πολύ όταν τα ακούσουμε συμφωνούμε ότι είναι σωστά, αλλά τα οποία πρέπει να έχουμε αφομοιώσει εκ των προτέρων στο μυαλό μας, ώστε να προλάβουμε τη διάπραξη της παρανομίας ή, έστω, τη συγκεκριμένη στιγμή που πρόκειται να μας συμβεί το κακό να αντιδράσουμε ψύχραιμα και σωστά.

Υπάρχουν επιπλέον μέσα σ' αυτή την ιστοσελίδα και διευθύνσεις από διάφορους φορείς, ώστε και ο πολίτης και το Τοπικό Συμβούλιο να μπορούν να προσφύγουν - για παράδειγμα, σε υπηρεσίες του ΚΕΘΕΑ ή του ΟΚΑΝΑ- για να βοηθήσουν κάποιον αναξιοπαθούντα συμπολίτη μας που έχει πρόβλημα με ναρκωτικές ουσίες ή, σε άλλες περιπτώσεις, να βοηθήσουν κάποιον αποφυλακιζόμενο, μετανάστη κ.λπ.

Πιστεύουμε, ότι μέσα σ' αυτό το πλαίσιο μπορεί πράγματι η ιδέα των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας να υλοποιηθεί επιτέλους και είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός, ότι πρόσφατα, τον Μάρτιο 2005, και ο Δήμος Αθηναίων, με αποφάσεις του, προέβη σε σύσταση και λειτουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας στα επτά διαμερίσματα της πόλης των Αθηνών.

Νομίζω, ότι αυτή είναι μία πάρα πολύ σημαντική εξέλιξη για ένα πληθυσμό περίπου δύο εκατομμυρίων όπως η Αθήνα, όπου η εγκληματικότητα δημιουργεί οπωσδήποτε προβλήματα. Σύμφωνα μάλιστα με πρόσφατη έρευνα μιας συναδέλφου στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, της κ. Χριστίνας Ζαραφωνίτου, οι κάτοικοι του κέντρου της Αθήνας σε ένα ποσοστό 75% μετά τις 10:00 το βράδυ δεν νιώθουν ασφαλείς να βγουν από το σπίτι τους. Δηλαδή, όσο και αν είμαστε ακόμη μία άσση σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρώπης και όσο και αν χάρη στον θεσμό της οικογένειας, η Ελλάδα μας έχει ακόμη μια σχετικά χαμηλή εγκληματικότητα και επίσης χαμηλή παραβατικότητα των νέων, όμως το αίσθημα της ασφάλειας είναι, δυστυχώς, πολύ συρρικνωμένο τα τελευταία χρόνια.

Και εδώ το θέμα δεν είναι πλέον αντικειμενικό, δηλαδή εάν υπάρχει πράγματι εγκληματικότητα. Είναι θέμα υποκειμενικό, ως προς το πώς βιώνει ο καθένας αυτό το αίσθημα ασφάλειας. Δυστυχώς, για πολλούς λόγους ο Έλληνας πολίτης και, κυρίως, οι γυναίκες δεν έχουν αυτή τη στιγμή τη σιγουριά, ότι μπορούν να περπατήσουν άνετα στους δρόμους κάποια βραδινή ώρα, χωρίς να γίνουν θύματα επίθεσης.

Θα ήθελα να ολοκληρώσω με ό,τι είπε ο μεγάλος Αριστοτέλης στη «Ρητορική» (1389 a. 3 επ.) για την ψυχολογία των νέων. «Οι νέοι έχουν ροπή προς την οργή, παραφέρονται εύκολα και ακολουθούν εκείνο που αποφάσισαν πάνω στο θυμό τους χωρίς να μπορούν να συγκρατηθούν. Και τούτο επειδή από εγωισμό δεν δέχονται την περιφρόνηση και αγανακτούν όταν νομίζουν πως αδικούνται. Αγαπούν τις τιμές και ακόμη πιο πολύ τη νίκη, επειδή τα νιάτα θέλουν να υπερέχουν και η νίκη είναι ένα είδος υπεροχής. (...) Οι νέοι δεν έχουν κακές διαθέσεις. Είναι μάλλον καλοί, επειδή δεν είδαν ακόμη πολλά παραδείγματα διεφθαρμένων ανθρώπων. Είναι ευκολόπιστοι, επειδή ακόμα δεν τους έχουν εξαπατήσει συχνά. Είναι γεμάτοι ελπίδες, και αυτό συμβαίνει επειδή η φύση τους έχει προικίσει με ένα είδος θερμής σαν εκείνη που νιώθουν αυτοί που έχουν πει πολύ κρασί. (...) Είναι μεγαλόψυχοι, επειδή δεν τους ταπείνωσε ακόμα ο αγώνας της ζωής, ούτε δοκίμασαν ανάγκες. Εξάλλου, όποιος πιστεύει πως είναι άξιος μεγάλων πραγμάτων, όπως οι νέοι, είναι και μεγαλόψυχος. Αυτό όμως το πιστεύουν όσοι έχουν πολλές ελπίδες. Προτιμούν να κάνουν ό,τι τους φαίνεται ωραίο, παρά ό,τι τους συμφέρει, επειδή οι πράξεις τους υπαγορεύονται πιο πολύ από την καρδιά παρά από τον ψυχρό υπολογισμό, κι ενώ αυτός λογαριάζει το συμφέρον, η αρετή λογαριάζει το ωραίο.

Οι νέοι αγαπούν τους φίλους τους και τους συντρόφους τους πιο πολύ, παρά όσοι βρίσκονται σε μεγαλύτερη ηλικία, και τούτο επειδή νιώθουν μεγάλη ευχαρίστηση να ζουν μαζί με τους άλλους κι ακόμα δεν έχουν αρχίσει να σχηματίζουν κρίσεις με βάση το συμφέρον τους για κανένα πράγμα, λοιπόν, ούτε και για τους φίλους τους. Όλα τα σφάλματά τους προέρχονται από την υπερβολή, επειδή οι νέοι δεν τηρούν το λόγο του Χίλωνα, το μηδέν άγαν».

Νομίζω ότι οι ανωτέρω επιστημόνες, που και σήμερα κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος η ψυχολογία τις θεωρεί ως ορθές, δίνουν και το στίγμα του πώς πρέπει να φερόμαστε σ' αυτούς τους οργισμένους, αλλά μεγάθυμους και καλούς νέους μας.

Το κείμενο προέρχεται από την εισήγηση του κ. Νέστωρ Κουράκη στην εκδήλωση του Ινστιτούτου Δημοκρατίας με θέμα: «Το μέλλον της Ενωμένης Ευρώπης»,

πραγματοποιήθηκε στις 11 Ιουλίου 2005, στην Αθήνα.

- Υποσημειώσεις -

1. Βλ. Θεοδ. Π. Παπαθεοδώρου, Δημόσια Ασφάλεια και Αντεγκληματική Πολιτική, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2002, σελ. 286 επ. και του ίδιου, μελέτη στο περ. «Ποινικός Λόγος», 2004, σελ. 2473-2484 πρβλ. και Γιάννη Πανούση, Έγκλημα και Τοπική Κοινωνία, Αθήνα: Α.Ν. Σάκκουλας, 1993, ιδίως σελ. 35 επ.
2. Βλ. ιδίως: Σύσταση (83)7 για τη συμμετοχή του κοινού στην αντεγκληματική πολιτική και Σύσταση R (87)19 για την οργάνωση της πρόληψης του εγκλήματος, καθώς και τις Συστάσεις 80 (2000) και 21 (2003), όπου προτρέπονται οι χώρες-μέλη να δημιουργήσουν δίκτυα πρόληψης και συνεργασίας από δημοτικές υπηρεσίες, κοινωνικούς φορείς και πολίτες. Για την πλευρά αυτή δράσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης βλ. και Council of Europe, Urban crime prevention. A guide for local authorities, Strasbourg, July 2002.
3. Βλ. ιδίως Ν.Ε. Κουράκη Δίκαιο Παραβατικών Ανηλίκων, Αθήνα/Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας, 2004, σελ. 359 και σημ. 1.
4. Βλ. τα πορίσματα αυτής της έρευνας στο περ. Ποινικός Λόγος, 2004, 461-474: 465 και 473.
5. Βλ. την έκδοση: Η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην πρόληψη της θυματοποίησης από το έγκλημα, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας, 1997, σελ. 91 επ.
6. Βλ. π.χ. τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αρτέμιδος Αττικής, 4.Α.4, ΦΕΚ Β' 1115/8.8.2003, ΣΕΛ. 15523, όπου το Γραφείο του Τοπικού Συμβουλίου Πρόληψης της Εγκληματικότητας εντάσσεται στη Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου.
7. Πρβλ. Χρ. Ζαραφωνίτου, Πρόληψη της εγκληματικότητας σε τοπικό επίπεδο, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2003, ιδίως σελ. 101 επ. Για άλλες παρόμοιες πρακτικές και προγράμματα στην αλλοδαπή βλ. π.χ. David Farrington, "Effective Programs to Counter Juvenile Delinquency", περ. Ποινικός Λόγος 2001, 2621-2631• Per-Olof H. Wilkström (ed.), Crime and Measures against Crime in the City, Stockholm, 1990• Irvin Waller (ed.), 100 Crime Prevention Programs to Inspire Action Across the World, International Center for the Prevention of Crime, Montreal Canada, 1999• OI. Barchachat/Dan. Sanfaçon, Evaluating Prevention: Elements for an Alternative Approach, International Center for the Prevention of Crime, Montreal Canada, February 2003• βλ. επίσης, για αντίστοιχες μελέτες και έρευνες στις Η.Π.Α., την ιστοσελίδα του αμερικανικού υπουργείου Δικαιοσύνης: www.ojp.usdoj.gov/nij καθώς και <http://abstractsdb.ncjrs.org/content> (μελέτη του Lawrence W. Sherman, Communities and Crime Prevention, 1993).
8. Βλ. Δεσπ. Γ. Σακκαλή, Διευθετήσεις, «Μια προσέγγιση στα θέματα συμφιλίωσης από αξιόποινες πράξεις», στο: Ν.Ε. Κουράκη (επιμ.), Αντεγκληματική Πολιτική, Αθήνα: Α. Ν. Σάκκουλας (σειρά «Ποινικά», αρ. 42), 1994 σελ. 205-236: 222.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2006

Τα συμπεράσματα της Ημερίδας συνόψισε ο Διευθυντής του Εργαστηρίου Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών Καθηγητής κ. Κουράκης, που είναι ταυτόχρονα και ο Πρόεδρος του Κεντρικού Συμβουλίου Πρόληψης της Παραβατικότητας.

Ο κ. Κουράκης τόνισε ότι ένα Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης της Παραβατικότητας επιδιώκει πρωτίστως την κοινωνική αντιμετώπιση των προβλημάτων που οδηγούν κάποιες ευπαθείς κοινωνικές ομάδες πολιτών στην παραβατικότητα. Τέτοιες ομάδες, που χρειάζονται στήριξη από όλους μας, είναι π.χ. οι αποφυλακισμένοι, οι ουσιοεξαρτημένοι, οι οικονομικά εξαθλιωμένοι, κάποιες κατηγορίες αλλοδαπών, παιδιά κακοποιημένα ή εγκαταλειμμένα από τους γονείς τους ή παιδιά εξαιρετικά ατίθασα, κακοποιημένες γυναίκες κ.λπ. Σ' αυτές τις περιπτώσεις το Τοπικό Συμβούλιο στελεχώνεται κατά προτίμηση από ανθρώπους με γνώση τέτοιων προβλημάτων (π.χ. δικαστικούς, δικηγόρους, ψυχολόγους, εκπροσώπους (δημοτικής) αστυνομίας, γονέων ή θεραπευτικών κοινοτήτων). Επίσης επεσήμανε κάποιες ειδικότερες δραστηριότητες που μπορεί να αναπτύξει ένα Τοπικό Συμβούλιο:

- Να οργανώσει δυνατότητες διαμεσολάβησης (π.χ. με πρώην Δικαστικούς του Τοπικού Συμβουλίου) σε αστυνομικά τμήματα, για την επίτευξη προσέγγισης δράστη και θύματος σε περιπτώσεις μικρής σημασίας εγκλημάτων (εξυβρίσεις, σωματικές βλάβες κ.λπ.).
- Να έλθει σε συνεννόηση με εκπαιδευτικούς και γονείς στα σχολεία (π.χ. σε συνεργασία με ψυχολόγους του Τοπικού Συμβουλίου), ώστε να βοηθηθούν έγκαιρα κάποια παιδιά που έχουν προβλήματα στο σπίτι τους ή/και αποφεύγουν το σχολείο.
- Να διαμορφώσει σε συνεργασία με τον Δήμο χώρους άθλησης, απασχόλησης και ψυχαγωγίας για παιδιά και νεαρούς που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο ή που έχουν προβλήματα μοναξιάς/απομόνωσης, και που διαφορετικά θα μπορούσαν να οργανωθούν σε παραβατικές ομάδες.
- Να βοηθήσει στην περιφρούρηση των σχολικών χώρων από άτομα που προωθούν ναρκωτικές ουσίες ή εμφανίζουν άλλες μορφές παραβατικότητας. Το ίδιο μπορεί να γίνει για προστασία δασών και περιοχών φυσικής καλλονής.
- Να οργανώσει για τους μαθητές των σχολείων, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς, σεμινάρια κυκλοφοριακής αγωγής, καθώς επίσης ομιλίες και προβολή ταινιών με συζήτηση για θέματα που αφορούν την παραβατικότητα ανηλίκων και τους παράγοντες που οδηγούν σ' αυτήν.
- Να οργανώσει μουσικές, θεατρικές ή άλλες εκδηλώσεις για την καταπολέμηση παραγόντων που οδηγούν στην παραβατικότητα και την ξενοφοβία (π.χ. διοργάνωση ενός φεστιβάλ λαϊκών χορών και μουσικής με συμμετοχή καλλιτεχνών από περισσότερες γειτονικές χώρες).
- Να βοηθήσει σε προσπάθειες για εξεύρεση εργασίας, κυρίως όσον αφορά νεαρούς ανέργους, αποφυλακισμένους ή άλλα άτομα που ανήκουν στις λεγόμενες ομάδες «κοινωνικού αποκλεισμού».
- Να παρέχει μία πρώτη νομική ή άλλη βοήθεια σε θύματα εγκλημάτων, σε συνεργασία με τους δικηγόρους του Τοπικού Συμβουλίου

Νικόλαος Γεωργουλέας

Δικηγόρος, Μέλος ΚΕ.Σ.Π.ΠΑ.

Διαμεσολάβηση και εξωδικαστική επίλυση των διαφορών στις τοπικές κοινωνίες.

Η προσφυγή πολιτών στο Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας δεν αποτελεί πανάκεια. Ομοίως, φιλοδοξία του προγράμματος δεν αποτελεί να υποκαταστήσουν τα ΤοΣΠΠΑ θεσμούς με υπέρ χιλιετή λειτουργία, όπως η οικογένεια και η Αστυνομία, ούτε στοχεύει στην de facto δημιουργία ενός νέου βαθμού Δικαιοδοσίας των Δικαστηρίων. Τόσο οι λεγόμενες ιστορική και τελολογική, όσο και η γραμματική ερμηνεία των διατάξεων του υπάρχοντος νομικού πλαισίου, δηλαδή του νόμου που καθορίζει την αποστολή και τις λεπτομέρειες λειτουργίας των ΤοΣΠΠΑ, είναι σαφής: τα Συμβούλια συστάθηκαν και λειτουργούν με αποκλειστικό σκοπό την επιδίωξη της κοινωνικής ειρήνης και την πρόληψη της παραβατικότητας, δηλαδή της χαμηλού βαθμού - κινδύνου παραβατικής συμπεριφοράς των πολιτών όλων την ηλικιών, κάθε κοινωνικής ή φυλετικής καταγωγής, οικονομικής κατάστασης και μορφωτικού επιπέδου. Και δεν είναι τυχαία ούτε η πρόνοια που έλαβε ο νομοθέτης ούτε η προσπάθεια του ΚΕΣΠΠΑ να αποτελέσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση το όχημα του νέου αυτού θεσμού. Γιατί κανένα κεντρικό όργανο ή επιστημονικό συμβούλιο, απομονωμένο από τις τοπικές συνθήκες και πρακτικές και εγκλωβισμένο στο επίπεδο της θεωρίας, δεν μπορεί να προσφέρει, αν δε βρίσκεται σε επαφή με την κατά τόπους κοινωνική εξέλιξη.

Η απασχόληση με όλον τον πληθυσμό των αστικών κέντρων, βεβαίως, δεν εμποδίζει αφενός το Κεντρικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας να «στιχοποιοί» ειδικότερες κατηγορίες του πληθυσμού, οι οποίες κατά την κρίση του αποτελούν ομάδες υψηλού κινδύνου, ως προς την πιθανότητα εμπλοκής σε παραβατική συμπεριφορά, όπως λ.χ. οι τοξικό-εξαρτημένοι και οι ανήλικοι. Αφετέρου, στα κατά τόπους Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας, παρέχεται η δυνατότητα να προσαρμόζουν το πρόγραμμα και τη δραστηριότητά τους στις τοπικές ανάγκες και συνθήκες. Για το λόγο αυτό, άλλωστε, ως έργο των Συμβουλίων αναφέρεται όχι μόνο η κατάρτιση προγράμματος πρόληψης της παραβατικότητας στη δημοτική ή κοινοτική περιφέρεια αρμοδιότητάς των, η διατύπωση γνώμης επί σχετικών ερωτημάτων του Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας ή των τοπικών κοινωνικών και επιστημονικών φορέων, η συνεργασία με τα αντίστοιχα Συμβούλια όμορων Δήμων ή Κοινοτήτων, αλλά και η διοργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων και άλλων συναφών εκδηλώσεων για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, η συνεχής, μέσω των τοπικών μέσων μαζικής επικοινωνίας, ενημέρωση των κατοίκων, καθώς και η εκδήλωση κάθε άλλης σχετικής δραστηριότητας. Ως προς τα ανωτέρω μπορεί ίσως κάποιος να θεωρήσει ότι περιορίζονται στη σφαίρα της θεωρίας και του ευκαταίμου, αναλογιζόμενος την τύχη πολλών προγραμμάτων εθελοντισμού.

Η απάντηση των ανθρώπων που απαρτίζουν το ΚΕΣΠΠΑ και τα ΤοΣΠΠΑ είναι διπλή: αφενός η επιτυχία του προγράμματος εθελοντισμού κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας ήταν απρόσμενη και δηλωτική της στάσης του σύγχρονου πολίτη ως προς τον εθελοντισμό. Αφετέρου, στα ΤοΣΠΠΑ παρέχεται το μέσο της διαμεσολάβησης, ίσως της κορυφαίας και αμεσότερης δυνατότητας παρέμβασης του θεσμού.

Η διαμεσολάβηση διενεργείται είτε από κάποιον από τους εθελοντές πολίτες, οι οποίοι στελεχώνουν αμισθί και τιμητικώς το Τοπικό Συμβούλιο και οι οποίοι έχουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία, όπως συνταξιούχοι δικαστικοί είτε από επαγγελματίες με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, οι οποίοι αποκαλούνται εμπυχωτές και είναι ειδικοί κοινωνικοί επιστήμονες, όπως κοινωνικοί λειτουργοί και ψυχολόγοι. Οι διαμεσολαβητές, σε ειδικό χώρο που

παρέχει ο Δήμος, αφενός δέχονται πολίτες οι οποίοι αντιμετωπίζουν, είτε οι ίδιοι είτε άτομα του στενού περιβάλλοντός τους πρόβλημα παραβατικότητας. Αφετέρου, πολίτες που βρίσκονται σε διένεξη με κάποιον άλλο πολίτη. Η δεύτερη περίπτωση αποτελεί το σημείο ενδιαφέροντος της παρούσας εισήγησης.

Η διαμεσολάβηση δεν αποσκοπεί στην επίλυση της όποιας διαφοράς υπέρ του ενός ή άλλου μέρους. Ο διαμεσολαβητής δεν εκδίδει αποφάσεις δεσμευτικές για τα εμπλεκόμενα μέρη ή τις Δημόσιες Αρχές. Αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης δεν είναι αποφάσεις που δημιουργούν εκτελεστούς τίτλους. Εν ολίγοις, η αυθεντία της εννόμου τάξεως και τα όρια δράσης της Ελληνικής Αστυνομίας δε θίγονται σε καμία περίπτωση. Σκοπός της διαμεσολάβησης είναι η κοινωνική ειρήνη. Στη διαδικασία αυτή δεν αποδίδεται δίκαιο με τη νομική έννοια του όρου, δεν αναδεικνύεται νικητής, δεν αποδίδεται μομφή ή ποινή στον «ηττημένο». Ο εμπυχωτής καταγράφει τις απόψεις των μερών και διερευνά την πιθανότητα συμβιβασμού. Προσπαθεί να πείσει τους εμπλεκόμενους για την αξία του συμβιβασμού, τους επεξηγεί ότι ο συμβιβασμός αποσκοπεί στην κοινωνική ειρήνη και όχι στην εξόντωση του άλλου μέρους, τους παραθέτει τα πλεονεκτήματα του συμβιβασμού, ιδιαίτερα για το είδος και τη βαρύτητα της διαφοράς που συνήθως εξετάζονται στο πλαίσιο των ΤοΣΠΠΑ. Η υπογραφή πρακτικού συμβιβαστικής επίλυσης δεν αποκλείεται, αλλά θα πρέπει να επεξηγείται στους εμπλεκόμενους ότι, αν δεν υπάρξει κάποια νομοθετική πρόβλεψη, θα αποτελεί ιδιωτικό έγγραφο και ως τέτοιο θα αντιμετωπίζεται από το Δικαστήριο.

Σημειώνεται ότι η απόπειρα εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς είναι υποχρεωτική κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας πριν από την εκδίκαση αγωγής ενώπιον του Ειρηνοδικείου (αρ. 208 ΚΠολ_) και του Πολυμελούς Πρωτοδικείου (212Α ΚΠολ_), ενώ παρέχεται και ως γενική δυνατότητα, πριν από την άσκηση αγωγής ενώπιον οποιουδήποτε Δικαστηρίου, η προσφυγή στον αρμόδιο Ειρηνοδίκη, με σκοπό την εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς (αρ.209 ΚΠολ_). Οι διατάξεις δε του Ποινικού Κώδικα για την ανάκληση της έγκλησης, ουσιαστικά διαπνέονται από το πνεύμα του συμβιβασμού για διαφορές όπως η εξύβριση, η συκοφαντική δυσφήμιση, οι απλές σωματικές βλάβες, αλλά και του συνόλου των κατά έγκληση διωκομένων εγκλημάτων. Αξίζει να σημειωθεί ακόμα ότι με την τροποποίηση του άρθρου 379 παρ. 2 του ΠΚ με το αρ. 14 παρ. 1 & 3 του ν. 2721/1999, ο υπαίτιος της πράξης της υπεξαίρεσης σε βαθμό πλημμελήματος απαλλάσσεται από κάθε ποινή αν ικανοποίησε εντελώς το ζημιωθέντα με τη θέληση του, μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, με την καταβολή του κεφαλαίου, των τόκων υπερημερίας και των δικαστικών εξόδων. Γίνεται σαφές ότι ο Νομοθέτης επιθυμεί την επίλυση των διαφορών με εξωδικαστικό συμβιβασμό και μόνο σε περίπτωση αποτυχίας αυτού παρέχει τα μέσα για τη δικαστική επιδίωξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος.

Ωστόσο, η εμπειρία δείχνει ότι τα ανωτέρω μέσα δικαστικού ή προδικαστικού συμβιβασμού δεν αποδίδουν όσο αναμενόταν. Οι διαφορές που υπάγονται στην κρίση του Μονομελούς και του Πολυμελούς Πρωτοδικείου πρέπει κατά το νόμο να είναι της τάξεως των 12.000 και 80.000 ευρώ αντιστοίχως τουλάχιστον. Το οποίο σημαίνει ότι ο ενάγων, πριν φθάσει στο σημείο να αναζητήσει δικαστικώς την οφειλή, κατά κανόνα έχει προσπαθήσει προφορικώς ή με εξώδικες δηλώσεις να ικανοποιήσει την απαίτησή του και συνεπώς δε δείχνει διάθεση για διαπραγμάτευση, η οποία στο μυαλό του

μέσου πολίτη που διεκδικεί τα χρήματά του είναι ένα ακόμα μέσο κωλυσιεργίας του εναγομένου. Ομοίως, στις περισσότερες περιπτώσεις κατά έγκληση διωκομένων εγκλημάτων του Ποινικού Κώδικα, τελικώς το Δικαστήριο κρίνει την ενοχή ή την αθωότητα του κατηγορουμένου. Η συχνή αδυναμία συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς θα πρέπει να αναζητηθεί στο γεγονός ότι όλες οι ανωτέρω δυνατότητες συμβιβασμού παρέχονται παράλληλα ή ελάχιστα πριν τη δικαστική επιδίωξη των διεκδικουμένων, όταν οι εμπλεκόμενοι έχουν πάψει να είναι διαλλακτικοί ή όταν έχουν μεσολαβήσει γεγονότα που οξύνουν τα πνεύματα. Αυτή ακριβώς είναι η διαφορά του θεσμού της διαμεσολάβησης από τις προαναφερθείσες δυνατότητες. Ο διαμεσολαβητής επιλαμβάνεται της διαφοράς εν τη γενέσει της και προωθεί το συμβιβασμό προτού εμφλοχωρήσουν άλλες σκέψεις στους εμπλεκόμενους. Η διαμεσολάβηση έχει πεδίο εφαρμογής τόσο στους μικρούς Δήμους, όσο και στα μεγάλα αστικά κέντρα. Καθημερινές μικροδιαφορές, στις οποίες κανείς μας δε δίνει σημασία μέχρι να εμπλακεί και ο ίδιος: τα νερά από τη διπλανή αυλή ή το διαμέρισμα του επάνω ορόφου, η δυνατή μουσική σε ώρες κοινής ησυχίας, η παραβίαση ορίων κτημάτων, οι μικροδιενέξεις μεταξύ γειτόνων, οι ομάδες ανηλίκων – πριν φτάσουν στο σημείο να δρουν ως συμμορίες που κάνουν φασαρίες και προκαλούν φθορές, είναι μόνο μερικές από τις περιπτώσεις που ο εμπυχωτής μπορεί να παρέμβει και να συμβάλει στην αποκλιμάκωση της έντασης. Είναι αυτή η ένταση που οδηγεί, αν δε ληφθεί μέριμνα για την εκτόνωση, σε διατυπώσεις παραπόνων στην Εισαγγελία και στο αστυνομικό τμήμα, σε μηνύσεις, στην κατάθεση αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων και αγωγών ή, ακόμη χειρότερα, στην αυτοδικία. Η δικαστική εμπλοκή, για αιτίες που πολλές φορές δε φαντάζουν σοβαρές, ενώ στην πραγματικότητα μπορεί να δυσχεραίνουν αφάνταστα την καθημερινότητα του πολίτη, είναι πολυέσδη, χρονοβόρος και λόγω της έντασής της, επιβαρυντική για το κοινωνικό σύνολο.

Τα πλεονεκτήματα της ευόδωσης της προσπάθειας του ΚΕΣΠΠΑ για την πρόσληψη και δραστηριοποίηση των εμπυχωτών, οι οποίοι θα λειτουργούν ως διαμεσολαβητές, είναι προφανή: η κοινωνική ειρήνη αποκαθίσταται σύντομα, ανέξοδα, εντός των ορίων της τοπικής κοινωνίας, χωρίς νικητές και ηττημένους, χωρίς τη διατήρηση «εστιών αναζωπύρωσης» της διαφοράς. Τα ήδη επιβαρυνμένα πινάκια των Πρωτοδικείων και τα γραφεία μηνύσεων των Εισαγγελιών της χώρας, τα οποία καθημερινά κατακλύζονται από χιλιάδες μηνύσεις και εγκλήσεις, θα ανακουφιστούν και πλέον ο δικαστικός έλεγχος θα επικεντρωθεί σε σοβαρότερες διαφορές, οι οποίες δεν επιδέχονται, για νομικούς ή πραγματικούς λόγους, συμβιβαστική επίλυση. Παράλληλα, τα κατά τόπους αστυνομικά τμήματα θα αποδεσμευθούν από την απασχόληση με περιστατικά τέτοιου είδους και θα επικεντρωθούν στη δίωξη της βαριάς εγκληματικότητας, καθώς θα έχουν εξοικονομήσει πολύτιμο χρόνο και ανθρώπινο δυναμικό.

Σημειώνεται, τέλος, ότι αντικείμενο της παρούσας εισήγησης δεν αποτελεί η παρουσίαση των μεθόδων και μέσων υλοποίησης της ιδέας της διαμεσολάβησης από τα ΤοΣΠΠΑ. Αυτές έχουν μελετηθεί κατά τις συνεδριάσεις του ΚΕΣΠΠΑ και θα παρουσιασθούν τον κατάλληλο χρόνο. Σημασία σε αυτό το στάδιο έχει να γίνει αντιληπτή η αξία του θεσμού της διαμεσολάβησης από τις τοπικές κοινωνίες και τους εκπροσώπους τους και εν συνεχεία να παρουσιασθεί το ολοκληρωμένο σχέδιο για την εφαρμογή του, το οποίο θα χρειασθεί συντονισμένη επεξεργασία από το ΚΕΣΠΠΑ, τους ΟΤΑ,

τα Υπουργεία Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και τη Βουλή των Ελλήνων, καθώς ορισμένες διατάξεις (π.χ. το άρθρο 25 του ν. 1756/1988 περί αρμοδιοτήτων του Εισαγγελέως) ενδέχεται να αναθεωρηθούν ή να προσαρμοσθούν στο νέο θεσμό, προκειμένου να μειωθούν οι τριβές, οι ασάφειες και οι συγκρούσεις αρμοδιοτήτων.

ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΑΓ ΒΑΡΒΑΡΑΣ, ΑΙΓΑΛΕΩ, ΧΑΪΔΑΡΙ

ΟΧΙ ΣΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΝΑ ΑΝΤΙΣΤΑΘΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΝΕΝΑΣ «ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ» ΑΝΘΡΩΠΟΦΥΛΑΚΑΣ

Συμπολίτες-σες

Η πλειοψηφία του Δημοτικού συμβουλίου με την συναίνεση παράταξης της ΝΔ αποφάσισε να εφαρμόσει στην πόλη μας την απόφαση της Κυβέρνησης της Ν.Δ για τα Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας (ΣΠΕ)ένα «πρόγραμμα εθελοντικής φύλαξης» υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης. Περί τίνος πρόκειται: Ντυμένο με τα πιο γλυκά λόγια "πéρι εθελοντικής φύλαξης περί "μή θυματοποίησης" κ.λ.π. το πρόγραμμα αυτό στην ουσία προάγει το φόβο. Μετατρέπει κάθε πολίτη σε αστυνόμο και χαφιέ. Δίνει χώρο δράσης σε κάθε ρατσιστική νοοτροπία. Καθώς αυτό δημιουργεί κλίμα ανασφάλειας σε κάθε γειτονιά. Είναι αξιοσημείωτο ότι όπου δήμαρχοι πήγαν να επιβάλουν αυτόν τον θεσμό (ΒΥΡΩΝΑΣ) αναγκαστήκαν κάτω από την λαϊκή κατακραυγή να τον πάρουν πίσω. Πουθενά δεν επέτρεψαν οι πολίτες να λειτουργήσουν οι χαφιεδοεπιτροπές. Σε αυτό το κλίμα παίρνονται και δικαιολογούνται συνεχώς μέτρα αυξημένης αστυνόμευσης, παρακολουθήσεων, μεγέθυνσης των μηχανισμών καταστολής και αυστηρότερων νόμων. Γιατί η δημοτική αρχή Μίχου θέλει να τον εφαρμόσει;

- Για τα λεφτά, για να πάρει τις αντίστοιχες επιδοτήσεις από την Ε.Ε. και το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης (δηλ. το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης).
- Για να μεταφέρει την ευθύνη της δημοτικής αρχής για μια πόλη με ασφάλεια, στους πολίτες.

Η δημοτική αρχή Μίχου πρέπει να ξέρει πως η μείωση της εγκληματικότητας δεν επιτυγχάνεται με την καταστολή και χαφιεδοεπιτροπές. Επιτυγχάνεται με την ηγεμονία κοινωνικών αξιών με κέντρο τον άνθρωπο, το περιβάλλον και το κοινωνικό συμφέρον. Το γεγονός ότι ο κ. Μίχος είναι και Πρόεδρος τους ΑΣΔΑ κάνει ακόμη πιο επικίνδυνη την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και τις εξ αυτής πρακτικές. Εμείς λέμε ΟΧΙ.

Η κοινωνία δεν χρειάζεται υστερία τρόμου, δεν χρειάζεται συνολικούς και συλλογικούς υπόπτους.

Οι ειδικοί επιστήμονες και η κοινωνική εμπειρία μαρτυρά ότι η καταστολή και οι παρακολουθήσεις δεν μειώνουν την εγκληματικότητα και την παραβατικότητα γιατί τα αίτια τους είναι κοινωνικά. Σε μια κοινωνία, που η φτώχεια και η ανεργία μεγαλώνουν, η περιθωριοποίηση αγκαλιάζει ευρύτερα τμήματα και οι αποκλεισμοί οδηγούν περισσότερους στην απόγνωση και την εξαθλίωση, είναι τραγικό επακόλουθο η αύξηση της παραβατικότητας και της εγκληματικότητας. Δυστυχώς, η εφαρμογή αυτού του προγράμματος, δεν είναι μόνο μια μεγαλύτερη αύξηση της αστυνόμευσης (π.χ. όπως με την τοποθέτηση καμερών). Πρόκειται για μια ποιοτική διαφορά. Η δημοτική αρχή θέλει να θεσμοθετήσει τον «εθελοντή αστυνόμο-πληροφοριοδότη». Οι πολίτες να γίνουν άμισθοι-συνεργάτες των

αρχών ασφαλείας, προσφέροντας υπηρεσίες παρακολούθησης και κατάδοσης. Εκμεταλλευόμενη την διάθεση εθελοντισμού, την μεγενθυμένη εγκληματοφοβία, από μεμονωμένα περιστατικά παραβατικότητας, θέλει να μας μετατρέψει σε αποξενωμένη κοινωνία υπόπτων από τη μια και φυλάκων από την άλλη. Η μαζική ψυχολογία του φόβου, και σε ότι αυτό παραπέμπει, είναι ορατός κίνδυνος. Ας αρνηθούμε τη μετατροπή μας σε εφιαλτική κοινωνία μαζικής υστερίας και τις επιπτώσεις της στις δημοκρατικές ελευθερίες.